

BIBLIOGRAFIE 2009

Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici

BEELDENE KUNST EN KUNSTNIJVERHEID 1500-1700

Publicaties van Nederlandse kunsthistorici van 2003 tot 2008

Inleiding: Anton Boschloo
Samenstelling: Lydia Pieters

Inhoud

Inleiding

Schilderkunst

- Algemeen
- Landschappen
- Stadsgezichten
- Genreschilderkunst
- Stilleven
- Portretkunst
- Overige
- Kunstenaars A-Z

Tekenkunst

- Algemeen
- Kunstenaars A-Z
- Watermerken

Prentkunst

- Algemeen
- Kunstenaars A-Z
- Cartografie

Beeldhouwkunst

- Algemeen
- Kunstenaars A-Z

Kunstnijverheid

- Keramik
- Glaskunst
- (Edel-) metalen
- Textiel
- Meubelkunst
- Diversen

Algemeen

- Algemeen
- Symboliek & iconografie
- Verzamelgeschiedenis
- Overige

Rembrandt

- Algemeen
- Schilderkunst
- Tekenkunst
- Prentkunst
- Verzamelgeschiedenis

Receptiegeschiedenis
Overige

Lijst op auteur A-Z

Inleiding

Het is een wat riskante bezigheid om een inleiding te schrijven bij een bibliografie waarvan je het overgrote deel van de publicaties niet hebt gelezen. Die onbekendheid met een groot deel van de publicaties geldt in mijn geval temeer omdat mijn gebied van bestudering altijd dat van de geschiedenis van de Italiaanse kunst is geweest, wat betekent dat ik relatief weinig vertrouwd ben met de literatuur over de Nederlandse kunst. En – het zal de raadpleger van deze bibliografie niet verbazen – juist die literatuur is hier in overweldigende mate vertegenwoordigd. In zo overweldigende mate dat je je telkens opnieuw moet realiseren dat het hier niet een bibliografie van Nederlandse kunst betreft, maar een bibliografie van publicaties van Nederlandse kunsthistorici. Ik kom daar zo op terug. Een voordeel van zo'n geringe vertrouwdheid met de inhoud van de publicaties zou kunnen zijn een enigszins onbevooroordeelde, want afstandelijke blik op het hier gepresenteerde bibliografische panorama.

Eerst twee algemene overwegingen. In de inleiding bij de vorige bibliografie van de beeldende kunst en kunstnijverheid (2003), toen van 1550 tot 1700, heeft Peter Hecht zijn twijfel uitgesproken over de bruikbaarheid van een *nationale* bibliografie. Die twijfel lijkt mij nu, zes jaar later, meer dan ooit gerechtvaardigd. Heeft het VNK bestuur hierover een standpunt ingenomen? Dat is mij niet bekend. Een dergelijke bibliografie – en dus ook deze – zou vooral nut kunnen hebben, lijkt me, indien het opzetten daarvan in samenspraak zou gebeuren met andere landen, met als doel tot één geïntegreerde internationale bibliografie te komen.

Een andere kwestie is die van de afbakening in tijd van deze bibliografie. Haar voorganger omvatte de periode van 1550 tot 1700, deze die van 1500 tot 1700, ter onderscheiding van de periode van de Middeleeuwen. Zou het niet de voorkeur verdienen de geïnventariseerde periode ook in de andere richting uit te breiden, en wel tot 1800? Een cesuur rond 1800 in plaats van 1700 lijkt mij aanmerkelijk zinvoller, gezien de fundamentele veranderingen in de geschiedenis, ook die van de kunst, die dan plaats vinden.

Een algemene blik op deze bibliografie levert een aantal cijfermatige constatering op, die misschien niet opwindend, maar toch ook zeker niet zonder betekenis zijn. Daarbij moet opgemerkt worden dat de hier genoemde aantallen geen nauwkeurige, maar globale aantallen zijn. Bovendien was bij het schrijven van deze inleiding de definitieve bibliografie nog niet beschikbaar, zodat eventuele latere toevoegingen of veranderingen hierin niet zijn verwerkt. Het aantal auteurs is ca. 350, het aantal publicaties ruim 900. Vergelijken we dat met de bibliografie van de beeldende kunst en kunstnijverheid over de jaren 1998 tot en met 2002 dan valt op dat toen 1700 publicaties van 400 auteurs waren opgenomen. Nu dus minder auteurs maar vooral ook veel minder publicaties, terwijl de periode waarop de publicaties betrekking hebben juist groter is, namelijk nu: 1500-1700 en toen: 1550-1700, en terwijl deze bibliografie de oogst van zes jaar presenteert in plaats van vijf jaar, zoals de vorige. Omgerekend is het aantal publicaties per auteur gemiddeld ongeveer met de helft gedaald, dat wil zeggen van bijna één per jaar naar bijna één in twee jaar. Waar ligt dat aan? Zijn de auteurs lakser geweest in het reageren op de oproep om hun publicaties door te geven? Niet waarschijnlijk. Waarschijnlijker is dat er gewoon veel minder wordt gepubliceerd. Naar de oorzaken daarvan valt alleen maar te raden, maar het kan bijna niet anders of de verhoogde werkdruk speelt hierbij een cruciale rol. Die is er zeker bij de universiteiten, waar minder personen worden aangesteld die hetzelfde werk – of meer –

moeten doen. (Volgens een schatting in mei 2009 was de staf-studentenratio bij de geesteswetenschappen in 2002: 1 op 31 en in 2007: 1 op 42). Van de situatie bij museale en andere instellingen waar kunsthistorici werkzaam zijn ben ik minder goed op de hoogte, maar er is weinig reden om te veronderstellen dat de situatie daar veel rooskleuriger zou zijn. Alle reden dus om opnieuw bij de beleidsmakers aandacht te vragen voor de in toenemende mate ongunstige omstandigheden voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Daarmee zou ook, althans op het gebied van onderzoeksbeleid, de bovengestelde vraag naar de bruikbaarheid van een bibliografie als deze een duidelijk antwoord kunnen krijgen.

Hoe zijn die ruim 900 publicaties verdeeld over de verschillende hier onderscheiden belangstellingsgebieden? Schilderkunst: 380, tekenkunst: 65, prentkunst (inclusief cartografie): 90, beeldhouwkunst: 30, kunstnijverheid: 90, algemeen: 110, Rembrandt: 165. Wat natuurlijk meteen in het oog springt, ook al is het geen verrassing, is de spectaculaire belangstelling voor Rembrandt: ongeveer één op de zes publicaties is aan hem gewijd. Daarnaast valt op dat er meer gepubliceerd wordt op het gebied van de prentkunst dan dat van de tekenkunst en dat de beeldhouwkunst er maar slecht af komt bij de Nederlandse kunsthistorici. Gaan we iets verder uitsplitsen dan is het eerste wat de aandacht trekt het enorme aantal studies gewijd aan één kunstenaar. Bij de schilderkunst, inclusief die van Rembrandt, gaat het om zo'n 300 op een totaal aantal van 415. Daarnaast zijn er nog ongeveer 130 andere studies gewijd aan Rembrandt en 70 aan tekenaars en graveurs. Dat brengt het totaal aantal publicaties over één kunstenaar op ca. 500, dat wil zeggen meer dan de helft van alle publicaties bij elkaar. Bij de beeldende kunsten is het alleen de prentkunst waar de rubriek 'algemeen' aanzienlijk groter is dan die op kunstenaars, met veel titels die nieuwsgierig maken. Bij kunstnijverheid ligt de zaak uiteraard heel anders. Daar is het eerder uitzondering dan regel dat één kunstenaar centraal staat in het onderzoek, of zelfs maar zou kunnen staan, gezien het feit dat het grootste deel van de productie anoniem is. Uitgangspunt van onderzoek is daar eerder een productiecentrum - een provincie, een stad, een bedrijf - en dat dan bijna steeds binnen de bestudering van voorwerpen in een bepaalde techniek. Vooral keramiek blijkt in de belangstelling te staan en ook textiel; glas- en meubelkunst daarentegen veel minder. Op het gebied van de meubelkunst zou er zonder de activiteiten van één auteur zelfs bijna niets worden gepubliceerd, wat overigens ook geldt voor de beeldhouwkunst.

Bij nadere bestudering van de titels in de verschillende categorieën waarin de bibliografie is onderverdeeld komen er verschillende dingen aan het licht. Het eerste is dat, zoals steeds, de aandacht van de overgrote meerderheid van Nederlandse kunsthistorici geheel in beslag wordt genomen door de Nederlandse kunst. Wat mij opvalt is niet het feit van de concentratie op de Nederlandse kunst als zodanig, maar de mate waarin die concentratie zich manifesteert. Wel is er van oudsher bij een aantal onderzoekers ook een uitgesproken belangstelling voor de Italiaanse kunst, resulterend in een verscheidenheid aan publicaties, maar daar blijft het dan ook grotendeels bij. Met uitzondering van de prentkunst, waar de onderwerpen van de publicaties minder specifiek Nederlands en minder specifiek 17de eeuws zijn.

Wat vervolgens opvalt is dat de studies in de verschillende genres van de schilderkunst vaak hele specifieke en zorgvuldig afgebakende onderwerpen betreffen. Er is in de categorie schilderkunst ook een bescheiden rubriek 'algemeen', maar daar is sprake van het andere uiterste, want het gaat dan meteen om heel algemene studies, met titels als: *De schilderkunst der Lage Landen; De schilderkunst van de Republiek; Dutch Masters from the Rijksmuseum, Amsterdam; The Golden Age. Highlights from the*

Rijksmuseum Amsterdam; Painting in Dordrecht in the Golden Age; De gouden eeuw begint in Haarlem etc. Komen we bij de verschillende genres dan wordt daar een sterke tendens zichtbaar om vooral weer subgenres onder de loep te nemen. Bij het landschap bijvoorbeeld: landschappen met molens, nachtlandschappen, Hollandse stranden, zeeslagen, kustlandschappen, zeehavens. Bij de stillevens: visstillevens, stillevens van asperges, bloemen, tulpen en boeken. Bij de portretkunst: familieportretten, portretten van Rotterdammers, portretten van kinderen, portretten van professoren, doodsportretten van vrouwen.

Dezelfde neiging tot concentratie op subcategorieën vinden we bij de kunstnijverheid. Zoals bij de schilderkunst de genres in het onderzoek vaak verder worden uitgesplitst zo gebeurt dat bij de kunstnijverheid met de technieken. Bij de grootste rubriek bijvoorbeeld, die van de keramiek, wordt meestal keramiek afkomstig uit een bepaalde stad of provincie of uit een bepaald land bestudeerd: Japans porselein, Fries aardewerk, Delfts aardewerk, aardewerk uit Gorcum. Of men kiest voor een andere mogelijkheid tot nadere afbakening door zich te concentreren op een groep werken in een bepaalde collectie. Ook bij de kunstnijverheid zijn het vooral de Nederlandse toegepaste kunsten waar het om gaat.

En dan is er nog de rubriek 'Algemeen', die een plaats heeft gekregen – althans in de voorlopige versie – na 'Kunstnijverheid' en vóór 'Rembrandt'. Bij de studies onder het hoofdje 'kunstbeschouwing' is het in feite een klein aantal auteurs dat vooral naar voren treedt, en datzelfde geldt voor de iconografische studies. Opvallend is overigens wel het geringe aantal studies in die laatste rubriek, maar waarschijnlijk wordt het beeld vertekend omdat de resultaten van iconografisch onderzoek soms ook wel elders in de bibliografie een plaats hebben gekregen. Aan receptieonderzoek wordt hier geen aparte rubriek gewijd, zoals wel bij Rembrandt. Is de belangstelling voor die richting in het kunsthistorisch onderzoek, niet zo lang geleden nog bijna vanzelfsprekend, tanende? En tenslotte de verzamelgeschiedenis. Opnieuw springt in het oog hoezeer de keuze van de onderwerpen bepaald wordt door de neiging tot onderverdelen en specificeren. Vrijwel alle studies betreffen ofwel één verzamelaar ofwel één collectie.

Wat voor beeld levert dit al te summiere panorama nu op? Het beeld van een onderzoeksterrein dat traditiegetrouw wordt beheerst door de Nederlandse kunst van de 17de eeuw, met allereerst de schilderkunst, nog steeds met de slagschaduw van Rembrandt. Daarna komen op afstand, wat aantal publicaties betreft, de andere kunsten die min of meer gelijkkelijk zijn vertegenwoordigd, met uitzondering van de beeldhouwkunst die, ook al weer traditiegetrouw, een zeer bescheiden plaats inneemt. Het beeld van de wijze waarop deze deelgebieden van de kunstgeschiedenis worden bestudeerd is natuurlijk minder eenduidig en het is misschien meer *mijn* beeld dan *het* beeld. Het is een beeld van vergaande specialisatie in de keuze van de onderwerpen, in de keuze van één kunstenaar, één genre of liever subgenre, één materiaal of één techniek, één collectie, één verzamelaar. Het betreft een bestudering van de kunstgeschiedenis op kleine en vaak hele kleine onderdelen. Dat is begrijpelijk, gezien het steeds intensievere en wijder vertakte kunsthistorische onderzoek, de razendsnel groeiende hoeveelheid publicaties en de snel toenemende hoeveelheid kennis die daarmee gepaard gaat. En toch, het zou ook wel heel aantrekkelijk zijn voor het beeld van de bestudering van de kunst tussen 1500 en 1700 wanneer er naast het bestaande en alom gerespecteerde onderzoek wat meer ruimte zou worden ingenomen door studies die *niet* over de Nederlandse kunst gaan, *niet* over de 17de eeuw en *niet* over één kunstenaar, (sub)genre, materiaal of techniek. Studies waarin meer algemene vragen

aan de orde worden gesteld, waarin relaties met andere vakgebieden worden uitgezet, waarin veronderstellingen worden geformuleerd die nader onderzocht zouden moeten worden, waarin uitdagende stellingen worden geponeerd. Daarmee zou het panorama van de bestudering van de kunst uit de hier besproken periode nog kleurrijker en veelzijdiger worden dan het nu al is en er zouden impulsen voor nieuwe richtingen in het onderzoek uit kunnen voortkomen. Kortom, de toevoeging van een vleugje avontuurlijkheid in de bestudering van kunst en het ontwikkelen van een zekere ambitie tot grensoverschrijding zou het kunsthistorisch onderzoek wat mij betreft niet misstaan.

Anton Boschloo

Schilderkunst

Algemeen

1. Bernard Aikema, 'Venetian painting and sculpture of the cinquecento and classical culture', in: M. Gregori (red.), tent. cat. *In the light of Apollo. Italian Renaissance and Greece*, Athene (Ethniki pinakothiki kai Moyseio Alexander Soytzoj), Cinisello Balsamo 2003, p. 507-510.
2. Bernard Aikema, 'Netherlandish painting and early Renaissance Italy: artistic rapports in a historiographical perspective', in: H. Roodenburg (red.) *Forging European Identities, 1400-1700* (Cultural exchange in early modern Europe, 4), Cambridge 2007, p. 100-137.
3. Pieter Biesboer, Neeltje Köhler e.a., *Painting in Haarlem 1500-1800: the collection of the Frans Hals Museum*, Gent 2006.
4. Pieter Biesboer, *De Gouden Eeuw begint in Haarlem*, Rotterdam 2008.
5. Jonathan Bikker, Gianni Papi en Nicola Spinosa, tent. cat. *French, Dutch and Flemish: Caravaggesque painting from the Koelliker collection*, Londen 2005.
6. Jonathan Bikker (red.), Yvette Bruijnen, Gerdien Wuestman, Everhard Korthals Altes, Jan Piet Filedt Kok en Taco Dibbets, *Dutch paintings of the seventeenth century in the Rijksmuseum Amsterdam. Vol. I: Artists born between 1570 and 1600*, Amsterdam 2007.
7. Albert Blankert, *Selected writings on Dutch painting: Rembrandt, Van Beke, Vermeer and others*, Zwolle 2004.
8. Marten Jan Bok en Norbert Middelkoop (red.), *Themanummer: oude meesters van de stad Amsterdam* (Maandblad Amstelodamum, 94), Amsterdam 2008, 3-4.
9. Koen Brams, *Erfundene Kunst: eine Enzyklopädie fiktiver Künstler von 1605 bis heute*, Frankfurt am Main 2003.
10. Sabine Craft-Giepmans, *Hollandse meesters: catalogus van de schilderijen van Hollandse meesters zeventiende en achttiende eeuw, Museum Mayer van den Bergh, collectie Smid van Gelder, Antwerpen: met een geïllustreerde inventarislijst van de Hollandse schilderijen uit de negentiende en de twintigste eeuw*, Schoten 2006.
11. Antoon Erfteimeijer, Henriëtte Fuhri Snethlage en Neeltje Köhler, *Het Frans Halsmuseum Haarlem*, Amsterdam 2003 (ook Engelse, Franse en Duitse edities).
12. Jan Piet Filedt Kok, 'Een nieuwe catalogus van de 17de-eeuwse Hollandse schilderijen van het Rijksmuseum', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 341-348.

13. Jan Piet Filedt Kok, 'The 17th-century Dutch paintings in het Rijksmuseum: two centuries of collecting and cataloguing', in: Jonathan Bikker (red.), Yvette Bruijnen, Gerdien Wuestman, Everhard Korthals Altes, Jan Piet Filedt Kok en Taco Dibbets, *Dutch paintings of the seventeenth century in the Rijksmuseum Amsterdam. Vol. I: Artists born between 1570 and 1600*, Amsterdam 2007, p. 9-38.
14. Jeroen Giltaij en Ronald de Leeuw, *Het Gouden Eeuw Boek*, Zwolle 2004 (ook Engelse editie).
15. Kees Kaldenbach, *Museumgids: Rembrandt, Vermeer, Van Gogh: compleet museum-schilderijen overzicht*, Deventer 2008.
16. Wouter Kloek, 'Het vroegste werk van Nederlandse schilders', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 29 (2003), 5, p. 4-7.
17. Jos Koldewey, Alexandra Hermesdorf en Paul Huvenne, *De schilderkunst der Lage Landen – deel 1: De Middeleeuwen en de zestiende eeuw*, Amsterdam 2006.
18. Elmer Kolfin. 'Nazomer van de Gouden Eeuw. Ideeën over verval en bloei in de schilderkunst rond 1700', in: *Bulletin van het Dordrechts Museum*, 32 (2007), 1, p. 3-6.
19. Friso Lammertse en Jeroen Giltaij, 'Het begin van de Hollandse schilderkunst', in: tent. cat. *Vroege Hollanders. Schilderkunst van de late Middeleeuwen*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2008, p. 23-33.
20. Theo Laurentius, *De Rembrandts van Oostkapelle*, Middelburg 2006.
21. Kristin Lohse Belkin, Peter van den Brink en Maximiliaan P.J. Martens, *Extravagant!: een kwarteeuw Antwerpse schilderkunst herontdekt 1500-1530*, Schoten 2005 (ook Engelse editie).
22. Ekkehard Mai, Sander Paarlberg, Gregor Weber en Marlies Enklaar (red.), tent. cat. *De kroon op het werk: Hollandse schilderkunst 1670-1750*, Keulen (Wallraf-Richartz-Museum), Dordrecht (Dordrechts Museum), Kassel (Staatliche Museen Kassel, Gemäldegalerie Alte Meister) 2006.
23. Norbert Middelkoop, Gusta Reichwein en Judith van Gent, *De oude meesters van de stad Amsterdam: schilderijen tot 1800*, Bussum 2008.
24. Henk van Os en Epcó Runia, tent. cat. *Droom van Italië*, Den Haag (Mauritshuis), Zwolle 2006 (ook Engelse en Duitse editie).
25. Sander Paarlberg en Kim van Vloten (red.), tent. cat. *Masters of the Dutch Golden Age in Dordrecht from the collection of the Dordrechts Museum*, Santiago de Chile (Museo Nacional de Bellas Artes), Mexico Stad (Museo Nacional de San Carlos) 2003 (ook Spaanse editie).

26. Sander Paarlberg, 'Painting in Dordrecht in the Golden Age', in: Sander Paarlberg en Kim van Vloten (red.), tent. cat. *Masters of the Dutch Golden Age in Dordrecht from the collection of the Dordrechts Museum*, Santiago de Chile (Museo Nacional de Bellas Artes), Mexico Stad (Museo Nacional de San Carlos) 2003, p. 57-83 (ook Spaanse editie).
27. Sander Paarlberg, 'Vorstelijke schilderkunst. Schoonheid en elegantie in *De kroon op het werk*', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 31 (2006), 4, p. 10-12.
28. Ruud Priem, tent. cat. *Dutch Masters from the Rijksmuseum, Amsterdam*, Sydney (Art Exhibitions Australia), Melbourne (National Gallery of Victoria), 2005.
- 28a. Ruud Priem, tent. cat. *The Golden Age. Highlights from the Rijksmuseum Amsterdam*, Kobe (Hyogo Prefectural Museum of Art) 2005.
29. Bernard Ridderbos, Anne van Buren en Henk van Veen (red.), *Early Netherlandish paintings: rediscovery, reception and research*, Amsterdam 2005 (herziene en uitgebreide vertaling van *Om iets te weten van de oude meesters: de Vlaamse primitieven: herontdekking, waardering en onderzoek*, Nijmegen/Heerlen 1995).
30. Thea Vignau-Wilberg, tent. cat. *In Europa zu Hause: Niederländer in München um 1600*, München (Staatliche Graphische Sammlung) 2005.
31. Hans Vlieghe, Ghislain Kieft en C.J.A. Wansink, *De schilderkunst der Lage Landen – deel 2: De zeventiende en de achttiende eeuw*, Amsterdam 2006.
32. Derk van Wegen, tent. cat. *Kunst uit de kaap: Hollandse en Vlaamse meesterwerken uit de Michaelis collectie te Kaapstad*, Maastricht (Bonniefantemuseum), Zwolle 2003.
33. Derk van Wegen en Peter van den Brink, *Het Vlaamse schilderkunst boek*, Zwolle 2005.

Landschappen

34. Boudewijn Bakker, *Landschap en wereldbeeld: van Van Eyck tot Rembrandt*, Bussum 2004.
35. Duncan Bull, 'Havengezicht vervolmaakt 17de-eeuwse collectie van het Rijksmuseum', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 29 (2003), 3, p. 8-11.
36. Sabine Craft-Giepmans, Anton Kos en Reinier van 't Zelfde, *Hollandse stranden in de Gouden Eeuw*, Katwijk 2004.
37. Charles Dumas, Leo Endedijk, Leo van der Drift en Theo Laurentius, tent. cat. *Meesters en molens: van Rembrandt tot Mondriaan*, Den Bosch (Noordbrabants Museum), Den Haag (Museum Bredius), Assen (Drents Museum), Zwolle 2007.

38. Erlend de Groot, 'A touch of exoticism. Foreign coastal scenes in Dutch marine painting', in: J. Gaschke (red.), *Turmoil and tranquillity: the sea through the eyes of Dutch and Flemish masters, 1550-1700*, Greenwich 2008.
39. Charlotte Huiskens, 'Cabinet de l'Amour: Het landschap en de liefde', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 11 (2004), 2, p. 53-57.
40. Jan de Jong (red.), Bart Ramakers, Herman Roodenburg, Frits Scholten, Mariët Westermann en Joanna Woodall, *Het exotische verbeeld 1550-1950: boeren en verre volken in de Nederlandse kunst* (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek 2002, 53), Zwolle 2003.
41. Wouter Kloek, 'Batalla en el mar. La pintura como *memento*', in: Bernardo J. García García, *La imagen de la guerra en el arte de los antiguos Países Bajos*, Madrid 2006, p. 63-92.
42. Elmer Kolfin en Carol Pottasch, 'Pendanten van twee meesters. Twee Italiaanse landschapjes uit de collectie De Rainer (Mauritshuis, Den Haag)', in: *CR: Interdisciplinair tijdschrift voor conservatie en restauratie*, 4 (2003), 4, p. 39-45.
43. Bert Meijer, 'La perfetta imitazione de'veri paesi', 'The perfect imitation of real landscapes', in: tent. cat. *Paesaggi e veduta da Poussin a Canaletto. Dipinti di Palazzo Barberini*, Turijn (Pinacoteca Giovanni e Marella Agnelli), Milaan 2005, p. 33-43, 173-179.
44. Henk van Os, Huigen Leeftang en Jenny Reynaerts, tent. cat. *De ontdekking van Nederland: vier eeuwen landschap verbeeld door Hollandse meesters*, Apeldoorn (CODA Museum), Rotterdam 2008 (ook Engelse editie).
45. Pieter Roelofs, 'D'een of d'ander Italiaanse Zeehaven': Italianate harbour views in seventeenth-century Dutch painting', in: Jenny Gaschke (red.), *Turmoil and Tranquility. The sea through the eyes of Dutch and Flemish masters, 1550-1700*, Greenwich (National Maritime Museum) 2008, p. 43-53.
46. Peter Sigmond en Wouter Kloek, *Zeeslagen en zeehelden in de Gouden Eeuw*, Amsterdam 2007 (ook Engelse editie).
47. Adriaan Waiboer en Michiel Franken, tent. cat. *Northern nocturnes: nightscapes in the age of Rembrandt*, Dublin (National Gallery of Ireland) 2005.

Stadsgezichten

48. Boudewijn Bakker, 'Conterfeitsels' en 'perspectieven': het stadsgezicht in de Hollandse schilderkunst van de zeventiende eeuw', in: Ariane van Suchtelen, Arthur Wheelock, Boudewijn Bakker, Henriette de Bruyn Kops e.a., tent. cat. *Hollandse stadsgezichten uit de Gouden Eeuw*, Den Haag (Mauritshuis), Washington (National Gallery of Art), Zwolle 2008, p. 34-59 (ook Engelse editie).
49. Carole Denninger, *Amsterdam: 365 stadsgezichten*, Bussum 2008.

50. Ariane van Suchtelen, Arthur Wheelock, Boudewijn Bakker, Henriette de Bruyn Kops e.a., tent. cat. *Hollandse stadsgezichten uit de Gouden Eeuw*, Den Haag (Mauritshuis), Washington (National Gallery of Art), Zwolle 2008 (ook Engelse editie).

Genreschilderkunst

51. Pieter Biesboer, Martina Sitt, Marvin Altner, Karel Bostoën, Elmer Kolfin, Louis Peter Grijp e.a., tent. cat. *Satire en vermaak: schilderkunst in de 17e eeuw: het genrestuk van Frans Hals en zijn tijdgenoten 1610-1670*, Haarlem (Frans Hals Museum), Hamburg (Hamburger Kunsthalle), Zwolle 2003 (ook Duitse editie).
52. Karolien de Clippel, 'Nature, maîtresse des peintres et source de divertissement : Réalisme et peinture de genre dans les Pays-Bas du XVIIe siècle', in: tent. cat. *La Tentation du Regard : Peinture bourgeoise de l'Âge d'Or aux Pays-Bas. Collections d'Anvers et de Luxembourg*, Luxemburg (Villa Vauban) 2004, p. 14-20 (ook Engelse en Duitse edities).
53. Karolien de Clippel, 'Two sides of the same coin? Genre painting in North and South during the sixteenth and seventeenth centuries', in: *Simiolus*, 32 (2006), 1-2, p. 17-34.
54. Karolien de Clippel, 'Facetten van de Vlaamse genreschilderkunst in de zeventiende eeuw', in: *In de schaduw van Rubens* (Kunsttijdschrift Vlaanderen, 317), Roeselare 2007, p. 215-219.
55. Karolien de Clippel, 'Alchemist: het beeld van de alchemist in de zeventiende-eeuwse schilderkunst van de Lage Landen', in: tent. cat. *De wijze en de dwaas. De alchemist in woord en beeld*, Hasselt (Jenevermuseum) 2007, p. 26-37.
56. Alexandra Gaba-van Dongen, 'Tussen werkelijkheid en verbeelding', in: Jeroen Giltaij, e.a., tent. cat. *Zinnen en minnen: schilders van het dagelijks leven in de zeventiende eeuw*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) Frankfurt am Main (Städelsches Kunstinstitut und Städtische Galerie), Ostfildern-Ruit 2004, p. 30-39 (ook Engelse editie).
57. Jeroen Giltaij e.a., tent. cat. *Zinnen en minnen: schilders van het dagelijks leven in de zeventiende eeuw*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) Frankfurt am Main (Städelsches Kunstinstitut und Städtische Galerie), Ostfildern-Ruit (ook Engelse editie).
58. Peter Hecht, 'Het vermaak is geen probleem maar de betekenis is moeilijk', in: Jeroen Giltaij e.a., tent. cat. *Zinnen en minnen, Schilders van het dagelijks leven in de zeventiende eeuw*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) Frankfurt am Main (Städelsches Kunstinstitut und Städtische Galerie), Ostfildern-Ruit 2004, p. 20-29 (ook Engelse editie).

59. Eddy de Jongh, tent. cat. *Muziek aan de muur. Muzikale voorstellingen in de Nederlanden (1500-1700)*, Den Bosch (Noordbrabants Museum), Zwolle 2008.
60. Ronald de Leeuw, 'Message', in: tent. cat. *Milkmaid by Vermeer and dutch genre painting. Masterworks from the Rijksmuseum Amsterdam*, Tokyo (National Art Center) 2007, p. 14-15.
61. Peter Sutton, Lisa Vergara, Ann Jensen Adams, Jennifer Kilian en Marjorie Wieseman, tent. cat. *Love letters: dutch genre paintings in the age of Vermeer*, Dublin (National Gallery of Ireland), Greenwich (Bruce Museum of Arts and Science) 2003.
62. Lyckle de Vries, *Verhalen uit kamer, keuken en kroeg: het Hollandse genre van de 17de eeuw als vertellende schilderkunst*, Amsterdam 2005.
- 63.

Stillevens

64. Mariëtte Haveman, 'De schepping onder het vergrootglas', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 1, p. 2-9.
65. Liesbeth Helmus (red.), tent. cat. *Vis: Stillevens van Hollandse en Vlaamse meesters 1550-1700*, Utrecht (Centraal Museum) Helsinki (Amos Anderson Art Museum) 2004 (ook Engelse editie).
66. Fred Meijer en A. van der Willigen, *A dictionary of Dutch and Flemish still-life painters in oils, 1525-1725*, Leiden 2003.
67. Fred Meijer, 'Visstillevens in Holland en Vlaanderen' en 'Compendium van schilders van het visstilleven', in: Liesbeth Helmus (red.), tent. cat. *Vis: Stillevens van Hollandse en Vlaamse meesters 1550-1700*, Utrecht (Centraal Museum) Helsinki (Amos Anderson Art Museum) 2004, p. 75-119 (ook Engelse editie).
68. Fred Meijer, 'Asperges in de Nederlandse (stilleven) schilderkunst van de zeventiende en vroege achttiende eeuw', in: tent. cat. *Asperges in olieverf*, Venlo (Limburgs Museum) 2005.
69. Fred Meijer, 'Vanitas- und Bankettstilleben', in: tent. cat. *Die Magie der Dinge. Stillebenmalerei 1500-1800*, Frankfurt (Städel Museum), Basel (Kunstmuseum), 2008.
70. Saam Nijstad en Ad Leerintveld, tent. cat. *In opdracht van Huygens: de ontdekking van bijzondere stillevens met boeken ter ere van Christiaan Huygens*, Voorburg (Huygensmuseum Hofwijck) 2008.
71. Epcó Runia, *Bloemen* (In het Mauritshuis, 3), Den Haag/Zwolle 2007 (ook Engelse editie).

72. Sam Segal, 'Die Botanik der Tulpe', 'Die Symbolik der Tulpe', en 'Tulpenbuch Pieter Holsteyn d.J.', in: tent. cat. *Tulpomanie – Die Tulpe in der Kunst des 16. und 17. Jahrhunderts*, Dresden (Kunstgewerbemuseum der Staatlichen Kunstsammlungen) 2004, p. 28-37, 66-77, 149-150.
73. Christiaan Vogelaar, 'Ars Longa, Vita Brevis. Het boek in de Leidse schilderkunst van de gouden eeuw', in: André Bouwman, Berry Dongelmans, Paul Hoftijzer, Ed van der Vlist en Christiaan Vogelaar, *Stad van Boeken. Handschrift en druk in Leiden 1260-2000*, Leiden 2008.
74. Arie Wallert, 'Drie halen, één betalen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 145-153.

Portretkunst

75. Ellinoor Bergvelt, Peter Jan Knegtman en Asaf Lahat, *Kleurrijke Professoren*, Amsterdam 2007.
76. Martin Bijl, 'The portrait of Theodorus Schrevelius', in: Marieke van den Doel e.a. (red.), *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 47-55.
77. Jonathan Bikker, 'Reeksen van militairen ontrafeld', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 413-426.
78. John Boeren en Lauran Toorians, 'Een oud portret op het kasteel', in: *Jaarboek Straet & Vaert*, 2004, p. 79-83.
79. Ben Broos, Ariane van Suchtelen, Quentin Buvelot, Rudi Ekkart e.a., *Portraits in the Mauritshuis, 1430-1790*, Den Haag/Zwolle 2004.
80. Quentin Buvelot en Carola Vermeeren, *Royal Picture Gallery Mauritshuis: a summary catalogue*, Den Haag/Zwolle 2004.
81. Karolien de Clippel, 'Naked or not naked? Some thoughts on nudity and portraiture in seventeenth-century painting', in: Katlijne Van der Stighelen (ed.), *Pokerfaced? Flemish and Dutch Baroque faces unveiled* (Museums at the crossroads), Turnhout 2008.
82. Bas Dudok van Heel en A.M.W. Bulkk-Benschoten, R.J. van der Maal en M.B. de Roever, *Van Amsterdamse burgers tot Europese aristocraten: hun geschiedenis en portretten: de Heijnen-maagschap 1400-1800*, Den Haag 2008.
83. Rudi Ekkart, 'Uit de collecties van het Iconografisch Bureau: De portretten van Willem Hanneman en Maria van Bodegem', in: *De Nederlandsche Leeuw*, 123 (2006), kol. 94-96.
84. Rudi Ekkart, Quentin Buvelot, Marieke de Winkel, Axel Rüger, Peter van der Ploeg, Ariane van Suchtelen en Lea van der Vinde, tent. cat. *Hollanders in beeld:*

portretten uit de Gouden Eeuw, Den Haag (Mauritshuis), Londen (National Gallery), Zwolle 2007 (ook Engelse en Duitse editie).

85. Rudi Ekkart, 'Portretten op Kasteel Heeswijk', in: H. Pennock (red.), *Erfgoedverhalen voor Charlotte van Rappard-Boon*, Den Haag 2007, p. 194-199.
86. Rudi Ekkart, 'De professoren en hun portrettisten', in: Eleonora Saskia Bergvelt, Peter Jan Knechtmans en Asaf Lahat, *Kleurrijke Professoren*, Amsterdam 2007, p. 14-20.
87. Jan Piet Filedt Kok, 'Een uniek 16de-eeuws portret', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 31 (2005), 4, p. 18-19.
88. Eddy de Jongh, 'Hollanders in het Mauritshuis', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), p. 48.
89. Elmer Kolfin, *The young gentry at play. Representations of merry companies in Northern Netherlandish art 1610-1645*, Leiden 2005.
90. Elmer Kolfin, 'Portraits and Servants', in: Elmer Kolfin en E. Schreuder (red.), tent. cat. *Black is beautiful. Rubens to Dumas*, Amsterdam (Nieuwe Kerk), Zwolle 2008, p. 242.
91. Frauke Laarman, *Het Noord-Nederlands familieportret in de eerste helft van de zeventiende eeuw: beeldtraditie en betekenis*, Amsterdam 2003.
92. Rudie van Leeuwen, 'Het religieuze portraithistorië in de Zuidelijke Nederlanden', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 11 (2004), 2, p. 47-52.
93. Volker Manuth en Rudie van Leeuwen, 'Laat de kindertjes tot mij komen... Franse vorsten geportretteerd op een onbekende miniatuur', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 15 (2008), 2, p. 10-15.
94. Peter van der Ploeg en Quentin Buvelot, *Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis: een vorstelijke verzameling*, Den Haag/Zwolle 2005 (ook Engelse editie 2006).
95. Jenny Reynaerts, 'Schone slaapsters. Doodsportretten van vrouwen in de westerse kunst vanaf de Middeleeuwen', in: *Moordmeiden en schone slaapsters. Beleving en verbeelding van vrouwen en de dood* (Jaarboek voor Vrouwengeschiedenis, 24), Amsterdam 2004, p. 182-196.
96. Guus Sluiter en Quentin Buvelot, 'Portraits in the Mauritshuis: A summary catalogue', in: Ben Broos, Ariane van Suchtelen, Quentin Buvelot, Rudi Ekkart e.a., *Portraits in the Mauritshuis, 1430-1790*, Den Haag/Zwolle 2004, p. 271-324.
97. Marieke Spliethoff en Emerentia van Heuven-van Nes, *Kinderen van Oranje: vorstelijke kinderportretten toen en nu*, Zwolle 2007.

98. Beate Verschuur, 'Trots, liefde & ambitie: Hollanders te kijk & te koop', in: *Tableau*, 29 (2007), 5, p. 86-92.
99. Lea van der Vinde en Epcó Runia, *Kinderen in het Mauritshuis*, Den Haag/Zwolle 2007 (ook Engelse editie).
100. Liesbeth van der Zeeuw, *Oog in oog: portretten van Rotterdammers*, Rotterdam 2003.

Overige

101. Paul van den Akker, 'De verleiding van het oog', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 3, p. 8-17.
102. Xander van Eck, *Clandestine splendor: paintings for the Catholic Church in the Dutch Republic*, Zwolle 2008.
103. Margriet van Eikema Hommes, *Changing pictures: discoloration in 15th to 17th century oil paintings*, Londen 2004.
104. Margriet van Eikema Hommes, 'The contours in the paintings of the Oranjezaal, Huis ten Bosch', in: Marieke van den Doel e.a. (red.), *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 59-84.
105. Marike Hoogduin-Berkhout, 'Op de gelukkige regeeringe van Leiden': geschilderde voorstellingen in het Leidse stadhuis 1575-1700', in: *Beelden van Leiden: zelfbeeld en representatie van een Hollandse stad in de Vroegmoderne Tijd, 1550-1800* (De Zeventiende Eeuw), 22 (2006), 1, p. 59-106.
106. Ghislain Kieft, 'Het geschonden hemellichaam', in: *Kunstschrift*, 52 (2008-2009), 6, p. 11-15.
107. Elmer Kolfin en E. Schreuder, 'Explanation Black is beautiful. Rubens to Dumas', in: Elmer Kolfin en E. Schreuder (red.), tent. cat. *Black is beautiful. Rubens to Dumas*, Amsterdam (Nieuwe Kerk), Zwolle 2008, p. 13-17.
108. Elmer Kolfin, 'Black Models in Dutch Art between 1500 and 1800. Fact and Fiction', in: Elmer Kolfin en E. Schreuder (red.), tent. cat. *Black is beautiful. Rubens to Dumas*, Amsterdam (Nieuwe Kerk), Zwolle 2008, p. 70-87.
109. Elmer Kolfin, C. Haarnack en D. Hondius, "'Swart' (black) in the Netherlands. Africans and Creoles in the Northern Netherlands from the Middle Ages to the twentieth Century' in: Elmer Kolfin en E. Schreuder (red.), tent. cat. *Black is beautiful. Rubens to Dumas*, Amsterdam (Nieuwe Kerk), Zwolle 2008, p. 88-107.
110. Norbert Middelkoop, 'Immortalati intorno al tavolo anatomico: le lezioni di anatomia nella pittura olandese', in: tent. cat. *Rappresentare il corpo: arte e*

anatomia da Leonardo all'Illuminismo, Bologna (Museo di Palazzo Poggi) 2004, p. 119-132.

111. Sander Paarlberg en L. van den Bosch, 'Schilderkunst en theater rond 1700', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 32 (2007), 1, p. 7-9.
112. Juliette Roding, A. Agnes Snelleren, Boukje Thijs en Lenie Witkam-van der Hoek, *Beelden van Leiden: zelfbeeld en representatie van een Hollandse stad in de vroegmoderne tijd, 1550-1800*, Hilversum 2006 (ook verschenen als themanummer van: *De Zeventiende Eeuw*, 22 (2006), 1).
113. Robert Scheller, 'Hachelijke opdrachten: vijf schoorsteenstukken in het Amsterdamse stadhuis', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 141-151.
114. Eric Jan Sluijter, 'Over 'rapen' en wedijver in de Nederlandse schilderkunst van de zeventiende eeuw', in: *De Zeventiende Eeuw*, 21 (2005), 2, p. 267-292.
115. Dorien Tamis, 'Vele handen maken makkelijk werk', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 5, p. 12-19.
116. Ilja Veldman 'The portrayal of student life and universities in the early modern period', in: *Education and Learning in the Netherlands, 1400-1600. Essays in honour of Hilde de Ridder-Symoens* (Brill's Studies in Intellectual History, 123), Leiden 2003, p. 315-338.
117. Arie Wallert en Gwen Tauber, 'Over herhalingen in de schilderkunst: het probleem van reproductie', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 3-4, p. 316-327.
118. Arie Wallert, 'Modern schilderen in de zeventiende eeuw', in: *Kunstschrift*, 49 (2005), 3, p. 42-45.
119. Arie Wallert, 'The impact of oil: 16th Century Netherlandish response to Italian challenges', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, p. 51-61.
120. Thijs Weststeijn, "'Painting's enchanting poison": Artistic efficacy and the transfer of spirits', in: C. Göttler en W. Neuber (red.), *Spirits unseen: the representation of subtle bodies in early modern European culture* (Intersection: yearbook for early modern studies, 9), Leiden/Boston 2007, p. 141-178.

Kunstenaars

Niccolò dell'Abate

121. Bert Meijer, 'Nicolò e il Nord', in: S. Béguin en F. Piccinini (red.), tent. cat. *Niccolò dell'Abate. Storie dipinte nella pittura del Cinquecento tra Modena e Fontainebleau*, Modena (Foro Boario), Cinisello Balsamo 2005, p. 147-153.

Willem van Aelst

122. Sam Segal, 'Willem van Aelst und seine Schule', in: tent. cat. *Die Magie der Dinge – Stillebenmalerei 1500 - 1800*, Frankfurt am Main (Städel Museum), Basel (Kunstmuseum) 2008, p. 306-313 (ook Engelse editie).

Pieter Aertsen

123. Wouter Kloek, 'Een Aertsen tussen de surrealisten', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 4, p. 365-367.

Philips Angel

124. Willem van Bennekom, 'Philips Angel in Isfahan', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 193-198.

Dirck van Baburen

125. Jonathan Bikker, 'Lucian's *Prometheus* as a source for Jordaens and Van Baburen', in: *Simiolus*, 31 (2004-2005), 1-2, p. 46-53.

Adriaen Backer

126. Norbert Middelkoop, 'Nieuw leven voor Adriaen Backers anatomische les van Dr. Frederik Ruysch', in: *Maandblad Amstelodamum*, 92 (2005), 1, p. 3-16.

Jacob Adriaensz. Backer

127. Peter van den Brink, Jaap van der Veen e.a., tent. cat. *Jacob Backer (1608/9-1651)*, Amsterdam (Museum Het Rembrandthuis), Aken (Suermondt-Ludwig-Museum), Zwolle 2008 (ook Duitse editie).
128. Peter van den Brink, 'Uitmuntend schilder in het groot: de schilder en tekenaar Jacob Adriaensz. Backer', 'Oeuvrecatalogus van de schilderijen van Jacob Backer', in: Peter van den Brink, Jaap van der Veen e.a., tent. cat. *Jacob Backer (1608/9-1651)*, Amsterdam (Museum Het Rembrandthuis), Aken (Suermondt-Ludwig-Museum), Zwolle 2008, p. 26-84, 204-249 (ook Duitse editie).
129. Gerbrand Korevaar, 'De regenten van het Nieuwe Zijds Huiszittenhuis door Jacob Adriaensz Backer', in: *Maandblad Amstelodamum*, 95 (2008), p. 31-45.
130. Jaap van der Veen, 'Jacob Backer, een schets van zijn leven', in: Peter van den Brink, Jaap van der Veen e.a., tent. cat. *Jacob Backer (1608/9-1651)*, Amsterdam (Museum Het Rembrandthuis), Aken (Suermondt-Ludwig-Museum), Zwolle 2008, p. 11-25 (ook Duitse editie).

Ludolf Backhuysen

131. Gerlinde de Beer, Eymert-Jan Goossens en Bert de Roemer, tent. cat. *Backhuysen aan het roer!: zeeschilder 1630-1708*, Amsterdam (Koninklijk Paleis) 2004.
132. Beate Verschuur, 'Majestueuze marines van Ludolf Backhuysen', in: *Tableau*, 27 (2005), 3, p. 90-93.

Francois Badens

133. Marten Jan Bok, 'Een Ganymedes van Francois Badens en de werkplaats voor schilderijen in Italiaanse stijl aan de Oude Turfmarkt', in: *Maandblad Amstelodamum*, 92 (2005), 4, p. 3-14.

Baccio Bandinelli

134. Carel van Tuyl van Serooskerken, *Baccio Bandinelli*, Milaan 2008.

Jacopo Bassano

135. Bernard Aikema, 'Jacopo Bassano: ways of seeing', in: H. Hendrix en P. Procacciolo, *Officine del nuovo. Sodalizi fra letterati, artisti ed editori nella cultura italiana fra Riforma e Controriforma. Atti del simposio internazionale. Utrecht 8-10 novembre 2007*, Manziana 2008, p. 31-39.
136. Bernard Aikema, 'Appunti iconologici', in: *Jacopo Bassano. Il Riposo durante la Fuga in Egitto. Ritorno e rinascita. Venezia 1612-2008*, Venetië 2008, p. 37-41.

Abraham van Beijeren

137. Eddy de Jongh, "'Die ze lust, mag zich na de markt vervoegen.'" Abraham van Beijeren en het visstilleven', in: *Kunstschrift*, 48 (2004), 1, p. 12-17.

Giovanni Bellini

138. Bernard Aikema, 'I Crocifissi di Giovanni Bellini. Genesi e significato di un tema pittorico nel Quattrocento, fra Nord e Sud', in: F. Rigon (red.), tent. cat. *Bellini e Vicenza*, Vicenza (Palazzo Thiene), Venetië (Gallerie dell'Accademia) 2003-2004, p. 39-43.

Nicolaes Berchem

139. Pieter Biesboer (red.), tent. cat. *Nicolaes Berchem: in het licht van Italië*, Haarlem (Frans Hals Museum), Gent 2006 (ook Engelse en Duitse editie).
140. Norbert Middelkoop, 'De Stedenmaagd als bouwmeester: Nicolaes Berchems *Allegorie op de uitbreiding van Amsterdam*', in: *Maandblad Amstelodamum*, 94 (2007), 5, p. 19-30.
141. Henk van Os, 'The Italianates: traitors to their fatherland?', in: *Kunstchronik*, 7 (2007), p. 265-267.
142. Luuk Pijl, 'De schilderijen van Nicolaes Berchem: invloeden en ontwikkeling', in: Pieter Biesboer (red.), tent. cat. *Nicolaes Berchem: in het licht van Italië*, Haarlem (Frans Hals Museum), Gent 2006, p. 72- 93 (ook Engelse en Duitse editie).

Gerrit Berckheyde

143. Jonathan Bikker, 'Cologne, the "German Rome", in views by Berckheyde and van der Heyden and the journals of seventeenth-century Dutch tourists', in: *Simiolus*, 32 (2006), 4, p. 273-290.
144. Marijke de Kinkelder, 'Gerrit Berckheyde's views of the "Golden Bend" of the Herengracht in Amsterdam', in: U. Neidhardt (red.), *Die Glückseligkeit besteht*

wesentlich in der Ruhe und Heiterkeit der Seele; Festschrift zum 80. Geburtstag von Annaliese Mayer-Meintschel am 26. Juni 2008, Dresden 2008, p. 82-89.

Hubert Beuckelaer

145. Josua Bruyn, 'Hubert (Huybert) Beuckelaer, an Antwerp portrait painter, and his English patron, the Earl of Leicester', in: Juliette Roding (red.) e.a., *Dutch and Flemish artists in Britain 1550-1800* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 13), Leiden 2003, p. 85-112.

Jan van Bijlert

146. Xander van Eck, 'Dreaming of an eternally Catholic Utrecht during Protestant rule: Jan van Bijlert's *Holy Trinity with Sts Willibrord and Boniface*', in: *Simiolus*, 30 (2003), 1-2, p. 19-33.

Peter Bolckman

147. Guus Sluiter, 'Aggiunte alla vita e all' opera del pittore olandese Peeter Bolckman', in: *Paragone*, 54 (2003), 645, p. 68-79.
148. Guus Sluiter, 'New light on Peter Bolckman (Gorinchem 1638-Turin 1710)', in: *Oud Holland* 116, (2003), 2, p. 100-110.

Gerard ter Borch

149. Albert Blankert, 'Gerard ter Borch als ontdekker en uitvinder', in: *Kunstschrift*, 49 (2005), 3, p. 6-15.
150. Eddy de Jongh, 'Een glansrol in Deventer', in: *Kunstschrift*, 49 (2005), 3, p. 28-34.
151. Arie Wallert, 'The Miracle of Gerard ter Borch's Satin', in: Arthur K. Wheelock (red.), tent. cat. *Gerard ter Borch*, Washington (National Gallery of Art), Detroit (Detroit Institute of Art), Amsterdam (Rijksmuseum), Washington 2004, p. 31-41.
152. Arie Wallert, 'Ter Borch's materials and methods of painting: The Glass of Lemonade', in: *Zeitschrift für Kunsttechnologie und Konservierung*, (2004), 2, p. 1-12.
153. Ernst van de Wetering, 'Gerard ter Borch en zijn atelier', in: *Kunstschrift*, 49 (2005), 3, p. 16-27.

Sandro Botticelli

154. Gert Jan van der Sman, 'Sandro Botticelli at Villa Tornabuoni and a nuptial poem by Naldo Naldi', in: *Mitteilungen des Kunsthistorischen Institutes in Florenz*, 51 (2007), 1-2, p. 159-186.

Dirk Bouts

155. Willem Hijmans en J. Dequeker, *Camptodactyly in a painting by Dirk Bouts (c. 140-1475)*, s.l. 2004.

Marco Boschini

156. Waldemar de Boer, *Marco Boschini, I gioielli pittoreschi, virtuoso ornament della città di Vicenza, Venetië 1676: een geïllustreerde uitgave met inleiding en kritisch commentaar*, 2dln., Heerenveen 2005.

Dirck de Bray

157. Fred Meijer, 'Joseph en Dirck de Bray, stillevenschilders', in: tent. cat. *Salomon, Jan en Dirck de Bray. Vier schilders in een gezin*, Haarlem (Frans Hals Museum), Londen (Dulwich Picture Gallery), 2008 (ook Engelse editie).

Jan de Bray

158. Jeroen Giltaij, 'Jan de Braij, view of Ockenburgh near Loosduinen', in: *In Arte Venustas. Studies on drawings in honour of Teréz Gerszi*, Boedapest 2007, p. 179-181.
159. Eddy de Jongh, 'Een versluierd groepsportret', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 26-32.

Joseph de Bray

Zie onder Dirck de Bray (nr. 157).

Familie de Bray

160. Pieter Biesboer, Friso Lammertse en Fred Meijer, tent. cat. *Salomon, Jan en Dirck de Bray: vier schilders in één gezin*, Haarlem (Frans Hals Museum), Dulwich (Dulwich Picture Gallery), Zwolle 2008 (ook Engelse editie).
161. Xander van Eck, 'Een katholiek kunstenaarsgeslacht', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 18-21.
162. Friso Lammertse, 'Salomon en zijn zonen', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 6-16.

Salomon de Bray

163. Mariëtte Haveman, 'De andere kant van de Gouden Eeuw', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 2-5.
164. Mariëtte Haveman, 'De Oranjezaal in Huis ten Bosch', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 16-17.
165. Mariëtte Haveman, 'Een intrigerend geval', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 36-41.
166. Eddy de Jongh, 'Het harmonische classicisme van Salomon de Bray', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 1, p. 22-24.
167. Friso Lammertse, 'Salomon de Bray, schilder, bouwmeester en theoreticus', in: Pieter Biesboer, Friso Lammertse en Fred Meijer, tent. cat. *Salomon, Jan, Joseph en Dirck de Bray: vier schilders in één gezin*, Haarlem (Frans Hals Museum), Dulwich (Dulwich Picture Gallery), Zwolle 2008 (ook Engelse editie).

Familie Bril

168. Bert Meijer (red.) en C. Hendriks, *Northern landscapes on Roman walls. The frescoes of Matthijs and Paul Bril*, Florence 2003.

Johannes Brosterhuysen

169. Huigen Leeftang, 'Geen dromen of grillen van schilders. De bomen van Johannes Brosterhuysen (1596-1650)', in: *Kunstschrift*, 48 (2004), 4, p. 24-29.

Jan Brueghel

170. Luuk Pijl, 'An early 'Nativity' by Jan Brueghel the Elder', in: *The Burlington Magazine*, 150 (2008), p. 100-101.

Zie ook onder Peter Paul Rubens (nr. 325, 326, 327 en 330).

Pieter Bruegel

171. Korine Hazelzet, 'Men moet zich krommen', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 2, p. 40-45.

172. Matthijs IJssink, *Bruegel*, Gent/Amsterdam 2006.

173. Manfred Sellink, *Bruegel: the complete paintings, drawings and prints*, Gent/New York 2007.

174. Manfred Sellink, 'Out and about with Bruegel', *The Low Countries*, 14 (2006), p. 58-64.

175. Lyckle de Vries, 'With a coarse brush: Pieter Bruegel's 'brooding artist'', in: *Source*, 23 (2004), 4, p. 38-48.

Adriaen Brouwer

176. Karolien de Clippel, 'Adriaen Brouwer, portrait painter: new identifications and an iconographic novelty', in: *Simiolus*, 30 (2003), 3-4, p. 196-216.

Hendrick ter Brugghen

177. Liesbeth Helmus, '*De berouwvolle Petrus*' door Hendrick ter Brugghen? 161(6), Utrecht 2004.

Willem Buytewech

178. Pieter van Thiel, 'Willem Buytewech's dignified couples courting: a rule of conduct for young noblemen entangled in Venus's trap', in: *Simiolus*, 32 (2006), 1, p. 35-57.

Jan van Call

179. Willem Jan Pantus, 'Jan van Call (I, II, III)', in: *Jaarboek Numaga*, 51 (2004), p. 31.

180. Pieter Roelofs, 'Bij de 350ste geboortedag van Jan van Call', in: *Jaarboek Numaga*, 53 (2006), p. 144-154.

Adam Camerarius

181. Robert Schillemans en Egge Knol, tent. cat. *Adam Camerarius: een Groninger schilder uit de 17de eeuw*, Groningen (Groninger Museum) 2004.

Gebroeders Campi

182. Bram de Klerck, *I fratelli Campi: immagine e devozione. Pittura religiosa nel Cinquecento lombardo*, Cinisello Balsamo 2003.

Annibale Carracci

183. Jonathan Bikker, 'Balthasar Coyman's Italian paintings and Annibale Carracci's melancholy', in: Volker Manuth en Axel Rüger (red.), *Collected opinions: essays on Netherlandish art in honour of Alfred Bader*, Londen 2004, p. 26-33.

Agostino Carracci

184. Huigen Leeftang, 'Willem van Haecht en Agostino Carracci of de lotgevallen van een obscene inventie', in: *Kunstlicht*, 27 (2006), 2-3, p. 12-16.

Pieter Claesz

185. Pieter Biesboer en Martina Brunner-Bulst, *Pieter Claesz: meester van het stilleven in de Gouden Eeuw*, Haarlem/Zwolle 2004 (ook Engelse en Duitse editie).

Joos van Cleve

186. Micha Leeftang, *'Uytnemende Schilder van Antwerpen' Joos van Cleve: atelier, productie en werkmethode*, Groningen/Enschede 2007.
187. Micha Leeftang, 'Verborgene portretten, onderzoek naar schilderijen van Joos van Cleve en zijn atelier', in: *Kunst en Wetenschap*, 16 (2007/2008), 4, p. 11-12.

Gilles Coignet

188. Norbert Middelkoop, 'Gillis Coignet en de Dolhuisloterij van 1592', in: *Maandblad Amstelodamum*, 95 (2008), 3-4, p. 2-8.
189. Hessel Miedema, 'Gilles I Coignet: de waarheid verheven?', in: *Oud Holland*, 118 (2005), 3-4, p. 113-120.

Adriaen Coorte

190. Quentin Buvelot, tent. cat. *De stilleven van Adriaen Coorte (werkzaam c. 1683-1707)*, Den Haag/Zwolle 2008 (ook Engelse editie).
191. Taco Dibbits, 'Aardbeien, abrikozen, kruisbessen en perziken: vier stilleven van Adriaen Coorte', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 2, p. 153-165.

Wouter Pietersz. Crabeths

192. Rudie van Leeuwen, 'Korte Nijmeegse bijdragen: portretten op een contrareformatorisch altaarstuk: Wouter Pietersz. Crabeths Tenhemelopneming van Maria uit 1628', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 14 (2007), 2, p. 44-45.

Joos van Craesbeeck

193. Karolien de Clippel, 'Craesbeeck, Joos van', in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, 17, Brussel 2005, p. 225-232.

194. Karolien de Clippel, *Joos van Craesbeeck (1605/06-ca.1660). Een Brabants genreschilder* (Pictura Nova, 11), Turnhout 2006.

Aelbert Cuyp

195. Sander Paarlberg, 'De eend van Cuyp terug in Dordrecht', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 29 (2004), 3-4, p. 3-8.
196. Sander Paarlberg, 'Portret van de eend Sijctghen. Aelbert Cuyp', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 14 (2004), 3, p. 14-17.
197. Sander Paarlberg, "'his magic pencil has done ample justice to its beauties". Over enkele gezichten op Dordrecht van Aelbert Cuyp en tijdgenoten', in: *Tijdschrift van de historische vereniging Oud-Dordrecht*, 25 (2007), 3, p. 44-53.
198. Anna Tummers, 'Aelbert Cuyp's innovative use of spatial devices', in: Marieke van den Doel e.a. (red.), *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 87-98.

Jacob Cuyp

199. J. Deuss en Sander Paarlberg, 'Mag het iets meer zijn? Beslis mee over Cuyp's Herderin', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 28 (2003), 2, p. 10-13.

Dirk van Delen

200. Gijs van der Ham, 'Een uniek schilderij over de Beeldenstorm', in: *Rijksmuseum Amsterdam Jaarverslag 2006*, p. 63.

Jacob Willemsz. Delff de Jonge

201. Gerdien Wuestman, 'Landschap met drie meisjes bij eene fontein zittende. Een nieuwe toeschrijving en een nieuwe identificatie', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 2, p. 131-35 (ook in: *Delfia Batavorum*, 16 (2006), p. 45-50).

Domenichino

202. Arno Witte, 'Liturgy, history and art: Domenichino's Cappella dei Santi Fondatori', in: *The Burlington Magazine*, 144 (2003), p. 777-786.

Lambert Doomer

203. Stijn Alsteens en Hans Buijs, tent. cat. *Paysages de France: dessinés par Lambert Doomer et les artistes Hollandais et Flamands des XVIe et XVIIe siècles*, Parijs 2008.

Willem Drost

204. Jonathan Bikker, *Willem Drost (1633-1659): a Rembrandt pupil in Amsterdam and Venice*, New Haven 2005.

Isaac van Duijnen

205. Sander Paarlberg, 'Een visstilleven van Isaac van Duijnen', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 28 (2003), 3-4, p. 10-13.

Karel Dujardin

206. Bert Meijer, 'Saint Paul healing the cripple in Lystra', in: *A farewell to Ronald de Leeuw. His favourite acquisitions for the Rijksmuseum*, Amsterdam 2008, p. 46-48.

Willem Duyster

207. Ige Verslype en Gerdien Wuestman, 'Een groepsportret met een bewogen geschiedenis; Moderne onderzoekstechnieken leiden tot nieuwe toeschrijving', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 401-411.

Anthony van Dyck

208. Ger Luijten en C. Depauw, tent. cat. *Anton Van Dyck y el arte del grabado*, Madrid (Fundacion Carlos de Amberes) 2003.

Albert Eckhout

209. Quentin Buvelot, tent. cat. *Albert Eckhout: een Hollandse kunstenaar in Brazilië*, Den Haag (Mauritshuis), Zwolle 2004 (ook Engelse editie).

Adam Elsheimer

210. Michiel Franken, 'Adam Elsheimer. Duivelse details', in: *Museumtijdschrift Vitrine*, 19 (2006), 5, p. 12-16.
211. Stefan Gronert en Andreas Thielemann, *Adam Elsheimer in Rom: Werk – Kontext – Wirkung* (Römische Studien der Bibliotheca Hertziana, 23), München 2008.
212. Rüdiger Klessmann, Emilie Gordenker en Christian Tico Seifert, tent. cat. *Im Detail die Welt entdecken: Adam Elsheimer 1578-1610*, Frankfurt am Main (Städelsches Kunstinstitut Frankfurt am Main), Edinburgh (National Gallery of Scotland), Londen (Dulwich Picture Gallery), Wolfratshausen 2006.
213. Arnold Witte, 'The iconography ex contrario of the Contento, or: Odoardo Farnese as a patron of Elsheimer', in: Stefan Gronert en Andreas Thielemann, *Adam Elsheimer in Rom: Werk - Kontext – Wirkung* (Römische Studien der Bibliotheca Hertziana, 23), München 2008, p. 157-177.

Allaert van Everdingen

214. Gijs van der Ham, 'Het schilderij en de werkelijkheid', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 53 (2005), 1, p. 69-73

Carel Fabritius

215. Jonathan Bikker, 'Is the Rijksmuseum's first 'Rembrandt' a Fabritius? Some notes on The Beheading of John the Baptist', in: *Oud Holland*, 119 (2006), 2-3, p. 110-119.
216. Frederik Duparc, Gero Seelig en Ariane van Suchtelen, *Carel Fabritius 1622-1654*, Den Haag (Mauritshuis), Schwerin (Staatliches Museum), Zwolle 2004 (ook Engelse en Duitse editie).

217. Volker Manuth, 'A note on Carel Fabritius's Sentry in Schwerin', in: *Oud Holland*, 119 (2006), 2-3, p. 99-109.

218. Gwen Tauber, 'A note on technical peculiarities in portraits by Carel Fabritius', in: *ArtMatters*, (2005), 2, p. 103-108.

Govert Flinck

219. Jonathan Bikker, 'Vragen bij het *Portret van een man uit de familie Wtenbogaert*', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 191-195.

Ambrosius Francken

220. Natasja Peeters, "'Den quaden tyt'? The artistic career of the young Ambrosius Francken before the fall of Antwerp', in: *Oud Holland*, 121 (2008), 2-3, p. 99-116.

Wybrand de Geest

221. Yvette Bruijnen, 'Sophia Anna van Pipenpoy geschilderd door Wybrand de Geest; een Friese *Grande Dame* met een neus voor onsterfelijkheid', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 359-369.

Arent de Gelder

222. Christian Tümpel, 'Arent de Gelder's religious iconography', in: Volker Manuth en Axel Rüger (red.), *Collected opinions: essays on Netherlandish art in honour of Alfred Bader*, Londen 2004, p. 214-231.

Claude Gellée (Le Lorrain)

223. Duncan Bull, 'Havengezicht bij zonsopgang, Claude Gellée genaamd Le Lorrain', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 13 (2003), 3, p. 7-10.

224. Duncan Bull, 'Claude Gellée genaamd Le Lorrain: "Havengezicht bij zonsopgang"', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 2, p.182-184.

Balthazar Gerbier

225. Marika Keblusek, 'Cultural and political brokerage in seventeenth-century England: the case of Balthazar Gerbier', in: Juliette Roding (red.) e.a., *Dutch and Flemish artists in Britain 1550-1800* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 13), Leiden 2003, p. 73-84.

Cornelius Gijsbrechts

226. Olaf Koester en Epcó Runia (red.), tent. cat. *Bedrogen ogen: geschilderde illusies van Cornelius Gijsbrechts*, Den Haag (Mauritshuis), Zwolle 2005 (ook Engelse editie).

Giorgione

227. Bernard Aikema, 'Giorgione: I rapporti con il Nord e una nuova lettura della *Vecchia* e della *Tempesta*', in: tent. cat. G. Nepi Scirè en S.Rossi (red.), *Giorgione. « Le meraviglie dell'arte »*, Venetië (Gallerie dell'Accademia), Wenen (Kunsthistorisches Museum) 2003-2004, p. 72-89 (ook Engelse en Duitse editie).

228. Bernard Aikema, 'Giorgione and the Seicento or how a star was born', in: S. Ferino-Pagden (red.), *Giorgione entmythisiert*, Turnhout 2008, p. 175-190.

Johannes Goedaert

229. Eric Jorink, 'De logica van de luis: Johannes Goedaert en Jan Swammerdam', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 1, p. 10-17.

Hendrick Goltzius

230. Jan Piet Filedt Kok, 'De wisselvallige reputatie van Hendrick Goltzius', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 1, p. 25-63.
231. Eric Jan Sluijter, 'Goltzius, painting and flesh; or, why Goltzius began to paint in 1600', in: Marieke van den Doel (red.) e.a., *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 158-177.
232. Cindy van Weele, 'Henricus Hollandus. De portretkunst van Hendrick Goltzius (1558-1617)', in: *Historisch Tijdschrift Holland*, (2003), 1, p. 51-56.

Jan Jozefsz. van Goyen

233. Leonoor van Oosterzee, 'Van Goyen bij de Overtoom', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 82-85.
234. Sander Paarlberg, 'Wachthuis van Jan van Goyen in langdurig bruikleen', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 31 (2006), 1, p. 10-13.

Frans Pietersz. de Grebber

235. Jaap van der Veen, 'Bij het bereiken van het zeventigste levensjaar. Een opdracht aan Frans Pietersz. de Grebber voor de levering van een portret in 1622', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 123-126.

Pieter de Grebber

236. Xander van Eck, 'Een kwijnend bisdom nieuw leven ingeblazen: Pieter de Grebber en het Haarlems kapittel', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 3-4, p. 254-269.

Willem van Haecht

Zie onder Agostino Carracci (nr. 184).

Frans Hals

237. Pieter Biesboer en Martin Bijl, *A portrait of Pieter Jacobsz. Olycan: Frans Hals re-discovered*, Zürich 2006.
238. Antoon Erftemeijer, *Frans Hals in het Frans Halsmuseum*, Amsterdam/Gent 2004 (ook Franse editie).

239. Eddy de Jongh, 'Halsen van latere makelij', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 2, p. 30-39.

Franciscus Hamers

240. Marijke de Kinkelder, 'Franciscus Hamers, dozijschilder in Antwerpen', in: *Oud Holland*, 118 (2005), 3-4, p. 203-212.

Jan Davidsz. de Heem

241. Sam Segal, 'Jan Davidsz. de Heem und sein Kreis', in: tent. cat. *Die Magie der Dinge – Stillebenmalerei 1500 - 1800*, Frankfurt am Main (Städel Museum), Basel (Kunstmuseum) 2008, p. 262-269.

Bartholomeus van der Helst

242. Laurent Sozzani en Manja Zeldenrust, 'De "Schuttersmaaltijd" wordt gerestaureerd', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 32 (2006), 5, p. 6-7.
243. Laurent Sozzani en Manja Zeldenrust, 'Schutters onder vuur, de aanval in het Rijksmuseum', in: *Cr: interdisciplinair tijdschrift voor Conservering en Restauratie*, 7 (2006), 4, p. 22-26.

Lodewijk van der Helst

244. Ab Hoving en Michel van de Laar, 'De restauratie van het portret van de zeeschilder Willem van der Velde II door Lodewijk van der Helst', in: *Buitengaats. Vierentwintig verhalen over havens*, Amsterdam 2008, p. 55-59.

Nicolaes van Helt Stocade

245. Jelka van der Velden, "'Alwaer 't wapen van Nimwegen uythangt": Nicolaes van Helt Stocade en zijn geboortestad Nijmegen', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 12 (2005), 1, p. 42-47.

Catharina van Hemessen

246. Karolien de Clippel, *Catharina van Hemessen (1528-na 1581): een monografische studie over een "uytnemende wel geschickte vrouwe in de conste der schilderyen"* (Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Schone Kunsten, 11), Brussel 2004.

Jan van der Heyden

247. Jonathan Bikker, 'The town bookkeeper and fellow mennonites: notes on some of the original owners of van der Heyden's paintings', in: Peter C. Sutton e.a., tent. cat. *Jan van der Heyden (1637-1712)*, Greenwich (Bruce Museum), Amsterdam (Rijksmuseum), New Haven 2006, p. 83-89.
248. Arie Wallert, 'Refined technique or special tricks: painting methods of Jan van der Heyden', in: Peter C. Sutton e.a., tent. cat. *Jan van der Heyden (1637-1712)*, Greenwich (Bruce Museum), Amsterdam (Rijksmuseum), New Haven 2006, p. 91-103.

Zie ook onder Gerrit Berckheyde (nr. 143).

Zacharias Heyns

249. Eddy de Jongh, 'Angstig wandelen met Zacharias Heyns. De fantasiekaart in de *Weg-wyser ter salicheyt*', in: *Kunstlicht* [feestbundel Ilja Veldman], 27 (2006), 2-3, p. 7-11.

Joris Hoefnagel

250. Jeroen Stumpel, 'De schaduw van de kever: Joris Hoefnagel', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 1, p. 18-27.

Hans Holbein

251. Stephanie Buck, Jochen Sander, Ariane van Suchtelen, Quentin Buvelot, Peter van der Ploeg, Bieke van der Mark en Epcó Runia, *Hans Holbein de Jonge, 1497/98-1543: portretschilder van de Renaissance*, Zwolle 2003 (ook Engelse en Duitse editie).

Hans Simon Holtzbecker

252. Dietrich Roth en Thea Vignau-Wilberg, *Das Moller-Florilegium: Hans Simon Holtzbeckers Blumenalbum für den Bürgermeister Bartholf Moller*, (Publikationen der Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg Carl von Ossietzky, 1), München 2007.

Melchior d'Hondecoeter

253. Marringje Rikken, *Melchior d'Hondecoeter: vogelschilder*, Amsterdam 2008 (ook Engelse editie).

Gerard van Honthorst

254. Taco Dibbits, 'De Doornenkroning', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 16 (2006), 1, p. 24-27.

Romeyn de Hooghe

255. Henk van Nierop, Huigen Leeftang (red.) e.a., tent. cat. *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw*, Amsterdam (Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam), Zwolle 2008.
256. Henk van Nierop, 'Het afzien van Amsterdam: Romeyn de Hooghe en de achterkant van de stad', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 97-103.

Arnold Houbraken

257. Sander Paarlberg, 'De roeping van Mattheüs. Nieuwe aanwinst van Arnold Houbraken', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 32 (2007), 2, p. 3-6.

Jan van Huysem

258. Elmer Kolfin, *Voor koningen en prinsen. De stillevenen en landschappen van Jan van Huysum (1682-1749)*, Delft 2006.

259. Sam Segal, Joris Dik en Mariël Ellens, tent. cat. *De verleiding van Flora – Jan van Huysum 1682-1749*, Delft (Museum Het Prinsenhof), Houston (The Museum of Fine Arts), Zwolle 2006 (ook Engelse editie).

Pieter Isaacsz

260. Eric Domela Nieuwenhuis, 'A matter of style : characterizing Pieter Isaacsz as a painter', in: Badeloch Noldus en Juliette Roding (red.), tent. cat. *Pieter Isaacsz (1568-1625): court painter, art dealer and spy*, Hillerød (Museum of National History, Frederiksborg Castle), Turnhout 2007, p. 115-129.
261. Norbert Middelkoop, 'Pieter Isaacsz's militia piece *Company of Captain Jacob Gerritsz Hoynghe and Lieutenant Appelman*', in: tent. cat. Badeloch Noldus en Juliette Roding (red.), *Pieter Isaacsz (1569-1625): court painter, art dealer and spy*, Hillerød (Museum of National History, Frederiksborg Castle), Turnhout 2007.
262. Badeloch Noldus en Juliette Roding (red.), tent. cat. *Pieter Isaacsz (1569-1625): court painter, art dealer and spy*, Hillerød (Museum of National History, Frederiksborg Castle), Turnhout 2007.

Govert Janszn (Mijnheer)

263. Marten Jan Bok en Bas Dudok van Heel, 'The Mysterious Landscape Painter Govert Janszn called Mijnheer (1577-c.1619)', in: A. Golahny, M.M. Mochizuki en L. Vergara (red.), *In his milieu. Essays on Netherlandish art in memory of John Michael Montias*, Amsterdam 2007, p. 73-100.

Karel du Jardin

264. Jennifer Kilian, *The paintings of Karel du Jardin, 1626-1678: catalogue raisonné*, Amsterdam 2005.
265. Jennifer Kilian, tent. cat. *Karel du Jardin: 1626-1678*, Amsterdam (Rijksmuseum) 2007.

Jacob Jordaens

266. Jonathan Bikker, Jan Piet Filedt Kok, Michel van de Laar en Willem de Ridder, 'Drie portretten van Antwerpse burgers geschilderd door Jacob Jordaens', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 3, p. 235-273.
267. Lars Hendrikman, 'Jacob Jordaens – 1593-1678', in: J. Wadum en E. de la Fuente Pedersen (red.), *Jordaens – The making of a masterpiece*, Kopenhagen 2008, p. 49-54.
268. Michel van de Laar en Willem de Ridder, 'De drie portretten van Jordaens gerestaureerd', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 29 (2003), 1, p. 9-11.

Zie ook onder Dirck van Baburen (nr. 125).

Willem Kalf

269. Peter van den Brink, Jeroen Giltaij, Fred Meijer e.a., tent. cat. *Willem Kalf 1619-1693*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Aken (Suermondt-Ludwig-Museum), München 2006 (ook Duitse editie).
270. Friso Lammertse en Mickaël Szanto, 'Willem Kalf, een biografie', in: Peter van den Brink, Jeroen Giltaij, Fred Meijer e.a., tent. cat. *Willem Kalf 1619-1693*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Aken (Suermondt-Ludwig-Museum), München 2006, p. 9-22 (ook Duitse editie).
271. Fred Meijer, 'Willem Kalf in Parijs' (met J. Giltaij), 'Het Amsterdamse oeuvre van Willem Kalf in perspectief', 'De Amsterdamse stillevens', 'In navolging van Willem Kalf' en 'Addenda en corrigenda op Lucius Grisebachs catalogus van de werken van Willem Kalf', in: Peter van den Brink, Jeroen Giltaij, Fred G. Meijer e.a., tent. cat. *Willem Kalf 1619-1693*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Aken (Suermondt-Ludwig-Museum), München 2006 (ook Duitse editie).

Cornelis Ketel

272. Arie Wallert, Barbara Schoonhoven en Erika Metz, 'Becoming a virtuoso painter: Cornelis Ketel's portrait of Adam Wachendorff and Homo Bulla', internetpublicatie op: <http://www.npg.org.uk/live/makingtudorartworkshop.asp>.

Adriaen Thomasz. Key

273. Koenraad Jonckheere, *Adriaen Thomasz. Key (c. 1545-c. 1589): portrait of a calvinist painter* (Pictura Nova, 14), Turnhout 2007.

Nicolaes Knupfer

274. Wouter Kloek, 'Een orgie in het Mauritshuis', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 2, p. 167-172.
275. Kees Schoemaker, 'Het huwelijk van Messalina en Gaius Silius', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 2, p. 173-176.
276. Kees Schoemaker, 'Het huwelijk van Gaius Silius en Messalina, ofwel bigamie in het oude Rome, geschilderd door Nicolaus Knupfer', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 53 (2005), 2, p. 209.

Philips Koninck

277. Rudi Ekkart, 'Uit de collecties van het Iconografisch Bureau. Drie broers Van der Burch geportretteerd door Philips Koninck', in: *De Nederlandsche Leeuw*, 123 (2006), p. 243-248.

Johannes Leemans

278. Sander Paarlberg en L. van Noortwijk, 'Trompe-l'oeil jachtrek. Aanwinst van Johannes Leemans gerestaureerd', in: *Bulletin Dordrechts Museum*, 32 (2007), 3, p. 3-6.

Jan Lievens

279. Jaap van der Veen, 'Patronage for Lievens' portraits and history pieces, 1644-1674', in: tent. cat. *Jan Lievens, a Dutch master rediscovered*, Washington (National Gallery of Art, etc.), New Haven 2008, p. 29-39.

Nicolaes Maes

280. Menno Jonker en Susanne Kensche, 'Een wambuis, keursbroek en een stelsel linten. Portret van een achtjarige jongen (1665) door Nicolaes Maes uit Nijmeegs gemeentelijk bezit', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 15 (2008), 2, p. 33-38.
281. Laurent Sozzani en Christopher McGlinchey, 'Portrait of a lady and the painting techniques in the late paintings of Nicolaes Maes', in: *Study and conserving paintings, occasional papers on the Samuel H. Kress Collection*, Londen 2006.

Jan Mandyn

282. Marc Rudolf de Vrij, *Jan Mandyn*, Zwanenburg 2006.

Maria Sibylla Merian

283. Ella Reitsma en Sandrine Ulenberg, tent. cat. *Maria Sibylla Merian & dochters: vrouwenlevens tussen kunst en wetenschap*, Amsterdam (Museum Het Rembrandthuis) Los Angeles (J. Paul Getty Museum), Zwolle 2008 (ook Engelse editie).

Cornelis van der Meulen

284. Sander Paarlberg, 'Trompe l'oeil brievenbord. Cornelis van der Meulen', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 13 (2003), 3, p. 12-15.

Salomon Mesdach

285. Gerdien Wuestman, 'Het familie boeckje van Pieter Boudaen Courten (1594-1668); memoires van een geportretteerde', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 53 (2005), 1, p. 43-61.

Michelangelo

286. Joost Keizer, *History, origins, recovery: Michelangelo and the politics of art*, s.l. 2008.

Frans van Mieris

287. Quentin Buvelot (red.), Otto Naumann, Eddy de Jongh, Peter van der Ploeg, Bieke van der Mark en Carol Pottasch, tent. cat. *Frans van Mieris 1635-1681*, Den Haag (Mauritshuis), Washington (National Gallery of Art), Zwolle 2005 (ook Engelse editie).
288. Eddy de Jongh, 'Frans van Mieris: kwesties van begrijpelijkheid', in: Quentin Buvelot (red.), Otto Naumann, Eddy de Jongh, Peter van der Ploeg, Bieke van der Mark en Carol Pottasch, tent. cat. *Frans van Mieris 1635-1681*, Den Haag (Mauritshuis), Washington (National Gallery of Art), Zwolle 2005, p. 44-61, 216-218 (ook Engelse editie).

289. Erik Löffler, 'Jan Stolker after Frans van Mieris I?', in: *Oud Holland*, 121 (2008), 1, p. 35-39.

290. Lieneke Nijkamp en Zeph Benders, 'Nieuw licht op een nachtstuk van Frans van Mieris', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 55 (2007), 2-3, p. 209-217.

Louise Moillon

291. Sam Segal, 'Louise Moillon – Still-life with fruits, 1637', in: J. Arnaldo (red.), *Carmen Thyssen-Bornemisza Collection*, 2 dln., Madrid 2004, p. 126-127.

Antonio Molinari

292. Bernard Aikema, 'Molinari & co: riflessioni sul momento internazionale della pittura veneziana fra Sei e Settecento', in: *Arte Veneta*, 63 (2006), p. 203-308.

Anthonis Mor

293. Michel van de Laar, Margreet Wolters en Arie Wallert, 'Anthonis Mor and the portrait of Thomas Gresham', in: *Making art in tudor Britain, abstracts from academic workshops (2007-2008)*, internetpublicatie op: <http://www.npg.org.uk/live/makingtudorartworkshop.asp>.

Jan Mostaert

294. Jan Piet Filedt Kok, 'Portret van een Afrikaanse man – Jan Mostaert', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 15 (2005), 2, p. 8-11.

295. Jan Piet Filedt Kok en Marieke de Winkel, 'Een portret van een zwarte Afrikaanse man door Jan Mostaert', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 53 (2005), 3, p. 381-411.

296. Jan Piet Filedt Kok, 'Portrait of an African Man', in: *A farewell to Ronald de Leeuw. His favourite acquisitions for the Rijksmuseum*, Amsterdam 2008, p. 28-29.

Michiel van Musscher

297. Jaap van der Veen, 'De identificatie van de zogenoemde wiskundige les door Michiel van Musscher', in: *Maandblad Amstelodamum*, 95 (2008), 3-4, p. 46-48.

Aert van der Neer

298. Ernst van de Wetering, 'Contouren van een dankbaar cliché: Aert van der Neer 1603/1604-1677', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 6, p. 30-31.

Eglon van der Neer

299. Eddy Schavemaker, 'De derde Eglon van der Neer in het Rijksmuseum; de ontdekking van een damesportret', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 3, p. 227-233.

300. Eddy Schavemaker, 'Nieuw licht op twee portretten van de schilder Eglon van der Neer', in: *Catharijnebrief*, 21 (2003), 81, p. 15-18.

301. Eddy Schavemaker, 'Copy and paste in the work of Eglon van der Neer: some thoughts on eclecticism', in E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur*

niederlandischen Kunst zwischen 1670 und 1750, Keulen 2006, p. 247-262.

Jan Olis

302. Fred Meijer, 'Jan Olis (c. 1610-1676) as a painter of larger figures', in: *Oud Holland*, 118 (2005), 1-2, p. 92-102.

Adriaen van Ostade

303. Annette de Vries, 'Professie en Strategie: overdenkingen bij Adriaen van Ostades De schilder in zijn atelier', in: *De Zeventiende Eeuw*, 23 (2007), 2, p. 179-194.

Anthonie Palamedesz.

304. Rudi Ekkart en Gerdien Wuestman, 'Anthonie Palamedesz' zogenaamde portretten van het echtpaar De Witte opnieuw geïdentificeerd', in: *Bulletin van het Rijksmuseum* 54 (2006), 4, p. 351-357.

Joachim Patinir

305. Reindert Falkenburg, 'The devil is in the detail. Ways of seeing Joachim Patinir's 'World Landscapes'', in: Alejandro Vergara (red.), tent. cat. *Patinir: essays and critical catalogue*, Madrid (Museo del Prado) 2007, p. 61-79.

Cornelis van Poelenburch

306. Nicolette Sluijter-Seijffert, 'The school of Cornelis van Poelenburch', in: A. Golahny, M.M. Mochizuki en L. Vergara, *In his milieu. Essays on Netherlandish art in memory of John Michael Montias*, Amsterdam 2006, p. 441-453.

Paulus Potter

307. Taco Dibbits, Ige Verslype en Arie Wallert, 'Paulus Potters *Herders met vee*: Rijksmuseum versus Woburn Abbey', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 66-81.
308. Ige Verslype, 'A preliminary study on Paulus Potter's (1625-1654) painting technique', in: *ArtMatters*, (2005), 3, p. 97-110.

Nicolas Poussin

309. Ghislain Kieft, 'Over groepen en knopen: Nicolas Poussin 1594-1665', in: *Kunstschrift*, 47 (2003), 3, p. 30-33.
310. Jeroen Stumpel, 'De kloppende schaduw: Poussin en clair-obscur', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 3, p. 42-46.

Roelant Roghman

311. Wouter Kloek, 'Met Roelant Roghman naar de Haarlemmerpoort', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 67-75.

Theodoor Rombouts

312. Karolien de Clippel, 'Theodoor Rombouts: Jesucristo expulsando a los mercaderes del Templo', in: tent. cat. *Arte en el dinero, dinero en el arte*, Salamanca (Sala de exposiciones Caja Duero) 2006, p. 252-253.

Hans Rottenhammer

313. Bernard Aikema, 'Hans Rottenhammer und der venezianische Kanon', in: H. Borggrefe, L. Konecny, V. Lupkens en V. Vlnas, tent. cat. *Hans Rottenhammer: begehrt – vergessen – neu entdeckt*, Lemgo/Praag 2008-2009, p. 35-43.

Peter Paul Rubens

314. Bernard Aikema, 'Rubens's 'meraviglia'', in: K. van der Stighelen (red.) *Munuscula Amicorum. Contributions on Rubens and his colleagues in honour of Hans Vlieghe*, Turnhout 2006, p. 213-232.
315. Karolien de Clippel, 'Rubens meets Brouwer: confrontations with low-life genre painting', in: Jan de Jong (red.), *Rubens and the Netherlands* (Nederlandse Kunsthistorisch Jaarboek 2004, 55), Zwolle 2006, p. 302-333.
316. Karolien de Clippel, "'Bacchanaal" of "Vastenavond": what's in a name? Receptie en classificatie van Rubens' bacchische voorstellingen in de zeventiende eeuw', in: K. Van der Stighelen (red.), *Munuscula Amicorum. Contributions on Rubens and his colleagues in honour of Hans Vlieghe* (Pictura Nova, 10), Turnhout 2006, p. 123-146.
317. Karolien de Clippel, 'Rubens's *Nymphs and satyrs*' in the Prado: observations on its genesis and meaning', in: *The Burlington Magazine*, 144 (2007), p. 76-81.
318. Karolien de Clippel, 'Defining beauty: Rubens's female nudes', in: *Body and embodiment in Netherlandish art* (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek, 58), Zwolle 2007-2008, p. 111-136.
319. Karolien de Clippel, 'Het barokke vrouwenlichaam en de zinnelijke esthetiek. Op Rubens' lijf geschreven', in: *Lijf en leden: gender en het historische lichaam* (Jaarboek voor vrouwengeschiedenis, 28), Amsterdam 2008, p. 61-84.
320. Jan Piet Filedt Kok, 'Een inhaalslag van betekenis voor de Collectie Nederland: Rubens definitief in Den Haag', in: *10 jaar Mondriaan Stichting - 1994-2004*, p. 157-158.
321. Jan de Jong (red.), *Rubens and the Netherlands* (Nederlandse Kunsthistorisch Jaarboek 2004, 55), Zwolle 2006.
322. Eddy de Jongh, 'Rubens als briefschrijver', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), p. 49-50.
323. Bert Meijer, 'Rubens e la collezione di Leopoldo de Medici', in: Pamela Anastasio en Walter Geerts (red.), *La konstkamer italiana: i "Fiamminghi" nelle collezioni italiane all'età di Rubens* (Atti della giornata di studio, Academia Belgica, Rome, 9-10 december 2004, *Bulletin de l'institut historique Belge de Rome*), 76 (2006), p. 63-10.
324. Frits Scholten, 'Rubens' werkplaats-academie of *de ghemeynschap die onse Consten van Schildry ende Belthouwery t'samen hebben*', in: Jan de Jong (red.),

Rubens and the Netherlands (Nederlandse Kunsthistorisch Jaarboek 2004, 55), Zwolle 2006, p. 35-53.

325. Ariane van Suchtelen, 'Rubens & Brueghel: een artistieke vriendschap', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 5, p. 26-37.
326. Ariane van Suchtelen, 'Hoe gingen Rubens en Brueghel te werk: de terugkeer van de oorlog', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 5, p. 38-41.
327. Ariane van Suchtelen, 'Hoe gingen Rubens en Brueghel te werk: het aardse paradijs', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 5, p. 42-45.
328. Lyckle de Vries, 'Rubens' Medici cycle: Italian art theory and Flemish painting', in: M.-C. Heck (red.), *Le Rubénisme en Europe aux XVIIe et XVIIIe Siècles* (colloque international organisé par le Centre de Recherches en Histoire de l'Art pour l'Europe du Nord - ARTES, 2004), Turnhout 2005, p. 147-158.
329. Mariët Westermann, 'Introduction. Rubens and the Capital of the North', in: Jan de Jong (red.), *Rubens and the Netherlands* (Nederlandse Kunsthistorisch Jaarboek 2004, 55), Zwolle 2006, p. 7-16.
330. Anne T. Woollett, Ariane van Suchtelen, Tiarna Doherty, Mark Leonard en Jørgen Wadum, *Rubens & Brueghel: een artistieke vriendschap*, Den Haag/Los Angeles/Zwolle 2006 (ook Engelse editie).

Jacob Isaacksz. Ruisdael

331. Eddy de Jongh, 'Ruisdael in Londen', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), p. 50-51.
332. Norbert Middelkoop, 'Ruisdaels *Gezicht op Amsterdam vanaf de Amsteldijk*. Een bijzondere aanwinst van het Amsterdams Historisch Museum', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 152-158.

Pieter Saenredam

333. Liesbeth Helmus en Gerdien Wuestman, tent. cat. *Saenredam. La fachada occidental de la iglesia de Santa María de Utrecht*, Madrid (Museo Thyssen-Bornemisza), 2008-2009.

Cornelis Jacobsz. Schaeck

334. Luuk Pijl, 'Cornelis Jacobsz Schaeck an outstanding, yet little known Rotterdam master of the seventeenth century', in: *Diary Association of the Fine Art Dealers in the Netherlands*, 2008, p. 15-20

Jan Steen

335. Frans Grijzenhout en Niek van Sas, *De burger van Delft: een schilderij van Jan Steen*, Amsterdam 2006 (ook Engelse editie).
336. Frans Grijzenhout en Niek van Sas, 'Feit en fictie bij Jan Steen; de burger van Delft opnieuw bezien', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 3, p. 333-346.

337. Els Kloek, 'De burgemeester van Delft, het meisje en de bedelaars; een nieuwe poging tot identificatie van het schilderij van Jan Steen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 3, p. 295-311.
338. Wouter Kloek, *Jan Steen (1626-1679)*, Zwolle/Amsterdam 2005 (ook Engelse editie).
339. Ronald de Leeuw, "'Burgemeester" van Delft en zijn dochter', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, najaarsnummer 2004, p. 18-21.
340. Henk van Nierop, 'Over iconen van de Gouden Eeuw; overwegingen bij een schilderij van Jan Steen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 3, p. 287-293.
341. Eric Jan Sluijter, 'Jan Steen en de milddadigheid van de Delftse burger', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 3, p. 313-330.
342. Eric Jan Sluijter, 'De Burger van Delft; een verklarende hypothese', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 3, p. 349-351.
343. Annette de Vries, 'De boedelinventaris van Arent van Oostwaert alias de bakker van Jan Steen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 55 (2007), 2-3, p. 219-241.

Hendrick van Steenwyck

344. Jaco Rutgers, 'The art of destroying art', in: *Christie's Magazine*, september/oktober 2008, p. 34.

Friedrich Christoph Steinhammer

345. Luuk Pijl, 'The paintings of Friedrich Christoph Steinhammer - a brief survey', in: Heiner Borggrefe (red.) e.a., *Hans Rottenhammer (1564-1625) (Studien zur Kultur der Renaissance, 4)*, Marburg 2007, p. 184-190

Johannes Stradanus

346. Manfred Sellink, *Stradanus (1523-1605): court artist of the Medici*, Turnhout 2008.
347. Manfred Sellink, 'The life of Johannes Stradanus, celebrated Bruges painter in Florence', in: *The Low Countries*, 16 (2008), p. 260-268.

Lambert Suavius

348. Liesbeth Helmus, *De brand van Troje door Lambert Suavius, ca. 1550*, Utrecht 2003.

Jan Swammerdam

Zie onder Johannes Goedaert (nr. 229).

Herman van Swanevelt

349. Albert Blankert, Florence de Graaf (red.) e.a., tent. cat. *Het zuiden tegemoet: de landschappen van Herman van Swanevelt 1603-1655*, Woerden (Stadsmuseum Woerden), Harderwijk 2007.
350. Eddy de Jongh, 'Herman van Swanevelt', in: *Kunstschrift*, 51 (2007) p. 49.
351. Gerdien Wuestman, 'Herman van Swanevelt als peintre-graveur', in: Albert Blankert, Florence de Graaf (red.) e.a., tent. cat. *Het zuiden tegemoet: de landschappen van Herman van Swanevelt 1603-1655*, Woerden (Stadsmuseum Woerden), Harderwijk 2007, p. 63-71.

Michael Sweerts

352. Eddy de Jongh, 'Sweerts te koop', in: *Kunstschrift*, 49 (2005-2006), p. 55.

Titiaan

353. Bernard Aikema, 'Met huid en haar geschilderd. Over Titiaan en de kunsthistorische exegeese', in: *Vlees/huid/kleur. De blos*, Gent 2004, p. 155-157.
354. Bernard Aikema, 'Introduzione', in: *La Trasfigurazione di Cristo. Tiziano Vecellio per il Sinodo di Belluno-Feltre*, Cinisello Balsamo 2005, p. 13-14.
355. Bernard Aikema, 'Fleckenmalerei: Tizian zwischen Venedig und Europa', 'Madonna mit Kind', in: S. Ferino-Pagden, tent. cat. *Der späte Tizian und die Sinnlichkeit der Malerei*, Wenen (Kunsthistorisches Museum), Venetië (Gallerie dell'Accademia) 2007, p. 87-97, 344-346 (ook Engelse en Italiaanse editie).
356. Gert Jan van der Sman, tent. cat. *Le siècle de Titien: gravures vénitiennes de la Renaissance*, Zwolle 2003 (Franse vertaling van: *De eeuw van Titiaan. Venetiaanse gravures uit de Renaissance*, Zwolle 2002).
357. Arie Wallert, 'Titian's painting technique in "Jacopo Pesaro being presented by Pope Alexander VI to Saint Peter"', in: *Titian: Jacopo Pesaro being presented by Pope Alexander VI to Saint Peter* (Restoration, 3), Antwerpen 2003, p. 22-37.

Johannes Torrentius

358. Arie Wallert, 'A peculiar emblematic still-life painting from Johannes Torrentius', in: *Art Matters*, 4 (2007), p. 54-67.

Otto van Veen

359. Eddy de Jongh, 'Een eminente dienstmaagd van Otho Vaenius', in: *Bundel ter gelegenheid van het afscheid van Inemie Gerards*, Utrecht 2005.

Werner van den Valckert

360. Eric Jan Sluijter, "'Les regards dards": Werner van den Valckert's *Venus and Cupid*', in: A. Golahny, M. Mochizuki en L. Vergara (red.), *In his milieu. Essays on Netherlandish art in memory of John Michael Montias*, Amsterdam 2006, p. 415-431.

Jean Baptiste Vanmour

361. Duncan Bull, 'De kunstenaar J.-B. Vanmour', in: E. Sint Nicolaas, D. Bull en G. Renda, *De ambassadeur, de sultan en de kunstenaar. Op audiëntie in Istanbul*, Amsterdam/Zwolle 2003 (ook Engelse editie).

Rochus van Veen

362. Jaap van der Veen, 'Voor eigen plezier. Rochus van Veen ca. 1618-1693', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 1, p. 34-37.

Willem van der Velde I

363. Pieter Roelofs, 'De Prince en de Gouden Leeuw aangemeerd in Trompenburg. Een olie-verfschilderij van Willem van de Velde de Oude in langdurig bruikleen', in: *Buitengaats. Vierentwintig verhalen over havens*, Amsterdam 2008, p. 86-90.

Adriaen van de Venne

364. Edwin Buijsen, '"Sinne-cunst": Adriaen van de Vennes schilderijen met spreukbanden', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 2, p. 32-39.

Pieter Verelst

365. Fred Meijer, 'A new attribution proposed for an enigmatic painting: The return of Tobias and the Angel by Pieter Verelst', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 97-101.

Johannes Vermeer

366. Paul Begheyn, 'Johannes Vermeer en de jezuïeten te Delft', in: *Oud Holland*, 121 (2008), 1, p. 40-55.
367. Taco Dibbits, 'The milkmaid', in: Taco Dibbits, Esther Dieltjes en Ayako Miyajima, *Milkmaid by Vermeer and Dutch genre painting: masterworks from the Rijksmuseum Amsterdam*, Tokyo 2007, p. 4-13.
368. Bert Meijer, tent. cat. *Vermeer. La ragazza alla spinetta e i pittori di Delft*, Modena (Foro Boario), Florence 2007.
369. Epcó Runia en Peter van der Ploeg, *Vermeer in het Mauritshuis*, Den Haag/Zwolle 2005 (ook Engelse, Franse en Japanse editie).
370. Epcó Runia en Peter van der Ploeg, *Vermeer*, Zwolle 2006 (ook Engelse editie).
371. Alejandro Vergara en Mariët Westermann, tent. cat. *Vermeer y el interior holandés*, Madrid (Museo del Prado) 2003.
372. Mariët Westermann, *Johannes Vermeer (1632-1675)*, Zwolle 2004 (ook Engelse editie).

Jan Cornelisz. Vermeyen

373. Lars Hendrikman, tent. gids *Érard de la Marck en de Heilige Familie – Twee panelen, één tweeluik?*, Maastricht (Bonniefantemuseum) 2008.

374. Wouter Kloek, 'Uiteindelijk werd het toch de Vermeyen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 2, p. 157-161.

Johannes Cornelisz. Verspronck

375. Taco Dibbits, 'Portretten van Adriana Croes, Eduard Wallis, Maria van Strijp en Dirck, Jacobus of Johannes Wallis door Johannes Cornelisz Verspronck (Haarlem 1600/03-1662, Haarlem)', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 18 (2008), 2, p. 22-25.

Wigerus Vitringa

376. Gert Elzinga, Gerlinde de Beer en Jelle Koenen, *Wigerus Vitringa (1657-1725): de zeeschilder van Friesland*, Leeuwarden 2008.

Jan van Vliet

377. Marlies Enklaar, 'Twee genrestukken van Jan van Vliet', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2005), 1-2, p. 35-45.

Simon de Vos

378. Karolien de Clippel, 'Simon de Vos: La gitana adivina', in: tent. cat. *Arte en el dinero, dinero en el arte*, Salamanca (Sala de exposiciones Caja Duero) 2006, p. 256-257.

Abraham de Vries

379. Rudi Ekkart, 'Abraham de Vries, een Hollandse portrettist in Frankrijk en de Zuidelijke Nederlanden', in: K. van der Sighelen (red.), *Munuscula Amicorum. Contributions on Rubens and his colleagues in honour of Hans Vlieghe*, Turnhout 2006, p. 549-564.

Abraham van Westerveld

380. Charlotte Huiskens, 'Een Nederlandse zeeheld als Romeins veldheer', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 15 (2008), 2, p. 39-41.

Cornelis Claesz. van Wieringen

381. Ron Brand, 'Haarlems Trots', in: *Tableau*, 27 (2005), 5, p. 88-93.

Jacob de Wit

382. Eymert-Jan Goossens, tent. cat. *Jacob de Wit, 1695-1754: een bedrieger in het paleis*, Amsterdam (Koninklijk Paleis) 2003.

Philips Wouwerman

383. Frederik Duparc, 'De Calvarieberg van Philips Wouwerman herontdekt', in: *Oud Holland*, 119 (2006), 4, p. 159-163.

Tekenkunst

Algemeen

384. Edwin Buijsen, 'Roodkrijttekeningen naar schilderijen van Adriaen van de Venne en hun mogelijke functie', in: *Oud Holland*, 118 (2005), p. 131-202.
385. Peter van der Coelen en Sandra Tasakis, tent. cat. *Picasso in prent: Spaanse meestertekeningen 1500-1900: Ribera, Murillo, Goya*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2004.
386. Florike Egmond en Jan de Koning (red.) e.a., *Drawn after nature: the complete botanical watercolours of the 16th century: Libri Picturati*, Zeist 2008.
387. Peter Fuhring, 'Un fond de dessins d'un atelier d'orfèvre d'Orléans', in: tent. cat. I. Klinka (red.), *Les Orfèvres d'Orléans*, Parijs (Musée des Beaux-Arts d'Orléans) 2003, p. 141-179.
388. Roelof van Gelder, 'Vroege vissen op papier', in: *Kunstschrift*, 48 (2004), 1, p. 18-27.
389. Jeroen Giltaij, 'Der Münchener Fälscher auch in Rotterdam und Amsterdam gesichtet?', in: *Rembrandt-Zeichnungen in München* (Symposium, München 2002), München 2003, p. 75-81.
390. Jeroen Giltaij, 'A newly discovered seventeenth-century sketchbook', in: *Simiolus*, 33 (2007-2008), p. 81-93.
391. Huigen Leeftang, 'Van ontwerp naar prent. Tekeningen voor prenten van Nederlandse meesters (1550-1700) uit de collectie van het prentenkabinet van de Universiteit Leiden', in: *Delineavit et Sculpsit*, 27 (2003), p. 2-108.
392. Bert Meijer, 'Disegni italiani in Olanda: collezioni di oggi e di ieri', in: *Disegno e Disegni. Per un rilevamento delle collezioni dei disegni italiani* (Atti della giornata di studio, Firenze 1999), Florence 2003, p. 79-107.
393. Bert Meijer en Wouter Kloek (red.), tent. cat. *Fiamminghi e Olandesi. Disegni delle collezioni degli Uffizi*, Florence (Galleria degli Uffizi), Parijs (Fondation Custodia) 2008 (ook Franse editie).

394. Michiel Plomp, Eric Domela Nieuwenhuis en Liesbeth Helmus (red.), *Werken op papier tot 1850* (De verzamelingen van het Centraal Museum Utrecht, 7), Utrecht 2004
395. Marijn Schapelhouman, 'Een ontspannende inspanning. Buiten tekenen in de zeventiende eeuw', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 3, p. 8-15.
396. Laurens Schoemaker, *Tegen de helling van de Heuvelrug: Rhenen in oude tekeningen 1600-1900* (Historische Heuvelrug reeks, 13), Utrecht 2007.
397. Manfred Sellink, 'Vlaamse meestertekeningen uit Museum Boijmans Van Beuningen, het verhaal van een bijzondere collectie', in: tent. cat. Till-Holger Borchert e.a., *Rubens, Jordaens, Van Dyck; Vlaamse meestertekeningen uit het prentenkabinet van Museum Boijmans Van Beuningen*, Brugge (Arentshuis) 2005-2006, p. 9-15.
398. Eveline Sint Nicolaas, 'Vrijburg, getekend en gesneden', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, p. 203-213.
399. Erik Spaans, tent. cat. *Tour de France 1646: le Val de Loire en dessins*, Amsterdam (Museum Het Rembrandthuis), Parijs (Institut Néerlandais) 2006.
400. Irene van Thiel en Pieter van Thiel, 'Anna Steyn en de schrijvers en tekenaars in haar liedboek', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 1, p. 37-63.

Kunstenaars

Pieter Aertsen

401. Albert Elen, '12 aanwinsten uitgelicht. Pieter Aertsen, Het offer van Iphigeneia, ca. 1560', in: *Jaarverslag 2008 Museum Boijmans Van Beuningen*, p. 46.

Stefano della Bella

402. Jaco Rutgers, 'Stefano della Bella's reis naar Holland', *Incontri. Rivista Europea di Studi Italiani*, 22 (2007), p. 131-138.

Abraham Bloemaert

403. Jaap Bolten, *Abraham Bloemaert c. 1565-1651: the drawings*, 2 dln., Leiden 2007.

Hans Bol

404. Peter van der Coelen en Albert Elen, tent. cat. *Het jaar rond met Bol. De Twaalf Maanden getekend door Hans Bol in 1580-1581*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2004.
405. Peter van der Coelen en Albert Elen, 'Complete serie tekeningen van de Twaalf Maanden. Hans Bol (Mechelen 1534-1593 Amsterdam)', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 16 (2006), 1, p. 13-16.

Gerard ter Borch

406. Marijn Schapelhouman, 'Thuis bij Ter Borch. Tekeningen uit het Rijksmuseum in Museum het Rembrandthuis', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 31 (2005), 3, p. 12-15.

Moses ter Borch

407. Ger Luijten, 'Moses ter Borch leert tekenen', in: *Kunstschrift*, 49 (2005), 3, p. 36-41.

Victor Boucquet

408. Marijn Schapelhouman, 'Victor Boucquet, the descent from the cross', in: *In Arte Venustas. Studies on drawings in honour of Teréz Gerszi*, Budapest 2007, p. 182-183.

Philips van den Bossche

409. Matthijs IJssink, 'The drawings of Philips van den Bossche', in: *Master Drawings*, 44 (2006), 3, p. 333-353.

Leenderd van der Cooghen

410. Baukje Coenen, 'The drawings of the Haarlem amateur Leenderd van der Cooghen', in: *Master Drawings*, 43 (2005), 1, p. 5-90.

Joost Cornelisz Droochsloot

411. Marten Jan Bok, 'Joost Cornelisz Droochsloot (na 1585-1666) als landschapstekenaar', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 56-64, 216-217.

Carel Fabritius

412. Peter Schatborn, 'Drawings attributed to Carel Fabritius', in: *Oud Holland*, 119 (2006), 2-3, p. 130-138.

Georg Flegel

413. Sam Segal, 'Die Blumen bei Georg Flegel', in: M. Roth (red.), tent. cat. *Georg Flegel - Die Aquarelle*, Berlin (Kupferstichkabinett), Frankfurt am Main (Historisches Museum), München 2003, p. 99-123.

Jacques de Gheyn II

414. Robert-Jan te Rijdt, 'Jacques de Gheyn II. Two studies of a nude woman', in: *In Arte Venustas. Studies on drawings in honour of Teréz Gerszi*, Budapest 2007, p. 114-116.

415. Robert-Jan te Rijdt, 'Jacques de Gheyn II. Twee studies van een naakte vrouw', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 18 (2008), 3, p. 16-19.

Giorgione

416. Bernard Aikema, 'La mano di Giorgione? Certezze ed ipotesi riguardanti il disegno di Rotterdam', in: E.M. Dal Pozzolo (red.) *Giorgione a Montagnana. Atti del convegno di studi*, Padua 2004, p. 39-48.

Maarten van Heemskerck

417. Ilja Veldman, 'Landschap en de antieke kunst: Maarten van Heemskercks Berlijnse schetsboek', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 47-55.

Romeyn de Hooghe

418. Elmer Kolfin, 'Tot uitpersing van tranen. De verbeelding van de hartstochten in de boekillustraties van Romeyn de Hooghe', in: H. van Nierop (red.), *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw*, Amsterdam 2008, p. 171-183.

Pieter Isaacs

419. Ilja Veldman, 'Pieter Isaacs and art on paper. Drawings and prints after his designs', in: B. Noldus en J. Roding (red.), *Pieter Isaacs (1568-1625): court painter, art dealer and spy*, Turnhout 2007, p. 59-73, 282-284, 288-289 en 292.

Giustino Menescardi

420. Bernard Aikema, 'Giustino Menescardi disegnatore. A proposito di un disegno del Museo Civico di Bassano', in: *Bollettino del Museo Civico di Bassano del Grappa*. (Bollettino del Centenario, 25) (2004), p. 203-207.

Michelangelo

421. Hugo Chapman en Michael Kwakkelstein (red.), tent. cat. *Michelangelo: de hand van een genie*, Haarlem (Teylers Museum), Londen (British Museum), Zwolle 2005 (ook Engelse editie).
422. Carel van Tuyll van Serooskerken, 'Tekeningen voor de Dag: Michelangelo 1478-1564', in: *Kunstschrift*, 47 (2003), 3, p. 26-29.

Jan van Mieris

423. J. van Tatenhove en Robert-Jan te Rijdt, 'Enkele tekeningen door Jan van Mieris', in: *Delineavit et Sculptit*, 31 (2007), p. 43-55.

Bernard Picart

424. Ilja Veldman, 'Familiar customs and exotic rituals: Picart's illustrations for *Cérémonies et coutumes religieuses de tous les peuples*', in: *Simiolus*, 33 (2007-2008), p. 94-111.

Gerrit Pietersz

425. Marijn Schapelhouman, 'Judith met het hoofd van Holofernes, door Gerrit Pietersz getekend', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, p. 175-181.

Abraham Rademaker

426. Charles Dumas en W.R. Beelaerts van Blokland, *De kasteeltekeningen van Abraham Rademaker*, Zwolle/Wijk bij Duurstede 2006.

Peter Paul Rubens

427. Koenraad Jonckheere, 'Two drawings by Peter Paul Rubens after Adriaen Thomasz. Key', in: *Master Drawings*, 44 (2006), 2, p. 213-220.

428. Michiel Plomp, 'Collecting Ruben's drawings', in: Anne Marie Saegesser Logan, tent. cat. *Peter Paul Rubens: the drawings*, New York (Metropolitan Museum of Art), New Haven 2004-2005.

Bartholomeus Spranger

429. Huigen Leeftang, 'Een teruggevonden tekening van Bartholomeus Spranger', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 33 (2007), 4, p. 8-10.

430. Huigen Leeftang, 'Post uit Praag. Over een teruggevonden tekening van Bartholomeus Spranger', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, p. 114-127.

Johannes Stradanus

431. Albert Elen, 'Joannes Stradanus, "The Cyclops Polyphemus blinded by Ulysses and his companions"', in: *In Arte Venustas. Studies on drawings in honour of Terez Gerszi*, Budapest 2007, p. 105-106.

Herman van Swanevelt

432. Luuk Pijl, 'De tekeningen van Herman van Swanevelt: een overzicht', in: tent. cat. *Het Zuiden tegemoet. De landschappen van Herman van Swanevelt 1603-1655*, Woerden (Stadsmuseum) 2007, p. 48-61.

Pieter van Veen

433. Elmer Kolfin en Marringje Rikken, 'A very personal copy: Pieter van Veen's illustrations to Montaigne's *Essais*', in: P.J. Smith en K.A.E. Enenkel (red.), *Montaigne in the Low Countries* (Intersections: yearbook for early modern studies, 8), Leiden 2007, p. 247-263.

Adriaen van de Velde

434. Angélique van den Eerenbeemd, 'De italianiserende tekeningen van Adriaen van de Velde', in: *Delineavit et Sculpsit*, 30 (2006), p. 2-64.

Willem van de Velde I

435. Wouter Kloek, 'Nogmaals, de trots van Tromp', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 4, p. 369-371.

436. Ronald Prud'Homme van Reine, 'Nog één keer de trots van Tromp', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 3-4, p. 335-337.

Johannes Vingboons

437. Martine Gosselink, *Land in zicht: Vingboons tekent de wereld van de 17de eeuw*, Zwolle 2007.

Simon de Vlieger

438. Christiaan van Eeghen, 'Simon de Vlieger as a draftsman, I: The pen drawings', in: *Master Drawings*, 44 (2006), 1, p. 3-47.

439. Charles Dumas, 'Simon de Vlieger, forest landscape (the woods of The Hague)', in: A. Czére (red.), *In Arte Venustas. Studies on drawings in honour of Teréz Gerszi presented on her eightieth birthday*, Boedapest 2007, p. 160-162.

Maarten de Vos

440. Albert Elen, 'Mijn moment van 2007 #1 een bijzondere aanwinst [tekening Maarten de Vos]' en 'aanwinst #8 Stradanus', in: *Jaarverslag 2007 Museum Boijmans Van Beuningen*, p. 13-14 en 43.

Adam Willaerts

441. Everhard Korthals Altes en Willem de Ridder, 'De ondertekening van Adam Willaerts' *Schepen voor een rotsachtige kust*', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 383-398.

Pieter de With

442. Peter Schatborn, 'Getekende landschappen van Pieter de With', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 76-81.

Watermerken

443. Bert Meijer, 'An international database of watermarks and paper used for old master prints and drawings', in: *Paper as a medium of cultural heritage. Archaeology and conservation* (congres The International Association of Paper Historians, Rome/Verona 2002), Rome 2004, p. 396-400.
444. Bert Meijer, 'Carta e filigrane per una storia dell'arte', in: tent. cat. *Testa di bue e sirena. La memoria della carta e delle filigrane dal medioevo al seicento*, Stuttgart 2007, p. 42-47.
445. Bert Meijer en G. Dietz, 'Banca dati dell'Istituto Universitario Olandese di Storia dell'Arte – Firenze (NIKI)', in: tent. cat. *Testa di bue e sirena. La memoria della carta e delle filigrane dal medioevo al seicento*, Stuttgart 2007, p. 83.
446. Theo Laurentius en Frans Laurentius, *Watermarks 1600-1650 found in the Zeeland archives*, Houten 2007.
447. Theo Laurentius en Frans Laurentius, *Watermarks 1650-1700 found in the Zeeland archives*, Houten 2008.

Prentkunst

Algemeen

448. André Bouwman, Berry Dongelmans, Paul Hoftijzer, Ed van der Vlist en Christiaan Vogelaar, *Stad van boeken. Handschrift en druk in Leiden 1260-2000*, Leiden 2008.
449. Peter van der Coelen, '1460-1585 Het boek als fysiek object - Illustraties en decoratie', in: Marieke van Delft en Clemens de Wolf, *Bibliopolis. Geschiedenis van het gedrukte boek in Nederland*, Zwolle/Den Haag 2003, p. 20-23, 255-256 (ook Engelse editie).
450. Peter van der Coelen, '1585-1725 Het boek als fysiek object - Illustraties en decoratie', in: Marieke van Delft en Clemens de Wolf, *Bibliopolis. Geschiedenis van het gedrukte boek in Nederland*, Zwolle/Den Haag 2003, p. 65-68, 261-262 (ook Engelse editie).
451. Peter van der Coelen, 'Pictures for the people? Bible illustrations and their audience', in: *Lay Bibles in Europe 1450-1800* (Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium, 198), Leuven 2006, p. 185-205.
452. Peter Fuhring, voorwoord, in: P.W. Nash, N. Savage, G. Beasley, J. Meriton Coast en A. Shell, *Early printed books 1478-1840. Catalogue of the British Architectural Library early imprints collection. Vol. 5: Indices, Supplement, Appendices*, München 2003.
453. Peter Fuhring, *Ornament prints in the Rijksmuseum II: seventeenth century* (Studies in prints and printmaking, 5), 3 dln., Amsterdam/Rotterdam 2004.
454. Peter Fuhring, 'Colligite fragmenta, ne perant': the ornament prints in the Columbus collection', in: M.P. McDonald (red.), *The print collection of Ferdinand Columbus*, Londen 2004, p. 202-216.
455. Peter Fuhring, *Ornament, nijverheid en kunst: de geschiedenis van het ontwerp*, Nijmegen 2006.

456. Peter Fuhring, 'From commerce to fashion: the *Architecture à la mode* or an Ornament Encyclopaedia of the Louis XIV Period', in: A. Ouwerkerk (red.), *Het Nederlandse binnenhuis gaat zich te buiten. Internationale invloeden op de Nederlandse wooncultuur* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 14), Leiden 2007, p. 146-164.
457. Peter Fuhring, '«Rvinarvm Variarvm Fabricarvm»: The final flowering of Romanica fantasy architecture in European printmaking', in: H. Hubach, B. von Orelli-Messerli en T. Tassini (red.), *Reibungspunkte. Ordnung und Umbruch in Architektur und Kunst. Festschrift für Hubertus Günther* (Studien zur internationalen Architektur- und Kunstgeschichte, 64), Petersberg 2008, p. 89-100.
458. Erik Hinterding, Maria van Berge-Gerbaud, Akira Kofuku, Shinsuke Watanabe, Stijn Alsteens e.a., tent. cat. *Chiaroscuro woodcuts from the Frits Lugt collection in Paris, Tokyo* (National Museum of Western Art) 2005 (catalogue in Japanese met Engels text supplement).
459. Anouk Janssen, *Grijsaards in zwart-wit. De verbeelding van de ouderdom in de Nederlandse prentkunst (1550-1650)*, Zutphen 2007.
460. Anouk Janssen, 'Going grey in black and white. The representation of old age in Netherlandish prints (c. 1550-1650)', in: H. Fangerau (red.) e.a., *Alterskulturen & Potentiale des Alter(n)s*, Berlijn 2007, p. 59-80.
461. Anouk Janssen, 'The good, the bad and the elderly. The representation of old age in Netherlandish prints (c. 1550-1650)', in: A. Classen (red.), *Old age in the Middle Ages and the Renaissance. Interdisciplinary approaches to a neglected topic* (Fundamentals of Medieval and Early Modern culture), Berlijn/New York 2007, p. 437-483.
462. Christi Klinkert, 'Krant, kaart en kunst. Nieuwsprenten van de Spaanse veldtocht langs Maas en Waal in 1599', in: *Bijdragen en mededelingen Gelre* (Historisch Jaarboek voor Gelderland, 95), Arnhem 2004, p. 83-102.
463. Christi Klinkert, *Nassau in het nieuws. Nieuwsprenten van Maurits van Nassaus militaire ondernemingen uit de periode 1590-1600*, Zutphen 2005.
464. Christi Klinkert, 'Een nieuwsprent van de belegering van Coevorden in 1592. Onbetrouwbaar of creatief?', in: *Historisch-Geografisch Tijdschrift*, 23 (2005), 1, p. 1-8.
465. Christi Klinkert, 'Knokpartijen, krant en kunst. Oorlogsverslaggeving in nieuwsprenten en pamfletten rond 1600', in: J. de Kruif, M. Meijer Drees en J. Salman (red.), *Het lange leven van het pamflet. Boekhistorische, iconografische, literaire en politieke aspecten van pamfletten 1600-1900*, Hilversum 2006, p. 202-215.

466. Christi Klinkert, 'Information or indoctrination? News prints of the military campaigns of Maurice of Nassau (1585-1625)', in: M. Gosman en J.W. Koopmans (red.), *Selling and rejecting politics in Early Modern Europe*, Leuven/Parijs/Dudley 2007, p. 59-69.
467. Christi Klinkert, 'Nassau in het nieuws. Nieuwsprenten van de militaire ondernemingen van Maurits van Nassau (1585-1625)', in: S. Craft-Giepmans (red.), *Stadhouders in beeld. Beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700* (Jaarboek Oranje-Nassau Museum, 2006), Rotterdam/Gronsveld 2007, p. 34-49.
468. Elmer Kolfin, 'Voor eenheid, victorie, vrede en welvaart. Beeldvorming van Frederik Hendrik in contemporaine Noord-Nederlandse grafiek c. 1600-1650', in: S. Craft-Giepmans (red.), *Stadhouders in beeld. Beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700* (Jaarboek Oranje-Nassau Museum, 2006), Rotterdam/Gronsveld 2007, p. 69-107.
469. Elmer Kolfin, 'Slotbeschouwing: over nieuwsprenten, propaganda en prentgebruik', in: S. Craft-Giepmans (red.), *Stadhouders in beeld. Beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700* (Jaarboek Oranje-Nassau Museum, 2006), Rotterdam/Gronsveld 2007, p. 193-212.
470. José de Kruijf, Marijke Meijer Drees en Jeroen Salman, *Het lange leven van het pamflet: boekhistorische, iconografische, literaire en politieke aspecten van pamfletten 1600-1900*, Hilversum 2006.
471. Huigen Leeftang, 'Keuze uit de aanwinsten: zeventiende-eeuwse prenten', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 3-4, p. 338-365.
472. Huigen Leeftang en Ger Luijten, 'Verven was bederven. Nieuwe aanwinsten van handgekleurde prenten', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 31 (2005), 6, p. 18-23.
473. Ger Luijten, 'Prenten in de maak', in: M. Haveman e.a. (red.), *Ateliergeheimen. Over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem/Amsterdam 2006, p. 60-81.
474. Bert Meijer, 'Una 'piccola' magistrale arte europea', in: tent. cat. *Rembrandt e i capolavori della grafica europea nelle collezioni del Castello del Buonconsiglio*, Trento (Castello del Buonconsiglio) 2008, p. 19-21.
475. Marijn Schapelhouman, Jan van der Waals en Peter van der Coelen, *bijbschriftenboekje Prenten in de Gouden Eeuw: van kunst tot kastpapier*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2006.
476. Gert Jan van der Sman, 'Dutch and Flemish Printmakers in Rome, c. 1565-1600', in: *Print Quarterly*, 22 (2005), 3, p. 251-264.

477. Paul Smith, *Het schouwtoneel der dieren: emblemfabels in de Nederlanden 1567-ca. 1670*, (Zeven Provinciënreeks, 24), Hilversum 2006.
478. Ilja Veldman, *Images for the eye and soul: function and meaning in Netherlandish prints (1450-1650)*, Leiden 2006.
479. Evelyne Verheggen en Marlies Enklaar (red.), *Beelden voor passie en hartstocht: bid- en devotieprenten in de Noordelijke Nederlanden, 17de en 18de eeuw*, Zutphen 2006.
480. Jan van der Waals, Peter van der Coelen en Ger Luijten, tent. cat. *Prenten in de Gouden Eeuw: van kunst tot kastpapier*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2006.
481. Arno Witte (red.), tent. cat. *Beeld voor beeld – klassieke sculptuur in prent*, Amsterdam (Allard Pierson Museum) 2007.
482. Gerdien Wuestman, 'Withered Nell or Rembrandt's aunt? Prints of tronies and their titles', in: *Simiolus* 34, (2006), p. 58-77.

Kunstenaars

Carel Allard

483. Johan ter Molen, *Neerlands veldpracht: een serie prenten met gezichten van Paleis Het Loo en zijn tuinen: uitgegeven door Carel Allard, vermoedelijk in 1702*, Alphen aan den Rijn 2005.
484. MARRIGJE RIKKEN, 'Vroege kleurendrukken in Amsterdam. Een onbekende zeventiende-eeuws plaatwerk van Carel Allard', in: *De Boekenwereld*, 24 (2008), 4, p. 202-226.

Andrea Andreani

485. Joris van Gastel, '*Hoc opus exculpsit Io. Bologna. Andreas Andreanus Incisit; Andrea Andreani's chiaroscuro* houtsneden naar Giambologna', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 55 (2007), 1, 15-39.

Nicolaes Berchem

486. Gerdien Wuestman, 'Berchem als etser: licht, meesterlijk en onnavolgbaar', in: Pieter Biesboer, tent. cat. *Nicolaes Berchem. In het licht van Italië*, Haarlem (Frans Hals Museum), Schwerin (Staatliches Museum), Zürich (Kunsthhaus), 2006-2007, p. 119-131.

Pieter van den Berge

487. Saskia Kuus, 'Een boer en boerin uit Saardam en andere prenten door Pieter van den Berge', in: *Kostuum*, 2005, p. 27-42.

Peeter van der Borcht

488. Hans Mielke, Ursula Mielke-Oheim en Ger Luijten (red.), *Peeter van der Borcht* (The new Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700, 14), 6 dln., Ouderkerk a/d IJssel 2005-2007.

Dirck de Bray

489. Huigen Leefflang, 'De verfijnde prentkunst van Dirck de Bray', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), nr. 1, p. 42-46.

Pieter Bruegel

490. Matthijs IJssink, 'Pieter Bruegels' 'Grote vissen eten kleine' bekeken door de ogen van Hieronymus Cock', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 11 (2004), 1, p. 18-22.

491. Nadine Orenstein en Manfred Sellink (red.), *Pieter Bruegel the Elder* (The new Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700, 15), Ouderkerk a/d IJssel 2006.

Salvatore Castiglione

492. Jaco Rutgers, 'Not Giovanni Benedetto but Salvatore Castiglione', in: *Print Quarterly*, 21 (2004), p. 163-164.

Hieronymus Cock

493. Boudewijn Bakker, 'Pictores, adeste! Hieronymus Cock recommending his print series', in: *Simiolus*, 33 (2007-2008), 1-2, p. 53-66.

Familie Collaert

494. Ann Diels, Marjolein Leesberg en Arnout Balis (red.), *The Collaert Dynasty* (The new Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700, 13), 8 dln., Ouderkerk a/d IJssel 2005-2006.

Rembert Dodoens

495. Geert-Jan Koot, 'Het mooiste online plantenboek ter wereld? Het ingekleurde Cruijdeboeck van Rembert Dodoens uit 1554', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 33 (2007), 4, p. 16-19.

Simon Frisius

496. Huigen Leefflang en Nadine Orenstein, *Simon Frisius* (The new Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700, 17), 2 dln., Ouderkerk a/d IJssel 2008.

Hendrick Goltzius

497. Huigen Leefflang, 'Het leven van Hendrick Goltzius (1558-1617)', 'Verscheyden handelinghe der beste meesters. Prenten en tekeningen 1575-1585', 'Een Proteus of Vertumnus in de kunst. De virtuoze gravures 1592-1600', 'Zijn constige pen. Penwerken, schetsen, krijttekeningen 1587-1614', in: Huigen Leefflang en Ger Luijten (red.), tent. cat. *Hendrick Goltzius (1557-1617). Tekeningen, prenten, schilderijen*, Amsterdam (Rijksmuseum Amsterdam), New York (The Metropolitan Museum of Art), Toledo (The Toledo Museum of Art), Zwolle 2003 (ook Engelse editie).

498. Huigen Leefflang, 'De prentmaker Hendrick Goltzius', artikel op www.kennisnet.nl.
499. Ger Luijten, 'Consten van Italiën. De vruchten van de Italië-reis', in: Huigen Leefflang en Ger Luijten (red.), tent. cat. *Hendrick Goltzius (1557-1617). Tekeningen, prenten, schilderijen*, Amsterdam (Rijksmuseum Amsterdam), New York (The Metropolitan Museum of Art), Toledo (The Toledo Museum of Art), Zwolle 2003 (ook Engelse editie).

Romeyn de Hooghe

500. Huigen Leefflang, 'Waarheid, vlugheid en inventie. Ontwerp en uitvoering van de etsen', in: Henk van Nierop en Huigen Leefflang (red.) e.a., *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw*, Zwolle 2008, p. 126-145.

Gerard de Jode

501. Annette de Vries, 'Twee schilders in een prent van Gerard de Jode; over de betekenis van het schilderspalet en penseel in de beeldende kunst van de vroegmoderne Nederlanden', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 53 (2005), 2, p. 99-125.

Jacob Matham

502. Huigen Leefflang en Léna Widerkehr, *Jacob Matham (The new Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700, 16)*, 3 dln., Ouderkerk a/d IJssel 2007-2008.

Crispijn de Passe

503. Christi Klinkert, 'Nassau bij Nieuwpoort in het nieuws. Een portret van Crispijn de Passe en een anonieme nieuwsprent', in: *Kunstlicht*, 27 (2006), 2-3, p. 72-74.
504. Ilja Veldman en Clara Klein, 'Buchelius als poët op prenten van De Passe', in: Jan Bloemendal (red.), *De Utrechtse Parnas, Utrechtse Neolatijnse dichters uit de zestiende en zeventiende eeuw*, Amersfoort 2003, p. 93-125.
505. Ilja Veldman en Clara Klein, 'The painter and the poet: The 'Nucleus emblematum' by De Passe and Rollenhagen', in: K.A.E. Enenkel en A.S.Q. Visser (red.), *Mundus emblematicus, studies in Neo-Latin emblem books*, Turnhout 2003, p. 267-299.
506. Ilja Veldman 'De Passe en de zusterkunsten: de visie van een prentuitgever op zijn beroep', in: M. van Vaeck, H. Brems en G.H.M. Claassens (red.), *The stone of Alciato. Literature and visual culture in the Low Countries*, Leuven 2003, p. 1031-1044.
507. Ilja Veldman, 'Zuid-Nederlandse schilders in het fonds van prentuitgever Crispijn de Passe', in: K. Van der Stighelen (red.), *Munuscula amicorum. Contributions on Rubens and his colleagues in honour of Hans Vlieghe*, Turnhout 2006, p. 645-664.

Peter Paul Rubens

508. Ger Luijten, 'Titiaan als rolmodel. Rubens en de prentkunst', in: tent. cat. Nico van Hout, *Copyright Rubens. Rubens en de grafiek*, Antwerpen (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten), Québec (Musée national des beaux-arts du Québec) 2004, p. 18-29.

509. Manfred Sellink, 'De markt voor grafiek in Antwerpen; de zestiende en zeventiende eeuw', in: tent. cat. Nico van Hout e.a., *Copyright Rubens. Rubens en de grafiek*, Antwerpen (Koninklijke Museum voor Schone Kunsten), Québec (Musée national des beaux-arts du Québec) 2004, p. 150-155.

Cornelis Schut

510. Ger Luijten, 'Het prentwerk van Cornelis Schut', in: H. Pauwels e.a. (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger. Bijdragen tot de kunstgeschiedenis van de Nederlanden*, Wetteren 2006, p. 131-152.

Johannes Stradanus

511. Huigen Leefflang, 'Stradanus in Brugge', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 6, p. 52-53.

512. Marjolein Leesberg en Huigen Leefflang (red.), *Johannes Stradanus* (The New Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700, 18), 3 dln., Ouderkerk a/d IJssel 2008.

513. Dorine Sasse van Ysselt, 'Een jacht van Johannes Stradanus thuisgebracht: Indianen in Mexico roken wild uit', in: *Delineavit et Sculpsit*, 26 (2003), p. 1-9.

Otto van Veen

514. Thijs Weststeijn, 'Otto Vaenius' Emblemata Horatiana and the *azulejos* of the Convent of Sao Francesco, Salvador de Bahía', in: *De Zeventiende Eeuw*, 21 (2005), 1, p. 128-145.

Familie Wierix

515. Zsuzsanna van Ruyven-Zeman, Marjolein Leesberg en Jan van der Stock, *The Wierix Family* (The New Hollstein Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts, 1450-1700), 10 dln., Rotterdam 2003-2004.

Johannes Wierix

516. Zsuzsanna van Ruyven-Zeman, "'Stuckxken met de penne": Drawings by the engraver Johannes Wierix', in: *Master Drawings*, 42 (2004), 3, p. 237-257.

Cartografie

517. Boudewijn Bakker, Erik Schmitz en Jaap Evert Abrahamse, tent. cat. *Het aanzien van Amsterdam: panorama's, plattegronden en profielen uit de Gouden Eeuw*, Bussum 2007.

518. Boudewijn Bakker en Erik Schmitz, tent. gids *Het aanzien van Amsterdam: panorama's, plattegronden en profielen uit de Gouden Eeuw*, Amsterdam 2007.

519. Remmelt Daalder, Frits Loomeijer en Diederick Wildeman (red.), *Koersvast: vijf eeuwen navigatie op zee: een bundel opstellen aangeboden aan Willem Mörzer Bruyns bij zijn afscheid van het Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam in 2005*, Zaltbommel 2005.
520. Paula van Gestel-van het Schip en Peter van der Krogt (red.), *Mappae Antiquae. Liber Amicorum Günter Schilder*, 't Goy-Houten 2007.
521. H.A.M. van der Heyden en Dirk Izaäk Blonk, *De kaart van de Republiek der VII Provinciën, 1615-1797*, Alphen aan den Rijn 2005.
522. Elmer Kolfin, 'Een prent voor de stadhouder, of wat er kan schuilgaan achter een dedicatie: Jan van Bronchorsts wandkaart van het beleg van Breda (1637-1638)', in: *Kunstlicht*, 27 (2006), 2-3, p. 75-77.
523. Sjoerd de Meer (red.), *Het zeekaarten boek: vroege zeekaarten uit de collectie van het Maritiem Museum Rotterdam*, Zutphen 2007.
524. Sjoerd de Meer en Frits Loomeijer, *De schat van Corpus Christi: VOC-kaarten boven water*, Zutphen/Rotterdam 2007.
525. Vibeke Roeper en Diederick Wildeman, *Het journaal van Abel Tasman 1642-1643*, Den Haag 2006.
526. Günter Schilder, Bernard Aikema, Peter van der Krogt en Erlend de Groot, *The atlas Blaeu-Van der Hem of the Austrian National Library. Vol. 4: Holy Roman empire, Hungary, Greece, Constantinople, Smyrna and bible maps: descriptive catalogue of volumes 25-34 of the Atlas*, 't Goy-Houten 2004.
527. Günter Schilder, Bernard Aikema, Peter van der Krogt en Erlend de Groot, *The atlas Blaeu-Van der Hem of the Austrian National Library. Vol. 5: Africa, Asia and America, including the 'secret' atlas of the Dutch East India Company (VOC): descriptive catalogue of volumes 35-46 of the Atlas*, s.l. 2005.
528. Günter Schilder, Bernard Aikema en Erlend de Groot, *The atlas Blaeu-Van der Hem of the Austrian National Library. Vol. 7: The world of a seventeenth-century collector*, s.l. 2006.
529. Günter Schilder, Bernard Aikema, Peter van der Krogt, Erlend de Groot, Martijn Storms, *The atlas Blaeu-Van der Hem of the Austrian National Library. Vol. 6: The supplemental volumes (Ergänzungsbände): descriptive catalogue of the four supplemental volumes to the Atlas: General indexes*, 't Goy-Houten 2008.
530. Freek Schmidt, 'Een stad aan de muur', in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 30-35.

531. Diederick Wildeman, *De wereld in het klein: globes in Nederland* (Jaarboek van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum, Amsterdam), Zutphen 2006.
532. Kees Zandvliet, 'The Dutch construction of the world in the early 17th century', in: O. Lentini (red.), *Pensare il Mondo*, Milaan 2005, p. 53-82.
533. Kees Zandvliet, 'Jan Hendricksz. Tim', in: Sjoerd de Meer (red.), *Het zeekaarten boek: vroege zeekaarten uit de collectie van het Maritiem Museum Rotterdam*, Zutphen 2007, p. 85-90.
534. Kees Zandvliet, 'Art and cartography in the VOC governor's house in Taiwan', in: Paula van Gestel-van het Schip en Peter van der Krogt (red.), *Mappae Antiquae. Liber Amicorum Günter Schilder*, 't Goy-Houten 2007, p. 579-594.
535. Kees Zandvliet, 'Ayutthaya seen through Dutch eyes in the seventeenth century', in: Dhiravat na Pombejra (red.) e.a., *Proceedings of the International Symposium 'Crossroads of Thai and Dutch History'*, Bangkok 2007, p. 101-120.
536. Kees Zandvliet, 'Hessel Gerritsz (1580/'81-1632); coördinator van een wereldomspannend geografisch kenniscentrum', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, p. 229-238.

Beeldhouwkunst

Algemeen

537. Arjan de Koomen, 'Sprekende beelden', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 4, p. 16-21.
538. Frits Scholten, Monique Verber, Robert van Langh en Dirk Visser, tent. cat. *From Vulcan's forge: bronzes from the Rijksmuseum, Amsterdam, 1450-1800*, Londen (Daniel Katz), Wenen (Lichtenstein Museum) 2005.
539. Frits Scholten en Guido de Werd (red.), *Een hogere werkelijkheid. Duitse en Franse beeldhouwkunst uit het Rijksmuseum, 1200-1600*, Kleve (Museum Kurhaus), Amsterdam 2004 (ook Duitse editie).
540. Frits Scholten, 'Spiriti veramente divini: sculptors from the Low Countries in Italy, 1500-1600', in: Ingrid Alexander-Skipnes (red.), *Cultural exchange between the Low Countries and Italy (1400-1600)*, Turnhout 2007, p. 225-238.
541. Frits Scholten, 'Het gebeeldhouwde portret in de Republiek, 1600-1700', in: tent. cat. *Voorbeeldige busten, het borstbeeld in de Nederlanden 1600-1800*, Antwerpen (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten), Gent 2008, p. 41-53 (ook Engelse editie).
542. Frits Scholten, 'Gezichten van de Republiek: gebeeldhouwde regentenportretten in Amsterdam en Venetië', in: *Het Nederlandse binnenhuis gaat zich te buiten. Internationale invloeden op de Nederlandse wooncultuur* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 14), Leiden 2007, p. 116-129.
543. Frits Scholten, 'Over gebeeldhouwde portretten', in: *Sculptuur studies*, Den Haag (Museum Beelden aan Zee) 2005, p. 65-72.
544. Frits Scholten, 'Levende materie', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 4, p. 6-15.

545. Frits Scholten, 'In de huid van Venus', in: *Kunstschrift*, 50 (2006-2007), 6, p. 38-47.
546. Frits Scholten en Robert van Langh, 'Een digitale kijkoperatie', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 5, p. 31-33.
547. Frits Scholten, 'Gothic ivories', in: Anneke de Vries (red.), *Voyages of discovery in the collections of Huis Bergh*, 's-Heerenberg 2008, p. 38-51.
548. Frits Scholten, *Sumptuous Memories: studies in seventeenth-century Dutch tomb sculpture*, Zwolle 2003.
549. Frits Scholten, *Isabella's pleurants: tien beelden van een Bourgondisch praalgraf*, Amsterdam 2007 (ook Engelse editie).
550. Frits Scholten, "'Veel treffelijke begraaf-plaatsen", de grafmonumenten en epitafen', in: G.W.C. van Wezel, *De Onze-Lieve-Vrouwekerk en de grafkapel voor Oranje-Nassau te Breda*, Zwolle 2003, p. 172-191.
551. Frits Scholten, 'Over beeldhouwers en boomstammen', in: *Kunstschrift*, 48 (2004), 4, p. 30-35.
552. Frits Scholten, 'Beeldhouwpraktijken', in: Mariëtte Haveman (red.), Paul van den Akker, Eddy de Jongh, Ann-Sophie Lehmann, Annemiek Overbeek e.a., *Ateliergeheimen. Over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem/Amsterdam 2006, p. 40-59.
553. Frits Scholten, 'Bronze, the mythology of a metal', in: cat. tent. *Bronze, the power of life and death*, Leeds (The Henry Moore Institute), Leeds 2005, p. 20-35.
554. Monique Verber, 'Desiderio da Firenze's bronzen parfumbrander', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51 (2003), 1, p. 7-27.

Kunstenaars

Joost Janszoon Bilhamer

555. Gabri van Tussenbroek, 'Joost Janszoon Bilhamer (1521-1590): landmeter en ingenieur; aannemer en beeldhouwer', in: *Jaarboek Amstelodamum*, 99 (2007), p. 22-79.

Gianlorenzo Bernini

556. Frits Scholten, 'Met pen en beitel: Gianlorenzo Bernini 1598-1680', in: *Kunstschrift*, 47 (2003), 3, p. 34-37.
557. Rembrandt Duits, 'Illusie en emotie: over de gewaden van Gianlorenzo Bernini', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 2, p. 28-33.

Wenzel Jamnitzer

558. Frits Scholten, 'Gegoten beestjes: Wenzel Jamnitzer', in: *Kunstschrift*, 52 (2008), 1, p. 28-33.

Familie Larson

559. Frits Scholten, 'The Larson family of statuary founders: seventeenth-century reproductive sculpture for gardens and painters' studios', in: *Simiolus*, 31 (2004-2005), 1-2, p. 54-90.
560. Frits Scholten, 'The Larson workshop: reproducing sculpture in seventeenth-century Holland', in: Nicolas Penny en Eike Schmidt (red.), *Collecting sculpture in early modern Europe* (Studies in the history of art, 70), Washington 2008, p. 291-300.

Ignatius van Logteren

561. Frits Scholten, 'Twee teruggevonden *bozzetti* van Ignatius van Logteren (1685-1732)', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 53 (2005), 2, p. 127-139.

Michelangelo

562. Monique Verber, 'Een Michelangelo in het Rijksmuseum?', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 52 (2004), 2, p. 115-129.

Willem van Tetrode

563. Emile van Binnebeke, *Willem Danielsz. van Tetrode ca. 1520-1580: de Delftse Praxiteles: een studie naar het leven en het werk van een zestiende-eeuwse Nederlandse beeldhouwer*, Utrecht 2003.
564. Frits Scholten, Emile van Binnebeke e.a., tent. cat. *Willem van Tetrode, sculptor (c. 1525-1580) = Guglielmo Fiammingo scultore*, Amsterdam (Rijksmuseum), New York (Frick Collection), Zwolle 2003.
565. Frits Scholten, 'Willem van Tetrode, alter Praxiteles', in: Frits Scholten, Emile van Binnebeke, e.a., tent. cat. *Willem van Tetrode, sculptor (c. 1525-1580) = Guglielmo Fiammingo scultore*, Amsterdam (Rijksmuseum), New York (Frick Collection), Zwolle 2003.

Rombout Verhulst

566. Frits Scholten, 'Rombout Verhulsts ivoren Madonna met Christus', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 51(2003), 2, p. 103-117.

Adriaen de Vries

567. Frits Scholten, 'Adriaen de Vries's resurrection group at Stadthagen. The iconography and meaning of the monumental freestanding risen Christ', in: *Neue Beiträge zu Adriaen de Vries*, Stadthagen 2008, p. 71-87.

Artus Quellinus

568. Frits Scholten en Luc Panhuysen, *Quellijns Johan de Witt*, Utrecht 2005.
569. Frits Scholten, 'Quellinus's burgomasters: a portrait gallery of Amsterdam republicanism', in: *Simiolus*, 32 (2006), 2-3, p. 87-126.

Kunstnijverheid

Keramiek

570. Marian van Aken-Fehmers, Sarah Bosmans en Titus Eliëns (red.), *Delfts aardewerk, geschiedenis van een nationaal product – Deel IV, Vazen met tuiten: 300 jaar pronkstukken*, Den Haag/Zwolle 2007.
571. Herbert van den Berge, René van Dijk, Adri van der Meulen, Hans van der Meulen, Sebastiaan Ostkamp en Paul Smeele, tent. cat. *In Gorcum gebakken: aardewerk, kleipijpen, wandtegels*, Gorcum (Gorcums Museum) 2003.
572. Dirk Jan Biemond, 'Een postuum eergeschenk voor Tromp: een kan en schaal van Johannes Lutma uit 1647', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 55 (2007), 4, p. 385-395.
573. Jan van Campen, publieksbegeleiding tent. *Prenten op porselein: Chinees serviesgoed met westerse voorstellingen*, Apeldoorn (CODA Museum) 2005.
574. Jan Daan van Dam, *Delffse Porceleyne: Delfts aardewerk 1620-1850*, Zwolle/Amsterdam 2004 (ook Engelse editie).
575. Jan Daan van Dam, *Delfts aardewerk: een proeve tot her-ijking*, s.l. 2004.
576. Jan Daan van Dam, 'Von barocker Pracht – Delfter Keramik mit und für Blumen', in: tent. cat. *Tulpomanie, Die Tulpe in der Kunst des 16. und 17. Jahrhunderts*, Dresden (Schloß Pillnitz) 2004, p. 96-103.
577. Jan Daan van Dam, 'Préface', 'L'invention de la faïence en Hollande', 'Décors italiens et décors bibliques de l'atelier de Willem Verstraeten', '1647-1670 première floraison hollandaise marquée par la Chine, une production longtemps méconnue en dehors des Pays-Bas', 'Les grès rouges de Delft, le commerce du Thé', in: C. Lahaussais (red.), *Delft Faïence*, Paris 2008, p. 10-12, 46-57, 112-115.

578. Jan Daan van Dam, 'Technische problemen bij de reconstructie van enkele delen van een bloempiramide', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, p. 59-65.
579. Titus Eliëns, Marion Groen, S. Ostkamp, Loet Schledorn en Marian van Aken-Fehmers, *Delfts aardewerk, geschiedenis van een nationaal product – Deel III, De Porceleyne Fles*, Delft/Zwolle 2003.
580. Arend Jan Gierveld, Johan Kamermans en Ger de Ree, *Stil verzameld: tegels uit de collectie Manschot-van der Meij*, Otterlo 2004.
581. Arend Jan Gierveld, Jan Pluis en Pieter Jan Tichelaar, *Harlingen: bedrijfsgeschiedenis 1600-1933 & producten tot 1720* (Fries aardewerk, 5), Leiden 2005.
582. Wik Hoekstra-Klein, *'De Drie Vergulde Astonnekes', 1655-1803* (Geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen, 10), Delft 2004.
583. Wik Hoekstra-Klein, *'De Porceleyne Lampetkan', 1609-1811* (Geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen, 11), Delft 2005.
584. Wik Hoekstra-Klein, *'China', 1654-1743, 'De Nachtegael', 1633-1651* (Geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen, 12), Delft 2006.
585. Wik Hoekstra-Klein, *'De Romeyn', 1606-1774, 'De Ham', 1639-1726* (Geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen, 13), Delft 2006.
586. Wik Hoekstra-Klein, *'De Witte Starre', 1660-1803* (Geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen, 14), Delft 2007.
587. Wik Hoekstra-Klein, *'De Roos', 1661-1854, Plateelfabriek 'Christiaan Dekker', 1812-1846* (Geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen, 15), Delft 2007.
588. Christiaan Jörg, *Fine & curious. Japanese export porcelain in Dutch collections*, Amsterdam 2003.
589. Monika Kopplin, Marion van Aken-Fehmers, e.a., *Schwartz Porcelain: die Leidenschaft für Lack und ihre Wirkung auf das europäische Porzellan*, München 2003.
590. Rieno Liefkes en Hilary Young (red.), *Masterpieces of world ceramics in the Victoria and Albert Museum*, Londen 2008.
591. Pieter Jan Tichelaar en Marlies Stoter, tent. cat. *400 jaar Fries aardewerk: steengoed!*, Leeuwarden (Keramiekmuseum Princessehof), Franeker 2005.
592. Pieter Jan Tichelaar, *Fries aardewerk: een studie in delen*, Leiden 2004.

Glaskunst

593. Peter Fuhring, 'Ornament in the King's Window of Gouda', in: W. de Groot (red.), *The Seventh Window. The King's Window donated by Philip II and Mary Tudor to Sint-Janskerk in Gouda (1557)*, Hilversum 2005, p. 227-231.
594. Johan ter Molen, 'Willem van Oranje als druivenplukker. Een merkwaardig verhaal bij een bijzonder drinkobject', in: *Het Nederlandse binnenhuis gaat zich te buiten. Internationale invloeden op de Nederlandse wooncultuur* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 14), Leiden 2007, p. 45-62.
595. Zsuzsanna van Ruyven-Zeman, 'Pieter Kouwenhorn, 'uytnemend teykenaar ende gelase-sgrijver' en het carton van het universiteitsglas in de Pieterskerk te Leiden', in: *Oud Holland*, 117 (2004), 3-4, p. 162-179.
596. Zsuzsanna van Ruyven-Zeman, 'De gebroeders Crabeth en Willem Tybaut. Nieuw werk van de kunstenaars van de Goudse Glazen', in: *Delineavit et Sculpsit*, 31 (2007), p. 2-22.
597. Zsuzsanna van Ruyven-Zeman, 'Pieter Aertsen als ontwerper voor gebrandschilderd glas', in: *Delineavit et Sculpsit*, 31 (2007), p. 23-36.
598. Sam Segal, *De plantenwereld van de Goudse Glazen*, gepubliceerd als CD-Rom bij de Stichting Fonds Goudse Glazen, Gouda 2005.
599. Eveline Sint Nicolaas en Egge Knol, 'Een Groninger Hansje-in-de-kelder', in: *Groninger Museum Magazine*, 21 (2008), 3, p. 33-35.

(Edel-) metalen

600. Dirk Jan Biemond, 'Een veelvoud van bloemen; zilver met bloemen uit Batavia', in: *Aziatische Kunst*, 34 (2004), 3, p. 57-65.
601. Bé Dubbe, 'Drank, drinken en tin: de vondst van een tweede Nijmeegse stadskan', in: Jan Beekhuizen, Bé Dubbe, e.a., tent. cat. *Van tin gegoten, uit tin genoten*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Abcoude 2004, p. 7-15.
602. Peter van der Coelen, 'Albert Hermens Gramey. Een zilversmid en zijn voorbeelden', in: *Jaarboek De Stavelij*, 3 (2004), p. 41-48.
603. Alexandra Gaba-van Dongen, 'De kan van Jan Steen: de tinnen pijpkan in beeld en verbeelding', in: Jan Beekhuizen, Bé Dubbe, e.a., tent. cat. *Van tin gegoten, uit tin genoten*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Abcoude 2004, p. 16-35.
604. Willy Keijser-Schuurman, Harry Huveneers en Gilles Jaspars, *Het zilver van de Koninklijke Schutterij, De Broederschap Sint-Sebastianus*, Gronsveld 2004.
605. Janjaap Luijt, *Het zilverlexicon: voor Nederland en België*, Zwolle 2006.

606. Janjaap Luijt en Maja Houtman, *De ordonnatie van het goud- en zilversmidgilde van Amersfoort (1599)*, Utrecht 2004.
607. Ruud van der Neut, 'Uit een grijs verleden: tin', in: *Tableau*, 26 (2004), 5, p. 42-48.
608. Ruud van der Neut, 'Filigrein: schatten van zilverdraad', in: *Tableau*, 28 (2006), 2, p. 30-36.
609. Jet Pijzel-Dommisse, Theo Deelder, Reinier Baarsen en Titus Eliëns (red.), tent. cat. *Haags goud en zilver: edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum), Zwolle 2005.
610. Jet Pijzel-Dommisse, 'Buires, gueridons en cassoletten: 'Frans' zilver in het interieur van stadhouder Willem III', in: *Het Nederlandse binnenhuis gaat zich te buiten. Internationale invloeden op de Nederlandse wooncultuur* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 14), Leiden 2007, p. 91-115.
611. Hubert Vreeken, Annemarie den Dekker, Barend van Benthem, Rebeca Roskam, en Dirk Jan Biemond, *Goud en zilver met Amsterdamse keuren: de verzameling van het Amsterdams Historisch Museum*, Amsterdam/Zwolle 2003.

Textiel

612. Gieneke Arnolli en Rosalie Sloof, *Letter voor letter: merklappen in de opvoeding van Friese meisjes*, Zwolle/Leeuwarden 2004.
613. Gieneke Arnolli, *Kostuum 2005: jaaruitgave van de Nederlandse Vereniging voor Kostuum, Kant, Mode en Streekdracht*, Utrecht 2005.
614. Gieneke Arnolli, *Kostuum 2006: jaaruitgave van de Nederlandse Vereniging voor Kostuum, Kant, Mode en Streekdracht*, Utrecht 2006.
615. E. Bartelink en Ruud Priem (red.), tent. folder *Historisch Kant*, Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2008.
616. Wielent Harms, Truus Braaksma, *Overijsselse streekdrachten: weerspiegeling van voorbije mode*, Kampen 2008.
617. Ebeltje Hartkamp-Jonxis en Hillie Smit, *European Tapestries in the Rijksmuseum*, Zwolle/Amsterdam 2004.
618. Ebeltje Hartkamp-Jonxis, 'Geweven wandschilderingen; wandtapijten in het Rijksmuseum', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 30 (2004), 4, p. 4-7.
619. Ebeltje Hartkamp-Jonxis, 'Sitsen in miniatuur', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 32 (2006), 5, p. 20-23.

620. Ebeltje Hartkamp-Jonxis, 'Scandinavische connectie. Nederlandse wandtapijten en andere tapisserieweefsels in relatie tot hun Deense en Zweedse afnemers, 1615 tot 1660', in: *Textielhistorische Bijdragen*, 46 (2006), p. 45-72.
621. Ebeltje Hartkamp-Jonxis, 'Een geschilderd patroon voor een wandtapijt met de *Landing van Scipio op de kust van Afrika* uit het midden van de 16de eeuw', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, 83-101.
622. Katie Heyning en Valentijn Byvanck (red.), *De tapijten van Zeeland*, Middelburg (Zeeuws Museum) 2007 (ook Engelse editie).
623. Marijke de Kinkelder, 'Vrouwen in mannenkleren. Verslag van een onderzoek naar een ongebruikelijk verschijnsel in Rome in het tweede en derde kwart van de zeventiende eeuw', in: *RKD Bulletin - Portret in Beeld; collegiale bijdragen voor Karen Schaffers-Bodenhausen*, juli 2007, p. 21-25.
624. Wouter Kloek, 'Tapestry showing Meleager and Atalanta', in: *A farewell to Ronald de Leeuw: his favourite acquisitions for the Rijksmuseum*, Amsterdam 2008, p. 22.
625. Yvonne Krijgsman en Gieneke Arnolli, tent. cat. *Kant in de Gouden Eeuw*, Leeuwarden (Fries Museum) 2003.
626. Friso Lammertse, Alejandro Vergara (red.), Annetje Boersma e.a., tent. cat. *Peter Paul Rubens. Het leven van Achilles*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) Madrid, (Museo Nacional del Prado), 2003-2004 (ook Engelse editie).
627. Friso Lammertse, 'Klein, groter, grootst. Een ontstaansgeschiedenis van Peter Paul Rubens' *Het leven van Achilles*', in: Friso Lammertse, Alejandro Vergara (red.), Annetje Boersma e.a., tent. cat. *Peter Paul Rubens. Het leven van Achilles*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Madrid (Museo Nacional del Prado) 2003-2004, p. 10-31 (ook Engelse editie).
628. Bianca M. du Mortier, 'Het naaikussen; 'Deugdzaamheid' of 'Rijkdom'?', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, 129-135.
629. Bix Schipper-van Lottum, *Advertenties en berichten in de Amsterdamse Courant uitgetrokken op kleding, stoffen en accessoires tussen de jaren 1672-1765: afl. 8 A-B*, Groningen 2004.
630. Eveline Sint Nicolaas en Harm Stevens, 'Kolders. Van modieus militair kledingstuk tot slagveldreliëf', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 3, p. 267-289.

Meubelkunst

631. Reinier Baarsen, 'Kabinet, Wilhelm de Rots (geboren ca. 1616), 1650-1660', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 16 (2006), 2, p. 20-23.

632. Reinier Baarsen, *Wonen in de Gouden Eeuw: 17de-eeuwse Nederlandse meubelen*, Amsterdam 2007 (ook Engelse editie).
633. Reinier Baarsen, 'Sculptor and chairmaker? Throne chairs from the workshop of Jan Baptist Xavery', in: *Furniture History*, 43 (2007), p. 101-113.
634. Reinier Baarsen, 'Een kabinet voor Amalia van Solms. Europese meubelkunst in Den Haag', in: *Het Nederlandse binnenhuis gaat zich te buiten. Internationale invloeden op de Nederlandse wooncultuur* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek, 14), Leiden 2007, p. 63-90.
635. Reinier Baarsen, 'Wilhelm de Rots and early cabinet-making in The Hague', in: *The Burlington Magazine*, 150 (2008), p. 372-380.
636. P.H.J.C. van Duin, Reinier Baarsen, Dirk Jan Biemond, A.-S. van Leeuwen, Willemijn Fock en Ida van Zijl (red.), *Meubelen tot 1900* (De verzamelingen van het Centraal Museum Utrecht, 8), Utrecht 2005.

Diversen

637. Reinier Baarsen en Christina Hagelskamp, 'Kistjes van Kick? Hollands lakwerk uit de vroege 17de eeuw', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), p. 12-27.
638. Dirk Jan Biemond, 'Een kandelaar van Adam Loofs', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt*, 16 (2006), 2, p. 13-15.
639. Dirk Jan Biemond, 'Geestige vindingen en rijke ordonnanties. Bokalen en kussens', in: H. van Nierop (red.), *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw*, Amsterdam 2008, p. 244-257.
640. Corrie Boschma-Aarnoudse, Marijke Carasso-Kok en Carry van Lakerveld, *Een curieus werk: oorlog en vrede verbeeld in een zeventiende-eeuwse maquette*, Hilversum 2003.
641. Jan van Campen, 'A Connoisseur of China in The Hague', in: Cai Hongsheng, Leonard Blussé e.a., *Sailing to the Pearl River; Dutch Enterprise in South China 1600-2000*, Guangzhou 2004, p. 30-33.
642. Jan Jaap Haspels, M.F. van Kersen-Halbertsma en Wies Erkelens, *Koninklijke klokken: uurwerken in Paleis Het Loo*, Apeldoorn/Zwolle 2003.
643. Jan Jaap Haspels (red.), tent. cat. *Royal music machines: vijf eeuwen vorstelijk vermaak*, Utrecht (Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement), Zutphen 2006 (ook Engelse editie).
644. Lee Hendrix en Thea Vignau-Wilberg, *The art of the pen: calligraphy from the court of Emperor Rudolf II*, Londen 2003.

645. Oliver Impey en Christiaan Jörg, *Japanese export lacquer, 1580-1850*, Amsterdam 2005.
646. P.C.M. Lunsingh Scheurleer, 'Collecting Indian miniatures by Rembrandt and his contemporaries', in: Neelam D. Sabharwal (red.), *Changing images: lasting visions. India and the Netherlands*, Amsterdam 2008, p. 66-71.
647. Ruud van der Neut, 'Chocolade: puur verzamelgoed', in: *Tableau*, 28 (2006), 5, p. 42-49.
648. Ruud van der Neut, 'Goud van het noorden: Barnsteen', in: *Tableau*, 29 (2007), 1, p. 54-60.
649. Ruud van der Neut, 'De collectie Visser: ontwapenend mooi', in: *Tableau*, 29 (2007), 4, p. 74-81.
650. Michiel Roscam Abbing, 'Joanna Koerten (1650-1715) en David van Hoogstraten (1658-1724). Een bijzondere relatie tussen twee bekende Amsterdammers', in: *Amstelodamum* 94 (2007), 2, p. 14-29.
651. Johan Sellink, tent. cat. *Achterhoekse klokken en uurwerkmakers*, Zaandam (Museum van het Nederlandse Uurwerk) 2006.
652. Eveline Sint Nicolaas, 'Meesterwerken van techniek en kunst. De wapenverzameling van H.L. Visser', in: *Jaarverslag Rijksmuseum 2002*, Amsterdam/Zwolle 2003, p. 62-66.
653. Eveline Sint Nicolaas, 'A tribute to a great amateur d'armes', in: *Bonhams catalogue of fine antique arms and armour from the Henk L. Visser collection*, Knightsbridge 2007, p. 4-6.
654. Joke Verhave, Jan Peter Verhave en Henk Ark, *Geknipt! Geschiedenis van de papierknipkunst in Nederland*, Zutphen 2008.
655. Mathieu Willemsen, tent. cat. *Bloedmooi: vuurwapens van Neerlands fabricaat uit de Gouden Eeuw*, Delft (Legermuseum) 2007.

Algemeen

Algemeen

656. Bernard Aikema, 'Introduzione: Arte periferica, arte della periferia. Architettura, scultura e pittura', in: A. Cusinato, *L'arte in Cadore al tempo di Tiziano*, Florence 2008, p. 13-25.
657. Bernard Aikema, 'Venetian painting and sculpture of the Cinquecento and classical culture', in: tent. cat. M. Gregori (red.), *In the light of Apollo. Italian Renaissance and Greece*, Athene 2003-2004, p. 507-510.
658. Jan Bloemendal en Albertine Agnes Sneller-van Veen, *Bronnen van inspiratie: receptie van de klassieken in de vroegmoderne Nederlanden in muziek, literatuur en beeldende kunst*, Hilversum 2007.
659. Anton Boschloo, *The limits of artistic freedom: criticism of art in Italy from 1500-1800*, Leiden 2008.
660. Peter van der Coelen, 'Erasmus over kunst en kunstenaars', in: Peter van der Coelen (red.), Marjolijn Bol, Alexandra Gaba-van Dongen, Christian Rümelin en Hans Trapman, tent. cat. *Erasmus in beeld*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2008, p. 35-53 (ook Engelse editie).
661. Marieke van den Doel, Natasja van Eck, Gerbrand Korevaar, Anna Tummers en Thijs Weststeijn (red.), *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005.
662. Blanka Ernest-Martinec en Hessel Miedema, 'De gildebrieff van Rudolf II voor de schilders van Praag van 27 april 1595 en zijn implicaties rondom het begrip kunst', in: *Oud Holland*, 117 (2004), 3-4, p. 154-161.

663. Peter Groenendijk, *Beknopt biografisch lexicon van Zuid- en Noord-Nederlandse schilders, graveurs, glasschilders, tapijtwevers etcetera van ca. 1350 tot ca. 1720*, Utrecht 2008.
664. Mariëtte Haveman (red.), Paul van den Akker, Eddy de Jongh, Ann-Sophie Lehmann, Annemiek Overbeek e.a., *Ateliergeheimen: over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem 2006.
665. Bram de Klerck, 'Antwerpen en Genua; artistieke relaties in de zeventiende eeuw', in: tent. cat. *Anversa & Genova, een hoogtepunt in de barokschilderkunst*, Antwerpen (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten), Gent 2003, p. 47-57 (ook Franse editie).
666. Bram de Klerck, *De canon in de kunst; theorie en geschiedenis van de westerse beeldende kunst* (werkboek en tekstbundel bij de gelijknamige cursus van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland), Heerlen 2005.
667. Bram de Klerck, 'Het oog van de meester; aspecten van atelierpraktijk en kunstenaarsopleiding in renaissance Italië', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 13 (2006), 2, p. 16-21.
668. Wouter Kloek en Kees Zandvliet, *Kort verhaal van Nederland: een klein land in een grote wereld: de collectie van het Rijksmuseum in het licht van de geschiedenis van Nederland*, Amsterdam 2004 (ook Engelse editie).
669. Elmer Kolfin, 'Een lenticular van slavernij. Verschuivende perspectieven in de verbeelding van slavernij: van Frans Post tot Patricia Kaersenhout', in: R. de Jong en A. Zondervan (red.), *De kleine geschiedenis van slavernij. Sporen in Amsterdam II*, Amsterdam 2003, p. 13-34.
670. Ann-Sophie Lehmann en Herman Roodenburg (red.), *Body and embodiment in Netherlandish art* (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek, 58), Zwolle 2007-2008.
671. Bert Meijer, 'Ritrarre la natura: dal Van Mander a Valerio Mariani', in: *Pejzaż. Narodziny Gatunku 1400-1600* (Sztuka i Kultura, 5), Torun 2004, p. 113-141.
672. Natasja Peeters, *Invisible hands?: the role and status of the painter's journeyman in the Low Countries c. 1450-c. 1650* (Groningen studies in cultural change, 23), Leuven 2007.
673. Herman Willem Roodenburg, *The eloquence of the body: perspectives on gesture in the Dutch Republic* (Studies in Netherlandish art and cultural history, 6), Zwolle 2004 .
674. Christian Tümpel, 'La réception des *Antiquités judaïques* de Flavius Josèphe dans la peinture d'histoire hollandaise aux XVIe et XVIIe siècles', in: tent. cat. *Rembrandt et la Nouvelle Jérusalem. Juifs et Chrétiens à Amsterdam au siècle d'or*, Parijs 2007, p. 37-53.

675. Henk van Veen, *Cosimo I de' Medici and his self-representation in Florentine art and culture*, New York 2006.
676. Ilja Veldman, 'Vorstinnen als rolmodel? De Spiegel van doorluchtige vrouwen (1598),' in: J.C. Klamt en K. Veelenturf, *Representatie: kunsthistorische bijdragen over vorst, staatsmacht en beeldende kunst*, Nijmegen 2004, p. 298-314.
677. Ilja Veldman, Willemijn Stokvis en Ellie Cassee, *Klein cultureel woordenboek van de Nederlandse kunst*, Amsterdam 2005.
678. Ilja Veldman 'Kunsten en wetenschappen als het meest zinvolle in een menselijk bestaan', in: *Florissant: bijdragen tot de kunstgeschiedenis der Nederlanden (15de-17de eeuw)*, Brussel 2005, p. 134-147.
679. Annette de Vries, *Cultural mediators: artists and writers at the crossroads of tradition, innovation and reception in the Low Countries and Italy 1450-1650*, Leuven 2008.
680. Lyckle de Vries, 'Written paintings: real and imaginary works of art in De Lairese's *Schilderboek*', in: *Visual Resources*, 19 (2003), p. 307-320.
681. Lyckle de Vries, 'Gerard de Lairese: the critical vocabulary of an art theorist', in: *Oud Holland*, 117 (2004), 1-2, p. 79-98.
682. Lyckle de Vries, 'De poëtische geest van de toeschouwer. De Lairesses visie op zijn publiek', in: P. Eversmann (red.) e.a., *Theaterwetenschap spelenderwijs. Liber Amicorum voor prof. dr. Rob Erenstein*, Amsterdam 2004, p. 204-215.
683. Lyckle de Vries, 'The hierarchy of genres in De Lairese's *Groot Schilderboek*', in: E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen 2006, p. 133-148.
684. Arie Wallert, 'The scientific examination of a seventeenth-century masterpiece', in: *Zeitschrift für Kunsttechnologie und Konservierung*, 21 (2007), p. 38-51.
685. Thijs Weststeijn, *De zichtbare wereld: Samuel van Hoogstratens kunsttheorie en de legitimering van de schilderkunst in de zeventiende eeuw*, 2 dln., Amsterdam 2005 (ook Engelse editie, Amsterdam 2008).
686. Thijs Weststeijn, 'Imitatie in Samuel van Hoogstratens *Inleyding tot de Hooge Schoole der Schilderkunst*', in: *De Zeventiende Eeuw*, 21 (2005), 2, p. 243-266.
687. Thijs Weststeijn, *Margaret Cavendish in de Nederlanden: filosofie en schilderkunst in de Gouden Eeuw*, Amsterdam 2008.
688. Thijs Weststeijn, 'The colorful trash of the Flemish School: Netherlandish art and Russian literature', in: J. Stelleman, E. de Haard en W. Honselaar (red.),

Literature and beyond: Festschrift for Willem G. Weststeijn on the occasion of his 65th birthday (Pegasus Oost-Europese Studies, 11), 2 dln., Amsterdam 2008, p. 885-906.

689. Thijs Weststeijn, 'The Germanic origins of art: Dutch and English antiquity according to Verstegan, Junius and Van Hoogstraten', in: *Dutch Crossing; A Journal of Low Countries Studies*, 32 (2008), 1, p. 43-70.

Symboliek & iconografie

690. Bernard Aikema, 'I gesuiti e le arti visive a Venezia: spiritualità, propaganda religiosa e ragion di stato fra Cinquecento e Settecento', in: tent. cat. A. Tapié (red.), *Il barocco nella visione gesuita da Tintoretto a Rubens*, Caen (Musée des Beaux-Arts) 2003, p. 124-139, (ook Franse editie).
691. Bernard Aikema, 'L'immagine della riforma, la riforma dell'immagine. Problemi di pittura religiosa del Cinquecento fra l'Italia, la Francia e l'Europa', in: P. Benedict, S. Seidel Menchi en A. Tallon (red.), *La réforme en France et en Italie. Contacts, comparaisons et contrastes*, (Collection de l'Ecole Française de Rome, 384), Rome 2007, p. 223-241.
692. Peter van der Coelen, 'De Bataven in de beeldende kunst', in: Loyis Swinkels (red.), *De Bataven. Verhalen van een verdwenen volk*, Amsterdam/Nijmegen 2004, p. 142-187, 323-326.
693. Peter van der Coelen (red.), Marjolijn Bol, Alexandra Gaba-van Dongen, Christian Rümelin en Hans Trapman, tent. cat. *Erasmus in beeld*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2008 (ook Engelse editie).
694. Bram de Klerck, 'Noli me tangere; raak mij niet aan', in: *Kunstschrift*, 49 (2005), 6, p. 22-29.
695. Bram de Klerck, 'Maria immaculata; de zondeloze moeder van de messias', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 6, p. 16-23.
696. Bram de Klerck, 'Over de schouder van Gabriel, in de huid van Maria', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 14 (2007), 2, p. 4-8.
697. Giovanni Morello, Maria Grazia Bernardini, Vittorio Casale en Bert Treffers, *Visioni ed estasi: capolavori dell'arte europea tra seicento e settecento*, Milaan 2004.
698. Annemarie Vels Heijn, Akkerym Doevendans en Epcó Runia, *Verborgene verhalen: betekenis van Vlaamse & Nederlandse schilderijen 15^e-18^e eeuw*, Amsterdam 2003.
699. Roelof van Straten, *Iconclass indexes. Dutch prints. Vol. 2: Maarten van Heemskerck and his school: an iconographic index to the New Hollstein volumes on Philips Galle and Maarten van Heemskerck*, Leiden 2008.

700. Roelof van Straten, *Iconclass indexes. Dutch prints. Vol. 3: Antwerp masters*, Leiden 2008.
701. Annette de Vries, *Ingelijst werk: de verbeelding van de arbeid en beroep in de vroegmoderne Nederlanden*, Zwolle 2004.
702. Eddy de Jongh, 'Het spreekwoord beduidt al wat de lezer wil', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 2, p. 4-15.
703. Yvonne Bleyerveld, 'De vrouw met de broek aan', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 2, p. 18-23.
704. Eddy de Jongh, 'Vluchtige rook vereeuwigd. Betekenissen van tabaksgebruik op zeventiende-eeuwse kunstwerken', in: *Rookgordijnen. Van olieverf tot celluloid*, Rotterdam 2003, p. 85-127.
705. Eddy de Jongh, 'De symboliek van vis, visser, visgerei en vangst', in: Liesbeth Helmus (red.), tent. cat. *Vis: Stillezens van Hollandse en Vlaamse meesters 1550-1700*, Utrecht (Centraal Museum), Helsinki (Amos Anderson Art Museum) 2004, p. 75-119 (ook Engelse editie).
706. Eddy de Jongh, 'De iconografische voorraadkamer', in: Mariëtte Haveman (red.), Paul van den Akker, Eddy de Jongh, Ann-Sophie Lehmann, Annemiek Overbeek e.a., *Ateliergeheimen. Over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem/Amsterdam 2006, p. 162-187.
707. Christian Tümpel, 'Der Einfluß der Konfessionen auf die Kunst der Niederlande', in: *Acta universitatis palackianae Olomucensis facultas philosophica. Nerlandica II. Emblematica et iconographia*, Olomouc 2003, p. 199-220.
708. Ilja Veldman, 'Gli aspetti figurativi del culto a san Nicola da Tolentino nei Passi Bassi', in: Roberto Tollo (red.), *San Nicola da Tolentino nell'arte. Corpus Iconografico*, vol. II, Tolentino 2006, p. 85-94.
709. Ilja Veldman, 'L'iconografia del Purgatorio nell'Europa settentrionale prima e dopo il Concilio di Trento, con particolare attenzione a San Nicola da Tolentino', in: *Escatologia, Aldilà, Purgatorio, Culto dei morti, Atti di convegno, ed. Bibliotheca Egidiana*, Tolentino 2006, p. 149-160.
710. Elmer Kolfin, 'Allegory and ethnography', in: E. Kolfin en E. Schreuder (red.), tent. cat. *Black is beautiful. Rubens to Dumas*, Amsterdam (Nieuwe Kerk), Zwolle 2008, p. 205-206.
711. Rebecca van Beem, 'De stedenmaagd in al haar glorie', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 15 (2008), 1, p. 36-39.
712. Ilja Veldman, 'Homer as a hymn to virtue: The *Iliad* moralized in the North (1613)', in: *Pharos*, 12 (2004), p. 67-84.

713. Eric Jan Sluijter, 'Ovidius' *Herscheppingen* herschapen. Over de popularisering van mythologische thematiek in beeld en woord', in: J. Bloemendal en A.A. Sneller (red.), *Bronnen van inspiratie. Receptie van de klassieken in de vroegmoderne Nederlanden in muziek, literatuur en beeldende kunst*, themanummer van *De Zeventiende Eeuw*, 32 (2007), p. 45-76.
714. Arno Witte, 'The San Martino ai Monti as a theatre of painting: churches, artists and plays in mid-seventeenth-century Rome', in: Harald Hendrix en Paolo Procaccioli (red.), *Officine del Nuovo. Sodalizi fra letterati, artisti ed editori nellacultura italiana tra Riforma e Controriforma*, Manziana (Roma) 2008, p. 65-70.
715. Arno Witte, 'Paying for frescos in stone: financial aspects of the decoration of San Martino ai Monti in Rome', in: *The Burlington Magazine*, 150 (2008), p. 182-186.
716. Arno Witte, 'Hermits in High Society: Private Retreats in Late Seicento Rome', in: *Art, site and spectacle* (Melbourne Art Journal, 9-10), Melbourne 2006-2007, p. 105-119.

Verzamelgeschiedenis

717. Bernard Aikema, R. Lauber en M. Seidel (red.), *Il collezionismo a Venezia e nel Veneto ai tempi della Serenissima* (Atti del convegno, Venezia, 21-25 settembre 2003), Venetië 2005.
718. Bernard Aikema, 'Collezionismi a Venezia e nel Veneto. Risultati e prospettive di ricerca', in: Bernard Aikema, R. Lauber en M. Seidel (red.) *Il collezionismo a Venezia e nel Veneto ai tempi della Serenissima*, p. 29-42.
719. Bert Meijer, 'Rubens e la collezione di Leopoldo de' Medici', in: *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, 76 (2006), (= 2008), p. 63-106.
720. Ger Luijten, 'Il progetto di Giovanni Volpato: i disegni olandesi della Biblioteca Reale di Torino', in: B. Anna Kowalczyk en G. Luijten (red.), *L' Età di Rembrandt, I disegni Olandesi della Biblioteca Reale di Torino*, Turijn/Londen/Venetië/New York 2006, p. 13-21.
721. Jan de Jong (red.), *Virtus: virtuositeit en kunstliefhebbers in de Nederlanden 1500-1700* (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek), 54, Zwolle 2004.
722. Everhard Korthals Altes, 'The art tour of Friedrich of Meckelenburg-Schwerin', in: *Simiolus*, 31 (2004-2005), 3, p. 216-250.
723. Jaap van der Veen, 'Vorstellijke en burgerlijke verzamelingen in de Nederlanden vanaf het einde van de zestiende eeuw tot omstreeks 1700', in: Ellinoor Bergvelt, Debora Meijers, Eugène Dabekaussen, en Maria Rijnders, *Kabinetten, galerijen en musea: het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, [Heerlen]/Zwolle 2005, p. 101-128.

724. Marion Boers, 'De schilderijenverzameling van baron Willem Vincent van Wyttenhorst', in: *Oud Holland*, 117 (2004), 3-4, p. 181-231.
725. Ger Luijten, 'Collecting Netherlandish prints in the early sixteenth century. The harvest of Ferdinand Columbus', in: M.P. McDonald (red.), *The print collection of Ferdinand Columbus (1488-1539). A Renaissance collector in Seville*, Londen 2004, deel 1, p. 197-205.
726. Luuk Pijl (red.), tent. cat., *Van Cuyp tot Rembrandt. De verzameling Cornelis Hofstede de Groot*, Groningen (Groninger Museum) 2005.
727. Bert de Roemer, *De geschikte natuur: theorieën over natuur en kunst in de verzameling van zeldzaamheden van Simon Schijnvoet (1652-1727)*, s.l. 2005.
728. Judith Tadema, 'Een ambachtsman met 'beschaafde' hobby's: de dichter en verzamelaar Joachim Oudaan (1628-1692)', in: *De Zeventiende Eeuw*, 20 (2004), 2, p. 209-219.
729. Milko den Leeuw en Martin Pruijs (red.), *De Gouden Bocht van Amsterdam*, Den Haag 2006.
730. Eric Jan Sluijter, 'The English venture: Dutch and Flemish artists in Britain, 1550-1800', in: Juliette Roding (red.) e.a., *Dutch and Flemish artists in Britain 1550-1800* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek), 13 (2003), p. 11-28.
731. Fee van 't Veen, *Het Nederlandse Palazzo: verzamelingen van vroeg-Italiaanse kunst*, Amsterdam 2008.
732. Koenraad Jonckheere, *Kunsthandel en diplomatie: de veiling van de schilderijenverzameling van Willem III (1713) en de rol van het diplomatieke netwerk in de Europese kunsthandel*, Amsterdam 2005.
733. Koenraad Jonckheere, "'When the cabinet from Het Loo was sold": the auction of William III's collection of paintings, 26 July 1713', in: *Simiolus*, 31 (2004-2005), 3, p. 156-215 (ook Engelse editie, Amsterdam 2008).
734. Marten Jan Bok, 'The dealer's creative power. The historical contribution made by the art market to the dissemination of culture', in: A. Browne (red.), *Art market matters*, Helvoirt 2004, p. 45-51.
735. Friso Lammertse en Jaap van der Veen, tent. cat. *Uylenburgh & Zoon: kunst en commercie van Rembrandt tot De Lairesse 1625-1675*, Amsterdam (Museum Het Rembrandthuis), Zwolle 2006 (ook Engelse editie).
736. Friso Lammertse, 'Gerrit Uylenburgh, kunsthandelaar en schilder te Amsterdam en Londen' en 'Het kunstbedrijf van Gerrit Uylenburgh tussen 1655 en 1675', in: Friso Lammertse en Jaap van der Veen, *Uylenburgh & zoon: kunst en commercie van Rembrandt tot De Lairesse 1625-1675*, Amsterdam (Museum Het

- Rembrandthuis), Zwolle 2006, p. 61-114 en 207-287 (ook Engelse editie).
737. Everhard Korthals Altes, *De verovering van de internationale kunstmarkt door de zeventiende-eeuwse schilderkunst: enkele studies over de verspreiding van Hollandse schilderijen in de eerste helft van de achttiende eeuw*, Leiden 2003.
738. Anna Tummers en Koenraad Jonckheere (red.), *Art market and connoisseurship: a closer look at paintings by Rembrandt, Rubens and their contemporaries*, Amsterdam 2008.
739. Eric Jan Sluijter, 'Determining value on the art market in the Golden Age: an introduction', in: Anna Tummers en Koenraad Jonckheere (red.), *Art market and connoisseurship: a closer look at paintings by Rembrandt, Rubens and their contemporaries*, Amsterdam 2008, p. 7-27.
740. Marten Jan Bok, Martine Gosselink (red.), Jannet de Goede, en Marina Aarts, tent. cat. *Thuis in de Gouden Eeuw: kleine meesterwerken uit de SØR Rusche collectie*, Rotterdam (Kunsthall), Zwolle 2008 (ook Engelse editie).
741. Marten Jan Bok, "'Schilderijen te koop': nieuwe marketingtechnieken op de Nederlandse kunstmarkt van de Gouden Eeuw', in: Marten Jan Bok, Martine Gosselink (red.), Jannet de Goede, en Marina Aarts, tent. cat. *Thuis in de Gouden Eeuw: kleine meesterwerken uit de SØR Rusche collectie*, Rotterdam (Kunsthall), Zwolle 2008, p. 9-29 (ook Engelse editie).
742. Gerbrand Korevaar en Ed Romein, 'Dutch guilds and the threat of public sales', in: N. De Marchi en H.J. van Miegroet, *Mapping markets for paintings in Europe, 1450-1750, Studies in European History (1100-1800) 6*, Turnhout 2006, p. 165-184.
743. Michiel Franken, "'Pour mon honneur et pour vostre contentement': Nicolas Poussin, Paul Fréart de Chantelou and the making and collecting of copies', in: Marieke van den Doel (red.) e.a., *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 181-189.
744. Stijn Alsteens, Mária van Berge-Gerbaud en Quentin Buvelot, tent. cat. *Regards sur l'art hollandais du XVIIe siècle: Frits Lugt et les Frères Dutuit, collectionneurs*, Parijs (Institut Néerlandais) 2004.
745. Stijn Alsteens, Michel Gerbaud en Mária van Berge-Gerbaud, tent. cat. *Dessins Nordiques: des collections Jean Bonna & Frits Lugt*, Parijs (l'Hôtel Turgot) 2008.
746. Rudi Ekkart, 'Russian collections of Dutch and Flemish art in art history in the west', in: B. Vermet (red.), *Dutch and Flemish art in Russia*, Amsterdam 2005, p. 120-127.
747. Pieter Roelofs en Serge-Aljosja Sommels, tent. cat. *Spiegel van de Russische ziel: iconen (1400-1750), schilderijen & tekeningen (1880-1945) uit het Staatshistorische Museum Pskov*, Nijmegen 2004 (ook Russische editie).

748. Vincent Boele, Maria Mensjikova, Esther Schreuder en Abdelkader Benali, tent. cat. *Liefde uit de Hermitage*, Amsterdam (Nieuwe Kerk), Zwolle 2003.
749. Elmer Kolfin, 'Inzicht en uitzicht in het Museum Catseanium', in: *Omslag. Bulletin van de Universiteitsbibliotheek en het Scaligerinstituut van de Universiteit Leiden*, 1 (2003), 1, p. 10 (ook verschenen in: J. Damen, K. van Ommen (red.), *UB Leiden Universiteits-bibliotheek. Jaarverslag 2002*, Leiden 2003, p. 38-39).
750. Ewoud Mijnlief, Nicolette Sluijter-Seijffert en Hans Vogels, *Hoogtepunten: Museum het Catharina Gasthuis en Museum de Moriaan Gouda*, Gouda/Zwolle 2003.
751. Ellinoor Bergvelt, Debora Meijers, Eugène Dabekaussen, Maria Rijnders, *Kabinetten, galerijen en musea: het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, [Heerlen]/Zwolle 2005.
752. Peter Fuhring, *Kunstnijverheid en het Museum* (Nanne Ottema Lezing 2007), Rotterdam 2007.

Overige

753. Arie Wallert, 'De effecten van licht in zeventiende-eeuwse verf', *kM, Kunstenaarsmaterialen*, 47 (2003), p. 31-33.
754. Hubert Baija, "Verengeweld en kwabornamentiek"; Een authentieke lijst voor de bedreigde zwaan', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, 29-33.
755. Hubert Baija, 'Original gilding on auricular frames – unusual gilding techniques practiced in Holland, 1640's - 1670's', in: *ArtMatters*, (2005), 3, p. 9-19.
756. Yvette Bruijnen en Michel van de Laar, 'Geschreven, gestempeld of geplakt; verscholen informatie op de keerzijde van schilderijen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 429-448.
757. Ige Verslype en Yvette Bruijnen, 'Sophia de Vervou in haar oorspronkelijke omlijsting', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 4, p. 371-381.
758. Reindert Falkenburg en Walter Melion (red.), *Image and imagination of the religious self in late medieval and early modern Europe*, Proteus, 1, Turnhout 2007.
759. Leonore Stapel, "Tuyn van heel Holland, Moeder der Wijsheyt en bequam tot de drapery': reputatie en zelfbeeld van Leiden in beeld en tekst (circa 1590-1660)", in: *De Zeventiende Eeuw - Beelden van Leiden: zelfbeeld en representatie van een Hollandse stad in de Vroegmoderne Tijd, 1550-1800*, 22 (2006), 1, p. 149-170.
760. Charles Dumas, 'Beeldende kunsten', in: T. Wijsenbeek (red.), *Den Haag. Geschiedenis van de stad. 2. De tijd van de Republiek*, Zwolle 2005, p. 287-330 (en de herdruk van de oorspronkelijke, niet ingekorte tekst hiervan, zonder

- illustraties, in: *Den Haag. Geschiedenis van de stad. 2. De tijd van de Republiek. Bijlage*, Zwolle 2005, p. 44-71).
761. Bert Natter en Kees Zandvliet (red.), *De historische sensatie: het Rijksmuseum geschiedenisboek: 50 verhalen over unieke voorwerpen in het Rijksmuseum*, Amsterdam 2005.
762. Klazina Botke, Tanja Kootte, Guus van den Hout en Nicolette Bartelink, tent. cat. *Bijbelse vrouwen in de kunst*, Utrecht (Museum Catharijneconvent) 2006.
763. Jan de Jong, 'Een verschijning met een glimlach: Venus in de Italiaanse kunst', in: *Kunstschrift*, 50 (2006-2007), 6, p. 14-27.
764. Iris Contant, *Kruisbeelden tegen kromzwaard: de neerslag van de zeeslag van Lepanto in de Italiaanse kunst ten tijde van de Contrareformatie*, Rotterdam 2005.
765. Samuel Mareel en Stijn Bussels, 'Strategieën van overtuiging in het rederijkerstoneel en de beeldende kunsten in de vijftiende- en zestiende-eeuwse Nederlanden', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 15 (2008), 1, p. 16-20.
766. Marijn Schapelhouman, 'Kunst onderweg in de Gouden Eeuw', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 31 (2005), 4, p. 8-11.
767. Ilya Veldman, 'Purgatory in the Low Lands', in: B. Bukovinska en L. Slavicek (red.), *Pictura verba cupit: Essays for Lubomir Konecny*, Praag 2006, p. 169-180.
768. Harald Hendrix en Paolo Procaccioli, *Officine del nuovo: sodalizi fra letterati, artisti ed editori nella cultura italiana tra Riforma e Controriforma*, Manziana 2008.
769. Katie Heyning en Valentijn Byvanck (red.), *Terug naar Zeeland: topstukken uit de 16^e en 17^e eeuw*, Middelburg (Zeeuws Museum) 2008.
770. Joop Boendermaker, Marijke van der Meij-Tolsma (red.), *Prachtig protestant*, Zwolle/Utrecht 2008.
771. Sible de Blaauw, *Pracht en praal van de paus: schatten uit het Vaticaan*, Amsterdam/Utrecht 2003.
772. Thijs Weststeijn, 'Portraits of China and Japan: the case of the Dutch Golden Age', in: K. Yoshida en B. Durrans (red.), tent. cat. *Self and other; portraits of Asia and Europe*, Osaka (National Museum of Ethnology), Osaka (Fukuoka Asian Art Museum), Mayama (The Museum of Modern Art), Osaka (Kanagawa Prefectural Museum of Cultural History) 2008, p. 274-278 (ook Japanse editie, p. 58-75).
773. Jan de Hond en Arjan de Koomen, tent. cat. *Monsters & fabeldieren: 2500 jaar geschiedenis van randgevallen*, Den Bosch (Noordbrabants Museum), Amsterdam 2003.

774. Eveline Sint Nicolaas, 'The Ambassador and the Sultan', in: *An Eyewitness of the Tulip Era: Jean-Baptiste Vanmour*, Istanbul 2003.
775. Eveline Sint Nicolaas, 'Old archives, new insights', in: *An Eyewitness of the Tulip Era: Jean-Baptiste Vanmour*, Istanbul 2003.
776. Geert-Jan Koot, 'Het *Kunstabuechlin* van 1535: een verzameling recepten voor de kunstambachten', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 56 (2008), 1-2, 109-113.
777. Gert-Jan Koot, 'Een 'receptenboek' en een bundel over de gebroeders De Witt: twee zeldzame 17de-eeuwse aanwinsten voor de bibliotheek', in: *Rijksmuseum Amsterdam Jaarverslag 2005*, p. 57-59.
778. Bert Meijer, 'Ferrara e il Nord', in: tent. cat. *Gli Este a Ferrara. Una Corte nel Rinascimento*, Ferrara (Castello), Milaan 2004, p. 184-185.
779. Henk van Os, 'Na de grote schoonmaak', in: *Simulacrum- special over iconoclasme*, 14 (2006), 2, p. 3.

Rembrandt

Algemeen

780. Ben Broos, *Het Rembrandt boek*, Zwolle 2006.
781. Duncan Bull, 'Inleiding: Rembrandt en Caravaggio', in: Taco Dibbits, Duncan Bull, Volker Manuth, Margriet van Eikema Hommes en Ernst van de Wetering, tent. cat. *Rembrandt & Caravaggio*, Amsterdam (Van Gogh Museum), Zwolle 2006, p. 11-25. (ook Engelse, Duitse, Franse en Italiaanse edities).
782. Duncan Bull, 'Rembrandt – Caravaggio', in: *The European Fine Art Fair*, Maastricht 2006, p. 12-20 (ook in het Italiaans uitgegeven in *Art e Dossier*, maart 2006; en in het Frans in *Dossier de l'Art*, april 2006).
783. Taco Dibbits, Duncan Bull, Volker Manuth, Margriet van Eikema Hommes en Ernst van de Wetering, tent. cat. *Rembrandt & Caravaggio*, Amsterdam (Van Gogh Museum), Zwolle 2006 (ook Engelse, Duitse, Franse en Italiaanse edities).
784. Taco Dibbits, 'Proloog: Caravaggio, de Utrechtse Caravaggisten en de jonge Rembrandt', in: Taco Dibbits, Duncan Bull, Volker Manuth, Margriet van Eikema Hommes en Ernst van de Wetering, tent. cat. *Rembrandt & Caravaggio*, Amsterdam (Van Gogh Museum), Zwolle 2006, p. 32-51 (ook Engelse, Duitse, Franse en Italiaanse edities).
785. Bas Dudok van Heel, *De jonge Rembrandt onder tijdgenoten: godsdienst en schilderkunst in Leiden en Amsterdam* (Nijmeegse Kunsthistorische studies, 14), Rotterdam 2006.
786. Margriet van Eikema Hommes en Ernst van de Wetering, 'Licht en kleur bij Caravaggio en Rembrandt, door de ogen van tijdgenoten', in: Taco Dibbits, Duncan Bull, Volker Manuth, Margriet van Eikema Hommes en Ernst van de Wetering, tent. cat. *Rembrandt & Caravaggio*, Amsterdam (Van Gogh Museum), Zwolle 2006, p. 164-179 (ook Engelse, Duitse, Franse en Italiaanse edities).

787. Jeroen Giltaij, tent. cat. *Rembrandt 'Rembrandt'*, Kyoto (National Museum), Frankfurt (Städelsches Kunstinstitut), Wolfratshausen 2003.
788. Akira Kofuku (red.), Volker Manuth e.a., *Rembrandt and the Rembrandt school: the Bible, mythology and ancient history*, Tokyo 2003.
789. Volker Manuth, 'Michael Agnolo van Caravaggio, die te Room wonderlijkcke dinghen doet. Over Rembrandts kennis van het leven en werk van Caravaggio', in: Taco Dibbits, Duncan Bull, Volker Manuth, Margriet van Eikema Hommes en Ernst van de Wetering, tent. cat. *Rembrandt & Caravaggio*, Amsterdam (Van Gogh Museum), Zwolle 2006, p. 180-193 (ook Engelse, Duitse, Franse en Italiaanse edities).
790. Bert Meijer, *Rembrandt*, Milaan 2006 (ook Franse editie).
791. Norbert Middelkoop en Jaco Rutgers, tent. brochure *Rembrandt puur, in het Amsterdams Historisch Museum*, Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2006.
792. Ruud Priem, tent. cat. *Rembrandt and the Golden Age of Dutch Art*, Dayton (The Dayton Art Institute), Phoenix (Phoenix Art Museum), Portland (Portland Art Museum) 2006.
793. Ruud Priem, tent. cat. *Rembrandt and the Golden Age*, Shanghai (Shanghai Museum) 2007-2008.
794. Michiel Roscam Abbing, *New Rembrandt documents* (Rembrandt 2006), dl. 2, Leiden 2006.
795. Michiel Roscam Abbing, *Leven en werk van de grootste schilder aller tijden*, Utrecht/Antwerpen 2006 (ook Engelse, Franse, Spaanse, Griekse, Tsjechische, Russische en Koreaanse edities).
796. Michiel Roscam Abbing en Arthur Graaff, *Rembrandt voor Dummies*, Amsterdam 2006.
797. Epcó Runia en Ariane van Suchtelen, *Rembrandt in het Mauritshuis*, Den Haag/Zwolle 2006 (ook Engelse editie).
798. Klaus Schröder, Marian Bisanz-Prakken en Bas Dudok van Heel, tent. cat. *Rembrandt, Wenen* (Albertina Museum), Wolfratshausen 2004.
799. Gary Schwartz, *De grote Rembrandt*, Zwolle 2006.
800. Gary Schwartz, *Rembrandt: an audio course on the artist's life and work* (4 cd's), Den Haag 2006.
801. Eric Jan Sluijter, *Rembrandt and the female nude*, Amsterdam 2006.

802. Roelof van Straten en Ingrid Moerman, *Rembrandts Leidse tijd 1606-1632*, Leiden 2005 (ook Engelse editie).
803. Christian Tümpel, *Rembrandt: études iconographiques: signification et interpretation du contenu des images*, Brionne 2004.
804. Jaap van der Veen, 'Politics, religion, economy and culture: the Dutch Republic in the Golden Age', in: Lene Bøgh Rønberg en Eva de la Fuente, tent. cat. *Rembrandt?: the master and his workshop*, Kopenhagen (Statens Museum for Kunst) 2006, p. 14-26.
805. Ernst van de Wetering, Michiel Franken en Bob van den Boogert (red.), tent. cat. *Rembrandt: zoektocht van een genie*, Amsterdam (Museum het Rembrandthuis) Berlijn (Gemäldegalerie), Zwolle 2006 (ook Engelse en Duitse editie).
806. Ernst van de Wetering, 'Rembrandt: a biography', in: Lene Bøgh Rønberg en Eva de la Fuente, tent. cat. *Rembrandt?: the master and his workshop*, Kopenhagen (Statens Museum for Kunst) 2006, p. 28-52.
807. Ernst van de Wetering, 'Principaelen and Satellites: pupils' production in Rembrandt's workshop', in: Lene Bøgh Rønberg en Eva de la Fuente, tent. cat. *Rembrandt?: the master and his workshop*, Kopenhagen (Statens Museum for Kunst) 2006, p. 106-122.

Schilderkunst

808. Jonathan Bikker, 'Imitation and originality in the history paintings of Rembrandt's pupils', in: Akira Kofuku (red.), *Rembrandt and Dutch history painting in the 17th century*, Tokyo 2004, p. 69-84.
809. Marian Bisanz-Prakken, *Rembrandt and his time: masterworks from the Albertina, Vienna*, Wenen 2005.
810. Ingrid Brons en Annemarie Postma, *Rembrandt in Leiden: portret van een schildersjongen in zijn stad*, Den Bosch 2005.
811. Peter van der Coelen, 'Rembrandt's Civilis: iconography, meaning and impact', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 31-56.
812. Herman Colenbrander, 'The *Night Watch*. Captain Frans Banninck Cocq: 'Pugno pro Patria!', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 9-30.
813. Herman Colenbrander, 'The waters are come in unto my soul' (Psalm LXIX.2 David): Rembrandt's *A Woman Bathing in a Stream* in London's National Gallery', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 57-62.
814. Arie van Deursen, 'Rembrandt en Stefanus', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2006), 1-2, p. 29-33.

815. Taco Dibbits, 'Once Rembrandt's 'Celebrated Picture': the reception history of the *Holy Family at Night*', in: Akira Kofuku (red.), *Rembrandt and Dutch history painting in the 17th century*, Tokyo 2004, p. 39-53.
816. Taco Dibbits, 'Ooit Rembrandts 'vermaarde schilderij': de receptiegeschiedenis van *Heilige Familie bij avond*', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 101-121 (ook verschenen in: tent. cat. *Rembrandt and the Rembrandt School: The Bible, Mythology and Ancient History*, Tokio (The National Museum of Western Art) 2003, p. 23-31).
817. Michiel Franken, 'Leren door imiteren: het navolgen van schilderijen in Rembrandtswerkplaats', in: tent. cat. Ernst van de Wetering, Michiel Franken en Bob van den Boogert (red.), *Rembrandt – Zoektocht van een genie*, Amsterdam (Museum het Rembrandthuis) Berlijn (Gemäldegalerie), Zwolle/Amsterdam 2006, p. 153-177 (ook Engelse en Duitse editie).
818. Anouk Janssen, 'De iconografie van de ouderdom en het werk van de jonge Rembrandt', in: Christiaan Vogelaar, Gerbrand Korevaar en Anouk Janssen, tent. cat. *Rembrandts moeder: mythe en werkelijkheid*, Leiden (Stedelijk Museum de Lakenhal), Zwolle 2005, p. 53-66 (ook Engelse editie).
819. Gerbrand Korevaar, 'Rembrandts moeder: ontstaan, ontwikkeling en ontmanteling van een mythe', in: Christiaan Vogelaar, Gerbrand Korevaar en Anouk Janssen, tent. cat. *Rembrandts moeder: mythe en werkelijkheid*, Leiden (Stedelijk Museum de Lakenhal), Zwolle 2005, p. 33-53 (ook Engelse editie).
820. Michel van de Laar, 'Rembrandts Jeremia gerestaureerd', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 30 (2004), 2, p. 16-17.
821. Volker Manuth, 'Tobias, Anna und das Böckchen: Variationen über ein Thema aus dem Buch Tobias von Rembrandt und Gerbrand van den Eeckhout', in: Volker Manuth en Axel Rüger (red.), *Collected opinions: essays on Netherlandish art in honour of Alfred Bader*, Londen 2004, p. 88-105.
822. Volker Manuth, 'Religious history paintings in the world of Rembrandt', in: Akira Kofuku (red.), *Rembrandt and Dutch history painting in the 17th century*, Tokyo 2004, p. 55-67.
823. Norbert Middelkoop, 'The anatomy lesson of Dr. Deijman and its place in Rembrandt's portraiture', in: Toshiharu Nakamura (red.), *Rembrandt as norm and anti-norm: papers given at the colloquium held at the Graduate School of Letters, Kyoto University, December 15, 2002*, Kyoto 2004, p. 93-123.
824. Bert Natter, '*Het Joodse bruidje*; de vroegst bekende duiding opnieuw bekeken', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 163-181.
825. Henk van Os, 'Rembrandts *Offer van Abraham* in de Hermitage', publicatie op website KNAW van lezing voor jaarlijkse Verenigde Vergadering KNAW.

826. Michiel Roscam Abbing en Pierre Tuynman, 'Het onderschrift van het portret van de ontvanger Joannes Wtenbogaert', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2004) 1-2, p. 55-60.
827. Eric Jan Sluijter, 'Rembrandts *Jeremia treurend om de verwoesting van Jeruzalem* en een tragedie van Guiliam van Nieuwlandt,' in: J.E. Abrahamse, M. Carasso-Kok en E. Schmitz (red.), *De verbeelde wereld. Liber amicorum voor Boudewijn Bakker*, Bussum 2008, p. 127-140.
828. Christian Tümpel, 'Der Dialog der Künstler um Rembrandt über die Opferung Isaaks', in: Ulrich Heinen en J.A. Steiger (red.), *Die Opferung Isaaks in den Konfessionen und Medien der Frühen Neuzeit*, Berlijn 2006, p. 490-552.
829. Jaap van der Veen, 'Onbekende opdrachtgevers van Rembrandt (3). Portretten van leden van de familie Sijen door Rembrandt, in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2003), 1-2, p. 47-60.
830. Jaap van der Veen, 'By his own hand. The valuation of autograph painting in the 17th century', in: Ernst van de Wetering e.a., *A Corpus of Rembrandt paintings: the self-portraits* (Stichting Foundation Rembrandt Research Project, 4), Dordrecht 2005, p. 3-44.
- 831.
832. Wilko Verbakel en Arie Wallert, 'Rembrandt lachend?', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 131-143.
833. Alejandro Vergara, Teresa Posada Kubissa en Mariët Westermann, tent. cat. *Rembrandt: pintor de historias*, Madrid (Museo del Prado) 2008.
834. Christiaan Vogelaar, Gerbrand Korevaar en Anouk Janssen, tent. cat. *Rembrandts moeder: mythe en werkelijkheid*, Leiden (Stedelijk Museum de Lakenhal), Zwolle 2005 (ook Engelse editie).
835. Christiaan Vogelaar, Gregor Weber en Boudewijn Bakker, tent. cat. *Rembrandts landschappen*, Leiden (Stedelijk Museum De Lakenhal), Kassel (Staatliche Museen, Gemäldegalerie Alte meister), Zwolle 2006 (ook Engelse en Duitse editie).
836. André van de Waal en Ernst van de Wetering, *Jonge Rembrandt groot: 28 werken van de jonge Rembrandt ter gelegenheid van het Rembrandtjaar 2006 in vergroting getoond op Leidse gevels*, Leiden 2006.
837. Arie Wallert, 'Een onopgelost probleem: *Samson en Delila*', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 155-161.
838. Arie Wallert, 'Twee helden van het vaderland', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 197-200.

839. Ernst van de Wetering, *Rembrandt's hidden self-portraits*, Amsterdam 2003.
840. Ernst van de Wetering e.a., *A Corpus of Rembrandt paintings: the self-portraits* (Stichting Foundation Rembrandt Research Project, 4), Dordrecht 2005.
841. Ernst van de Wetering, 'Rembrandt Laughing, c. 1628 – a painting resurfaces', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2007), p. 18-40.
842. Ernst van de Wetering, *Rembrandt: a life in 180 paintings*, Amsterdam 2008.
843. Arthur Wheelock, Peter Sutton, Volker Manuth en Anne Woollett, tent. cat. *Rembrandts late religieuze portretten*, Washington (National Gallery of Art), Zwolle 2005 (ook Engelse editie).

Tekenkunst

844. Albert Elen, tent. cat. *Rembrandt in Rotterdam. Tekeningen van Rembrandt en zijn kring*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen), Istanbul (Pera Museum) 2005 (ook Turkse editie, 2006).
845. Stefaan Hautekee en Peter Schatborn, *Tekeningen van Rembrandt en zijn leerlingen*, Gent 2005.
846. Egbert Haverkamp Begemann, 'Rembrandt's drawing The Raising of the Cross in the Museum of Fine Arts, Boston', in: Marieke van den Doel e.a. (red.), *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 39-46.
847. Eddy de Jongh, 'Rembrandt als tekenaar', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), p. 53.
848. Bozena Anna Kowalczyk, Ger Luijten, Ingrid Oud, Bonny van Sighem en Gerdien Wuestman, tent. cat. *L'età di Rembrandt: i disegni olandesi della Biblioteca Reale di Torino*, Turijn (Biblioteca Reale) 2006.
849. Volker Manuth, 'Rembrandts Beschneidung Christi in München: Entstehung und Funktion', in: Thea Vignau-Wilberg (red.), *Rembrandt-Zeichnungen in München: Beiträge zur Ausstellung: Rembrandt auf Papier – Werk und Wirkung*, München (Staatliche Graphische Sammlung) 2003, p. 114-124.
850. Andrea Müller-Schirmer, 'Tonaliteit in Rembrandts tekeningen', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 3, p. 28-31.
851. Andrea Müller-Schirmer, 'Grenzen im Licht. Über Licht und Schatten in den Zeichnungen von Rembrandt', in: *Oud Holland*, 121 (2008), 1, p. 56-80.
852. Michiel Plomp, 'Rembrandt and his circle: drawings and prints', in: *The Metropolitan Museum of Art bulletin*, 64 (2006), 1.

853. Michiel Roscam Abbing en Pierre Tuynman, 'Rembrandt's drawings of the elephant Hansken', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 173-190.
854. Jaco Rutgers, 'Rembrandt's tekeningen en prenten', in: tent. brochure *Rembrandt puur*, Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2006, p. 4-11.
855. Jaco Rutgers, 'Rembrandts Landschaften auf Papier', in: tent. cat. *Rembrandts Landschaften*, München/Kassel/Leiden 2006, p. 205-239 (ook in Nederlandse en Engelse editie).
856. Marijn Schapelhouman, *Rembrandt en de kunst van het tekenen*, Zwolle 2006 (ook Engelse editie).
857. Peter Schatborn, 'Rembrandts Verwendung der eigenen Zeichnungen', in: M. Bisanz-Prakken, tent. cat. *Rembrandt*, Wenen (Albertina) 2004, p. 41-47.
858. Peter Schatborn, 'Rembrandts gebruik van tekeningen', in: *Kroniek van het Rembrandthuis* (2004) 1-2, p. 29-39.
859. Peter Schatborn, 'Tekeningen van Rembrandt en Pieter de With', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2005), 1-2, p. 3-13.
860. Peter Schatborn, *Rembrandt. Louvre* (Cabinet des Dessins, 11), Parijs/Milaan 2006 (ook Franse, Engelse en Italiaanse editie).
861. Peter Schatborn, Carel van Tuyll van Serooskerken, Hélène Grollemund en Bas Dudok van Heel, tent. cat. *Rembrandt dessinateur: chefs-d'oeuvre des collections en France*, Parijs (Musée du Louvre) 2006.
862. Roelof van Straten, *Iconclass indexes. Rembrandt and his school. Vol. 4: Drawings of the Rembrandt School: artists A-J*, Leiden 2004.
863. Roelof van Straten, *Iconclass indexes. Rembrandt and his school. Vol. 5: Drawings of the Rembrandt School: artists K-Z*, Leiden 2007.
864. Christian Tümpel, 'Jesus und die Ehebrecherin und Rembrandts Notizen auf Zeichnungen mit Historien', in: Thea Vigneau-Wilberg (red.), *Rembrandt-Zeichnungen in München: Beiträge zur Ausstellung: Rembrandt auf Papier – Werk und Wirkung*, München (Staatliche Graphische Sammlung) 2003, p. 161-175.
865. Christian Tümpel en Astrid Tümpel, *Rembrandt: pictures and metaphors*, Londen 2006.
866. Thea Vigneau-Wilberg (red.), *Rembrandt-Zeichnungen in München: Beiträge zur Ausstellung: Rembrandt auf Papier – Werk und Wirkung*, München (Staatliche Graphische Sammlung) 2003.

Prentkunst

867. Peter van der Coelen, tent. cat. *Rembrandts passie. Het Nieuwe Testament in de Nederlandse prentkunst van de zestiende en zeventiende eeuw*, Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2006.
868. Erik Hinterding, 'Rembrandt's etchings of biblical and mythological subjects: associations with his painting', in: A. Kofuku (e.a.), *Rembrandt and the Rembrandt school: the Bible, Mythology and Ancient History*, Tokyo (National Museum of Western Art) 2003, p. 44-55.
869. Erik Hinterding, 'Rembrandt's etchings of Biblical and mythological subjects: associations with his painting', in: A. Kofuku (red.), *Rembrandt and Dutch History Painting in the 17th Century*, Tokyo 2004, p. 139-157.
870. Erik Hinterding, *Rembrandt as an etcher: the practice of production and distribution*, 3 dln., Ouderkerk aan den IJssel 2006.
871. Erik Hinterding, tent. cat. *Rembrandt. Grafiikan mestariteoksia. Klassik Stiftung Weimarin Bkokoelmista*, Hämeenlinna (Taidemuseo) 2007.
872. Erik Hinterding, *Rembrandt etchings from the Frits Lugt Collection: catalogue raisonné*, dl. 2, Bussum/Parijs 2008.
873. Ger Luijten, 'Rembrandts Ehrgeiz als Radierer', in: Marian Bisanz-Prakken, tent. cat. *Rembrandt*, Wenen (Albertina) 2004, p. 49-57.
874. Ger Luijten, 'Rembrandt e l'acquaforte', in: G. Mariani (red.), *Le tecniche calcografiche d'incisione indiretta. Acquaforte, acquatinta lavis ceramolle*, Rome (Istituto Nazionale per la Grafica) 2005, p. 34-43.
875. Michiel Roscam Abbing, 'Rembrandt's sakerdaan press and the identification of sakerdaan-wood', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 205-213.
876. Jaco Rutgers, 'Stefano della Bella et Rembrandt: La filière française', in: tent. cat. *Rembrandt et les peintres-graveurs italiens, de Castiglione à Tiepolo*, Épinal (Musée départemental de l'art ancien et contemporain), Gent 2003, p. 31-43.
877. Jaco Rutgers, 'Il "fondo Rembrandt" nella Pinacoteca Tosio Martinengo e il collezionismo di stampe in Italia', in: tent. cat. *Da Dürer a Rembrandt a Morandi. Capolavori dell'incisione della Pinacoteca Tosio Martinengo*, Brescia (Pinacoteca Tosio Martinengo), Conegliano 2004, p. 23-30.
878. Jaco Rutgers, 'A source for Rembrandt's *Beheading of St John the Baptist*', in: *Print Quarterly*, 21 (2004), p. 154-156.
879. Jaco Rutgers, 'Stefano della Bella en Rembrandt: de Franse connectie', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2004), 1-2, p. 17-27.

880. Jaco Rutgers, 'Le stampe di Rembrandt in Italia nel Seicento e nel Settecento', in: tent. cat. *Rembrandt e i capolavori della grafica europea nelle collezioni del Castello del Buonconsiglio*, Trento (Castello del Buonconsiglio) 2008, p. 22-37.
881. Christian Tümpel, Janrense Boonstra en Hermine Pool, *Rembrandt en de bijbel: alle etsen*, Zwolle 2006.
882. Christian Tümpel, 'Rembrandt als Radierer', in: tent. cat. Herwig Guratzsch, Thomas Gädeke, Uta Kuhl en Christian Tümpel, *Rembrandt entdecken: die 100 schönsten Radierungen aus dem Kupferstichkabinett der Hamburger Kunsthalle*, Keulen 2006, p. 13-33.

Verzamelgeschiedenis

883. Marten Jan Bok, 'Rembrandt's fame and Rembrandt's failure. The market for history paintings in the Dutch Republic', in: Akira Kofuku (red.), *Rembrandt and Dutch history painting in the 17th century*, Tokyo 2004, p. 159-178.
884. Peter van der Coelen, 'Rembrandt in Duitsland – Iconografie en verspreiding van zijn etsen in de zeventiende eeuw', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2004), 1-2, p. 3-15.
885. Jeroen Giltaij, 'Antonio Ruffo e Rembrandt', in: tent. cat. *Percorsi d'arte, dal collezionismo dei Ruffo all'evoluzione pittorica di Mino Delle Site*, Cavallino, Convento di S. Domenico, Salerno (Pinacoteca Provinciale) 2005, p. 50-63.
886. Jeroen Giltaij, 'Nieuws omtrent Ruffo en Rembrandt', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2005), 1-2, p. 47-49.
887. Peter van der Ploeg, Epcó Runia, Ariane van Suchtelen, Quentin Buvelot en Lea van der Vinde, *Rembrandt, een jongensdroom: De verzameling Kremer*, München 2008 (ook Duitse editie).

Receptiegeschiedenis

888. Herman Beliën en Paul Knevel, *Langs Rembrandts roem: geschiedenis op straat: de reputatie van een meester*, Amsterdam 2006.
889. Ben Broos en Eveline Koolhaas-Grosfeld, 'Evert Maaskamp (1769-1834), Rembrandtbiograaf van het eerste uur, verguisd en vergeten', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2004), 1-2, p. 41-53.
890. Peter Hecht, *Van Gogh en Rembrandt*, Amsterdam/Brussel/Zwolle 2006.
891. Henk Heideveld, *Rembrandt in Zwolle. Verkenningen van een kunstenaar*, Kampen 2006.
892. Hendrik Horn, 'Deistic classicism in Arnold Houbraken's Life of Rembrandt', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 251-266.

893. Ger Luijten, 'De tijdloze aantrekkingskracht van Rembrandt', in: Henk Heideveld, *Rembrandt in Zwolle. Verkenningen van een kunstenaar*, Kampen 2006, p. 6-7.
894. Jaco Rutgers, 'Sijn kunst-faem over 't spits der Alpen heen gevlogen? Rembrandts naam en faam in Italië in de zeventiende eeuw', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, 2003, 1-2, p. 3-19.
895. Jaco Rutgers, 'Le nom et le renom de Rembrandt dans l'Italie du XVIIe siècle', in: tent. cat. *Rembrandt et les peintres-graveurs italiens, de Castiglione à Tiepolo*, Épinal (Musée départemental de l'art ancien et contemporain), Gent 2003, p. 11-29.
896. Jaco Rutgers, 'Het Rembrandtbeeld in de negentiende eeuw', in: tent. brochure *Rembrandt puur*, Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2006, p. 18-24.
897. Jaco Rutgers, *Rembrandt in Italië. Vijf studies naar receptie en verzamelgeschiedenis*, Utrecht 2008.
898. Pierre Tuynman, 'The earliest extant judgement on Rembrandt: Schrevelius and Buchelius, with an aside on Scriverius', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 217-227.
899. Thijs Weststeijn, 'Rembrandt and rhetoric. The concepts of *affectus*, *enargeia* and *ornatus* in Samuel van Hoogstraten's judgement of his master', in: Marieke van den Doel e.a. (red.), *The learned eye. Regarding art, theory and the artist's reputation. Essays for Ernst van de Wetering*, Amsterdam 2005, p. 111-130.
- Overige
900. Boudewijn Bakker, 'Rembrandt en de landelijke bouwkunst van zijn tijd', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2006), 1-2, p. 3-27.
901. Boudewijn Bakker, 'Natuur of Kunst? Rembrandts esthetica en de Nederlandse traditie', in: Christiaan Vogelaar, Gregor Weber en Boudewijn Bakker, tent. cat. *Rembrandts landschappen*, Leiden (Stedelijk Museum De Lakenhal), Kassel (Staatliche Museen, Gemäldegalerie Alte meister), Zwolle 2006, p. 145-171 (ook Engelse en Duitse editie).
902. Boudewijn Bakker, 'An Amsterdam windmill in Washington', in: Michiel Roscam Abbing (red.) *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 75-84.
903. Jonathan Bikker, 'Een gruwelijke en goedkope 'Rembrandt'', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 183-189.
904. Albert Blankert, 'Rembrandts nachtwerk', in: *Kunstschrift*, 50 (2006), 3, p. 32-41.

905. Albert Blankert, 'Controverses autour de Rembrandt', in: tent. cat. *Rembrandt et la Nouvelle Jérusalem. Juifs et Chrétiens à Amsterdam au siècle d'or*, Parijs (Musée d'art et d'histoire du Judaïsme) 2007, p. 63-101.
906. Ben Broos, 'Saskia Uylenburgh. Friese jongedochter, Rembrandts bruid', in: *Fryslân*, 9 (2003), 2, p. 22-29.
907. Ben Broos, 'Rembrandts 'huisvrouw' en haar vroegste biografen', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2003), 1-2, p. 35-45.
908. Ben Broos, 'Rembrandts eerste reis naar Friesland', in: *Oud Holland* 118 (2005), 1-2, p. 79-91.
909. Ben Broos, 'Rembrandt en Saskia en Het Bildt', in: L. Ferwerda, *Een Uytland gheheten Bil. De geskiedenis fan de gemeente 't Bildt*, St.-Anne 2005, p. 44-45.
910. Ben Broos, 'Rembrandts Zeeuwse connectie: François Coopal en Titia Uylenburgh', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2005), 1-2, p. 25-33.
911. Ben Broos, 'Uylenburgh, Saskia', in: *Digitaal Vrouwenlexikon van Nederland*, 2006, s.v.
912. Ben Broos en Geert Panhuysen, 'Johannes Maccovius. Rembrandt's brother-in-law', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 229-238.
913. Ben Broos en Geert Panhuysen, 'Predikant Johannes Sylvius, neef en vriend van Saskia en Rembrandt', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2006), 1-2, p. 42-68.
914. Ben Broos, 'Gerrit van Loo, secretaris van Sint Annaparochie, zwager van Rembrandt', in: *Fryslân*, 13 (2008), 4, p. 16-20.
915. Ben Broos, 'Aeltje Uylenburgh uit Leeuwarden, petemoei van Rembrandts kinderen', in: *Fryslân*, 13 (2008), 1, p. 8-11.
916. Peter van der Coelen, 'Rembrandt en Nijmegen?', in: *Numaga*, 52 (2005), p. 163-173.
917. Bas Dudok van Heel, 'Rembrandt van Rijn - eine ungewöhnliche Biographie eines grossen Malers', in: Klaus Schröder, Marian Bisanz-Prakken en Bas Dudok van Heel, tent. cat. *Rembrandt*, Wenen (Albertina Museum), Wolfratshausen 2004, p. 15-25.
918. Gerda Hoekveld-Meijer, *De God van Rembrandt: Rembrandt als commentator van de godsdienst van zijn tijd*, Zoetermeer 2005.
919. Marijke van der Hoeven, *Hoed op voor Rembrandt*, Amsterdam 2008.
920. Wouter Kloek, 'De zichtbare Rembrandt', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 203-209.

921. Arjan de Koomen, 'Rembrandts tiental', in: *Kunstschrift*, 47 (2003), 2, p. 42-46.
922. Huigen Leeftang, 'Een echte Rembrandt...of toch iets anders?', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 32 (2006), 6, p. 4-9.
923. Ronald de Leeuw, 'Richard Strauss, Rembrandt & het Rijksmuseum', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 3, p. 291-296.
924. Volker Manuth, "'Are you a Mennonite, Papist, Arminian, or Beggar?": art, religion and Rembrandt', in: Ernst van de Wetering, Michiel Franken en Bob van den Boogert (red.), tent. cat. *Rembrandt: quest of a genius*, Amsterdam (Museum het Rembrandthuis) Berlijn (Gemäldegalerie), Zwolle 2006, p. 65-77 (ook Nederlandse en Duitse editie).
925. Volker Manuth en Marieke de Winkel, 'Rembrandt een theaterganger?', in: *Desipientia. Zin & Waan*, 15 (2008), 1, p. 28-32.
926. Saam Nijstad, 'Rembrandts vergissing', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2005), 1-2, p. 51-56.
927. Nicole Roepers en Robert Zwijnenberg, tent. cat. *Brains unlimited: Rembrandt en actuele verbeeldingen van het brein*, Leiden (Stedelijk Museum De Lakenhal) 2006.
928. Michiel Roscam Abbing, *Rembrandts olifant. Het verhaal van Hansken*, Amsterdam 2006 (ook Engelse editie).
929. Michiel Roscam Abbing en Aart Vos, 'The Cattenburgh family and Rembrandt', in: Michiel Roscam Abbing (red.), *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 239-250.
930. Marijn Schapelhouman, 'Rembrandt als regisseur', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 32 (2006), 4, p. 4-7.
931. Marijn Schapelhouman, 'Rembrandt als toeschouwer', in: *Rijksmuseum Kunstkrant*, 32 (2006), 6, p. 10-11.
932. Eva Schuss, 'Dove verf? De relatie tussen Rembrandt en Vondel in historisch perspectief', in: *De Zeventiende Eeuw*, 22 (2006), 2, p. 225-246.
933. Roelof van Straten, 'Rembrandt re-attributions: between fact and wishful thinking', in: Michiel Roscam Abbing (red.) *Rembrandt 2006: Essays*, Leiden 2006, p. 103-111.
934. Christian Tümpel, 'Göttliches Licht', in: *Stadt Gottes*, 129 (2006), 7-8, p. 42-45.
935. Christian Tümpel, 'Der missverstandene Rembrandt', in: *Zeitzeichen, Evangelische Kommentare zu Religion und Gesellschaft*, 7 (2006), p. 42-45.

936. Christian Tümpel, 'Rembrandts Ikonographie: Tradition und Erneuerung', in: Ernst van de Wetering, Michiel Franken en Bob van den Boogert (red.), tent. cat. *Rembrandt, ein Genie auf der Suche*, Amsterdam (Museum het Rembrandthuis) Berlijn (Gemäldegalerie), Zwolle 2006, p. 104-127 (ook Nederlandse en Engelse editie).
937. Lyckle de Vries, 'Enkele opmerkingen over Rembrandts eensaeme historien', in: *Kroniek van het Rembrandthuis*, (2006), 1-2, p. 35-41.
938. Arie Wallert, 'Rembrandt geretucee...Lieve?', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 54 (2006), 2, p. 123-129.
939. Astrid Waltmans, *Hendrickje Stoffels: een meisje uit de provincie in een Amsterdams kunstenaarsmilieu*, IJzerlo 2006.
940. Ernst van de Wetering, 'Rembrandt und das Licht', in: Klaus Schröder, Marian Bisanz-Prakken en Bas Dudok van Heel, tent. cat. *Rembrandt*, Wenen (Albertina Museum), Wolfratshausen 2004, p. 27-39.
941. Ernst van de Wetering, 'Een imitator uit eigen kring', in: *Kunstschrift*, 51 (2007), 2, p. 24-29.
942. Marieke de Winkel, *Fashion and fancy: dress and meaning in Rembrandt's paintings*, Amsterdam 2006.

Lijst op auteur

A

Aarts, Marina.....	740
Aikema, Bernard.....	1, 2, 135, 136, 138, 227, 228, 292, 313, 314, 353, 354, 355
.....	416, 420, 526, 527, 528, 529, 656, 657, 690, 691, 717, 718
Aken-Fehmers, Marion van.....	570, 579, 589
Akker, Paul van den.....	101, 664
Alsteens, Stijn.....	203, 458, 744, 745
Ark, Henk.....	654
Arnolli, Geineke.....	612, 613, 614, 625

B

Baarsen, Reinier.....	609, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637
Baija, Hubert.....	754, 755
Bakker, Boudewijn.....	34, 48, 50, 493, 517, 518, 835, 900, 901, 902
Beelaerts van Blokland, W.R.	426
Beem, Rebecca van.....	711
Beliën, Herman.....	888
Bennekom, Willem van.....	124
Benthem, Barend van.....	611
Berge, Herbert van den.....	571
Berge-Gerbaud, Mária van.....	458, 744, 745
Bergvelt, Ellinoor.....	75, 751
Biemond, Dirk Jan.....	572, 600, 611, 636, 638, 639
Biesboer, Pieter.....	3, 4, 51, 139, 160, 185, 237
Bijl, Martin.....	76, 237
Bikker, Jonathan.....	5, 6, 77, 125, 143, 183, 204, 215, 219, 247, 266, 808, 903
Binnebeke, Emile van.....	563, 564
Bisanz-Prakken, Marian.....	798, 809
Blaauw, Sible de.....	771
Blankert, Albert.....	7, 149, 349, 904, 905
Bleyerveld, Yvonne.....	703
Bloemendal, Jan.....	658
Blonk, Dirk Izaäk.....	521
Boele, Vincent.....	748
Boendermaker, Joop.....	770
Boers, Marion.....	724
Boersma, Annetje.....	626

Bok, Marten Jan.....	8, 133, 263, 411, 734, 740, 741, 883
Bolten, Jaap.....	403
Boogert, Bob van den.....	805
Boonstra, Janrense.....	881
Boschloo, Anton.....	659
Bostoën, Karel.....	51
Braaksma, Truus.....	616
Brams, Koen.....	9
Brand, Ron.....	381
Brink, Peter van den.....	21, 33, 127, 128, 269
Brons, Ingrid.....	810
Broos, Ben.....	79, 780, 889, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915
Bruyn, Josua.....	145
Bruyn Kops, Henriette de.....	50
Bruijnen, Yvette.....	6, 221, 756, 757
Buijs, Hans.....	203
Buijsen, Edwin.....	364, 384
Bull, Duncan.....	35, 223, 224, 361, 781, 782, 783
Buren, Anne van.....	29
Bussels, Stijn.....	765
Buvelot, Quentin.....	79, 80, 84, 94, 96, 190, 209, 251, 287, 744, 887

C

Campen, Jan van.....	573, 641
Carasso-Kok, Marijke.....	640
Clippel, Karolien de.....	52, 53, 54, 55, 81, 176, 193, 194, 246
.....	312, 315, 316, 317, 318, 319, 378
Coelen, Peter van der.....	385, 404, 405, 449, 450, 451, 475, 480
.....	602, 660, 692, 693, 811, 867, 884, 916
Coenen, Baukje.....	410
Colenbrander, Herman.....	812, 813
Contant, Iris.....	764
Craft-Giepmans, Sabine.....	10, 36

D

Dam, Jan Daan van.....	574, 575, 576, 577, 578
Deelder, Theo.....	609
Dekker, Annemarie den.....	611
Denninger, Carole.....	49
Deursen, Arie van.....	814
Dibbits, Taco.....	191, 254, 307, 367, 375, 783, 784, 815, 816
Doel, Marieke van den.....	661
Doevendans, Akkerym.....	698
Domela Nieuwenhuis, Eric.....	260, 394
Dubbe, Bé.....	601
Dudok van Heel, Bas.....	82, 263, 785, 798, 861, 917
Duin, P.H.J.C. van.....	636
Duits, Rembrandt.....	557

Dumas, Charles.....37, 426, 439, 760
Duparc, Frederik.....216, 383

E

Eck, Xander van.....102, 146, 161, 236
Eeghen, Christiaan van.....438
Eerenbeemd, Angelique van den.....434
Egmond, Florike.....386
Eikema Hommes, Margriet van.....103, 104, 783, 786
Ekkart, Rudi.....79, 83, 84, 85, 86, 277, 304, 379, 746
Elen, Albert.....401, 404, 405, 431, 440, 844
Eliëns, Titus.....570, 579, 609
Elzinga, Gert.....376
Enklaar, Marlies.....22, 377, 479
Ernest-Martinec, Blanka.....662
Erftemeijer, Antoon.....11, 238
Erkelens, Wies.....642

F

Falkenburg, Reindert.....305, 758
Filedt Kok, Jan Piet.....6, 12, 13, 87, 230, 266, 294, 295, 296, 320
Fock, Willemijn.....636
Franken, Michiel.....47, 210, 743, 805, 817
Fuhring, Peter.....387, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 593, 752

G

Gaba-van Dongen, Alexandra.....56, 603, 693
Gastel, Joris van.....485
Gelder, Roelof van.....388
Gent, Judith van.....23
Gestel-van het Schip, Paula van.....520
Gierveld, Arend Jan.....580, 581
Giltaj, Jeroen.....14, 19, 57, 158, 269, 271, 389, 390, 787, 885, 886
Goossens, Eymert-Jan.....131, 382
Gordenker, Emilie.....212
Gosselink, Martine.....437, 740
Graaf, Florence de.....349
Grijzenhout, Frans.....335, 336
Groenendijk, Peter.....663
Groot, Erlend de.....38, 526, 527, 528, 529

H

Ham, Gijs van der.....200, 214
Haspels, Jan Jaap.....642, 643
Hartkamp-Jonxis, Ebeltje.....617, 618, 619, 620, 621
Haveman, Mariëtte.....64, 163, 164, 165, 664
Haverkamp Begemann, Egbert.....846
Hazelzet, Korine.....171
Hecht, Peter.....58, 890

Heideveld, Henk.....	891
Helmus, Liesbeth.....	65, 177, 333, 348, 394
Hendrikman, Lars.....	267, 373
Hendrix, Harald.....	768
Heuven-van Nes, Emerentia van.....	97
Heyning, Katie.....	622, 769
Hijmans, Willem.....	155
Hinterding, Erik.....	458, 868, 869, 870, 871, 872
Hoekstra-Klein, Wik.....	582, 583, 584, 585, 586, 587
Hoekveld-Meijer, Gerda.....	918
Hoeven, Marijke van der.....	919
Hond, Jan de.....	773
Hoogduin-Berkhout, Marike.....	105
Horn, Hendrik.....	892
Hout, Guus van den.....	762
Hoving, Ab.....	244
Huiskens, Charlotte.....	39, 380

I

Ilsink, Matthijs.....	172, 409, 490
-----------------------	---------------

J

Janssen, Anouk.....	459, 460, 461, 818, 834
Jonckheere, Koenraad.....	273, 427, 732, 733, 738
Jong, Jan de.....	40, 321, 721, 763
Jongh, Eddy de.....	59, 88, 137, 150, 159, 166, 239, 249, 287, 288, 322
.....	331, 350, 352, 359, 664, 702, 704, 705, 706, 847
Jonker, Menno.....	280
Jörg, Christiaan.....	588, 645
Jorink, Eric.....	229

K

Kaldenbach, Kees.....	15
Kamermans, Johan.....	580
Keblusek, Marika.....	225
Keijser-Schuurman, Willy.....	604
Kensche, Susanne.....	280
Kieft, Ghislain.....	31, 106, 309
Kilian, Jennifer.....	61, 264, 265
Kinkelder, Marijke de.....	144, 240, 623
Klerck, Bram de.....	182, 665, 666, 667, 694, 695, 696
Klinkert, Christi.....	462, 463, 464, 465, 466, 467, 503
Kloek, Els.....	337
Kloek, Wouter.....	16, 41, 46, 123, 274, 311, 338, 374, 393, 435, 624, 668, 920
Knevel, Paul.....	888
Knol, Egge.....	181, 599
Koenen, Jelle.....	376

Koldewey, Jos.....	17
Kolfin, Elmer.....	18, 42, 51, 89, 90, 107, 108, 109, 258, 418 433, 468, 469, 522, 669, 710, 749
Koomen, Arjan de.....	537, 773, 921
Koot, Geert-Jan.....	495, 776, 777
Korevaar, Gerbrand.....	129, 661, 742, 819, 834
Korthals Altes, Everhard.....	6, 441, 722, 737
Kos, Anton.....	36
Krogt, Peter van der.....	520, 526, 527, 529
Kuus, Saskia.....	487
Kwakkelstein, Michael.....	421

L

Laar, Michel van de.....	244, 266, 268, 293, 756, 820
Laarman, Frauke.....	91
Lammertse, Friso.....	19, 160, 162, 167, 270, 626, 627, 735, 736
Langh, Robert van.....	538, 546
Laurentius, Theo.....	20, 37, 446, 447
Leeflang, Huigen.....	44, 169, 184, 255, 391, 429, 430, 471, 472 489, 496, 497, 498, 500, 502, 511, 512, 922
Leeflang, Micha.....	186, 187
Leerintveld, Ad.....	70
Leesberg, Marjolein.....	494, 512, 515
Leeuw, Ronald de.....	14, 60, 339, 923
Leeuw, Milko den.....	729
Leeuwen, Rudie van.....	92, 93, 192
Lehmann, Ann-Sophie.....	664, 670
Liefkes, Reino.....	590
Löffler, Erik.....	289
Loomeijer, Frits.....	519, 524
Luijt, Janjaap.....	605, 606
Luijten, Ger.....	208, 407, 472, 473, 480, 488, 499, 508 510, 720, 725, 848, 873, 874, 893
Lunsingh Scheurleer, P.C.M.....	646

M

Manuth, Volker.....	93, 217, 783, 788, 789, 821, 822, 843, 849, 924, 925
Mareel, Samuel.....	765
Mark, Bieke van der.....	251, 287
Meer, Sjoerd de.....	523, 524
Meij-Tolsma, Marijke van der.....	770
Meijer, Bert.....	43, 121, 168, 206, 323, 368, 392, 393 443, 444, 445, 474, 671, 719, 778, 790
Meijer, Fred.....	66, 67, 68, 69, 157, 160, 269, 271, 302, 365
Middelkoop, Norbert.....	8, 23, 110, 126, 140, 188, 261, 332, 791, 823
Miedema, Hessel.....	189, 662
Mijnlieff, Ewoud.....	750
Moerman, Ingrid.....	802

Molen, Johan ter.....	483, 594
Mortier, Bianca M. du.....	628
Müller-Schirmer, Andrea.....	850, 851

N

Natter, Bert.....	761, 824
Neut, Ruud van der.....	607, 608, 647, 648, 649
Nierop, Henk van.....	255, 256, 340
Nijkamp, Lieneke.....	290
Nijstad, Saam.....	70, 926
Noldus, Badeloch.....	262

O

Oosterzee, Leonoor van.....	233
Os, Henk van.....	24, 44, 141, 779, 825

P

Paarlberg, Sander.....	2, 25, 26, 27, 111, 195, 196, 197, 199, 205, 234, 257, 278, 284
Panhuysen, Geert.....	912, 913
Panhuysen, Luc.....	568
Pantus, Willem Jan.....	179
Peeters, Natasja.....	220, 672
Pijl, Luuk.....	142, 170, 334, 345, 432, 726
Pijzel-Dommisse, Jet.....	609, 610
Ploeg, Peter van der.....	84, 94, 251, 287, 369, 370, 887
Plomp, Michiel.....	394, 428, 852
Postma, Annemarie.....	810
Pottasch, Carol.....	42, 287
Priem, Ruud.....	28, 28a, 615, 792, 793
Prud'Homme van Reine, Ronald.....	436
Pruijs, Martin.....	729

R

Ree, Ger de.....	580
Reitsma, Ella.....	283
Reynaerts, Jenny.....	44, 95
Ridder, Willem de.....	266, 268, 441
Ridderbos, Bernard.....	29
Rijdt, Robert-Jan te.....	414, 415, 423
Rikken, Marringje.....	253, 433, 484
Roding, Juliette.....	112, 262
Roelofs, Pieter.....	45, 180, 563, 747
Roemer, Bert de.....	131, 727
Roeper, Vibeke.....	525
Roodenburg, Herman Willem.....	40, 670, 673
Roscam Abbing, Michiel.....	650, 794, 796, 826, 853, 875, 928, 929
Roskam, Rebecca E.	611
Runia, Epco.....	24, 71, 99, 226, 251, 369, 370, 698, 797, 887
Rutgers, Jaco.....	344, 402, 492, 791, 854, 855, 876, 877

.....878, 879, 880, 894, 895, 896, 897
Ruyven-Zeman, Zsuzsanna van.....515, 516, 595, 596, 597

S

Salman, Jeroen.....470
Sas, Niek van.....335, 336
Sasse van Ysselt, Dorine van.....513
Schapelhouman, Marijn.....395, 406, 408, 425, 475, 766, 856, 930, 931
Schatborn, Peter.....412, 442, 845, 857, 858, 859, 860, 861
Schavemaker, Eddy.....299, 300, 301
Scheller, Robert.....113
Schillemans, Robert.....181
Schipper-van Lottum, Bix.....629
Schledorn, Loet.....579
Schmidt, Freek.....530
Schoemaker, Laurens.....396
Schoemaker, Kees.....275, 276
Scholten, Frits.....40, 324, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549
.....550, 551, 552, 553, 556, 558, 559, 560, 561, 564, 565, 566, 567, 568, 569
Schuss, Eva.....
932
Schwartz, Gary.....799, 800
Segal, Sam.....72, 122, 241, 259, 291, 413, 598
Sellink, Johan.....651
Sellink, Manfred.....173, 174, 346, 347, 397, 491, 509
Sigmond, Peter.....46
Sint Nicolaas, Eveline.....398, 599, 630, 652, 653, 774, 775
Sloof, Rosalie.....612
Sluijter, Eric Jan.....114, 231, 341, 342, 360, 713, 730, 739, 801, 827
Sluijter-Seijffert, Nicolette.....306, 750
Sluiter, Guus.....96, 147, 148
Sman, Gert Jan van der.....154, 356, 476
Smit, Hillie617
Smith, Paul.....477
Sozzani, Laurent.....242, 243, 281
Spaans, Erik.....399
Spliethoff, Marieke.....97
Stapel, Leonore.....759
Stevens, Harm.....630
Stoter, Marlies.....591
Straten, Roelof van.....699, 700, 802, 862, 863, 933
Stumpel, Jeroen.....250, 310
Suchtelen, Ariane van.....50, 79, 84, 216, 251, 325, 326, 327, 330, 797, 887

T

Tadema, Judith.....728
Tamis, Dorien.....115
Tasakis, Sandra.....385

Tatenhove, J. van.....	423
Tauber, Gwen.....	117, 218
Thiel, Irene van.....	400
Thiel, Pieter van.....	178, 400
Tichelaar, Pieter Jan.....	581, 591, 592
Toorians, Lauran.....	78
Treffers, Bert.....	697
Tummers, Anna.....	198, 661, 738
Tümpel, Christian.....	222, 674, 707, 803, 828, 864, 865, 881, 882, 934, 935, 936
Tussenbroek, Gabri van.....	555
Tuyll van Serooskerken, Carel van.....	134, 422, 861
Tuynman, Pierre.....	826, 853, 898

U

Ulenberg, Sandrine.....	283
-------------------------	-----

V

Veen, Henk van.....	29, 675
Veen, Jaap van der.....	127, 130, 235, 279, 297, 326, 723, 735, 804, 829, 830
Veen, Fee van 't	731
Velden, Jelka van der.....	245
Veldman, Ilja.....	116, 417, 419, 424, 478, 504, 505, 506507, 676, 677, 678, 708, 709, 712, 767
Vels Heijn, Annemarie.....	698
Verber, Monique.....	538, 554, 562
Verhave, Jan Peter.....	654
Verhave, Joke.....	654
Verheggen, Evelyne.....	479
Vermeeren, Carola.....	80
Verschuur, Beate.....	98, 132
Verslype, Ige.....	207, 307, 308, 757
Vignau-Wilberg, Thea.....	30, 252, 644
Vinde, Lea van der.....	84, 99, 887
Visser, Dirk.....	538
Vogelaar, Christiaan.....	73, 448, 834, 835
Vogels, Hans.....	750
Vos, Aart.....	929
Vries, Annette de.....	303, 343, 501, 679, 701
Vries, Lyckle de.....	62, 175, 328, 680, 681, 682, 683, 937
Vrij, Marc Rudolf de.....	282

W

Waals, Jan van der.....	475, 480
Wadum, Jørgen.....	330
Wallert, Arie.....	74, 117, 118, 119, 151, 152, 248, 272, 293307, 357, 358, 684, 753, 832, 837, 838, 938
Waltmans, Astrid.....	939

Weber, Gregor.....	22, 835
Weele, Cindy.....	232
Wegen, Derk van.....	32, 33
Werd, Guido de.....	539
Westermann, Mariët.....	40, 329, 371, 372, 833
Weststeijn, Thijs.....	120, 514, 661, 685, 686, 687, 688, 689, 772, 899
Wetering, Ernst van de.....	153, 298, 783, 786, 805, 806, 807, 836
.....	839, 840, 841, 842, 940, 941
Wildeman, Diederick.....	519, 525, 531
Willemsen, Mathieu.....	655
Winkel, Marieke de.....	84, 295, 925, 942
Wuestman, Gerdien.....	6, 201, 207, 285, 304, 333, 351, 482, 486, 848

Z

Zandvliet, Kees.....	532, 533, 534, 535, 536, 668, 761
Zeldenrust, Manja.....	242, 243
Zelfde, Reinier van 't.....	36
Zwijenberg, Robert.....	927